

การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับการสอนตามคู่มือครู

ปริญญาณิพนธ์
ของ
วิภาวี แป้นเรือง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A95.9150512

๖๕๗๓

๘,๘

การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับการสอนตามคู่มือครู

-9 ก.ค. 2546

บทคัดย่อ
ของ
วิทยานิพนธ์เรื่อง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2546

๖๕๗๓

วิภาวี แป้นเรือง. (2546). การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม, รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 60 คน โดยสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาทีโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนและแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t – test แบบ Independent และ t – test แบบ Dependent

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARATIVE STUDY OF MATHAYOM SUKSA II STUDENTS' THAI READING
COMPREHENSION, WRITING ABILITY AND ATTITUDE TOWARDS LEARNING THAI
ACQUIRED THROUGH THE CONCENTATED LANGUAGE ENCOUNTERS
AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT
BY
WIPAVEE PANRUANG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
May 2003

Wipavee Panruang. (2003). *A comparative study of Mathayom Suksa II students' Thai reading comprehension, writing ability and attitude towards learning Thai acquired through the Concentrated Language Encounters and the Teacher's Manual*. Master Thesis, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof. Sumanin Rungruangtham, Assoc. Prof. Ashara Sucaromana.

The purpose of this study was compare Mathayom Suksa II students' Thai reading comprehension, writing ability and attitude to Learning Thai through the Concentrated Language Encounters with the Teacher's manual.

The sample used in this study were 60 Mathayom Suksa II students of Nong Ya Sai Vittaya school, Amphur Nong Ya Sai, Suphanburi Province in academic year 2002. They were randomly assigned into two groups, the experimental group and the control group with 30 students in each. Both groups were taught the same content within 20 periods (50 minutes/periods). The experimental group was taught by the Concentrated Language Encounters ; where as the control group was taught by teacher's manual. The research design was randomized control group pretest - posttest design.

The instruments used in this study were the reading comprehension test, writing ability test and attitude towards in learning Thai. Statistical techniques used in this study were t - test for independent between groups and t - test for dependent within group.

The results of this study indicated that :

1. The Thai reading comprehension of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
2. The Thai writing ability of experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
3. The attitude towards learning Thai of the experimental group and the control group was significantly different at .01 level.

4. The Thai reading comprehension of the experimental group before study and after study was significantly different at the .01 level.

5. The Thai writing ability of the experimental group before study and after study was significantly different at the .01 level.

6. The attitude towards learning Thai of the experimental group before study and after study was significantly different at the .01 level.

7. The Thai reading comprehension of the control group before study and after study was significantly different at the .01 level

8. The Thai writing ability of the control group before study and after study was significantly different at the .01 level.

9. The attitude towards learning Thai of the control group before study and after study was significantly different at the .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับการสอนตามคู่มือครู

ของ
นางสาววิภาวี แป้นเรือง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร ณะหวานนท์)

วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....
..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

.....
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์)

.....
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์อรรณ สัมมาพันธ์)

.....
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะความเมตตาและความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์อัจนรา สุขารมณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์และท่านอาจารย์อรรวรรณ สัมมาพันธ์ ที่กรุณา ให้คำปรึกษา แนะนำสิ่งต่างๆ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความเมตตาของท่านเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำและให้โอกาสผู้วิจัยเข้าร่วมอบรมการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ซึ่งทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดารกา ทองมิตร ดร.วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี ดร.พรรณี บุญประกอบ ผศ.อรพินทร์ ชูชม และอาจารย์พูลศรี กิจเจลา ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดสอบหาคุนภาพเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา และคณะครูอาจารย์ในหมวดภาษาไทยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์สุพัตรา ระวิพงษ์ อาจารย์สุภาวดี มั่งประเสริฐ และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 และ 2/2 ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา และญาติมิตรทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้การสนับสนุน คอยให้ความห่วงใย เอื้ออาทร และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ใดๆของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบบูชา เป็นเครื่องสักการะแด่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือ บิดา มารดา บรรดาครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา อบรมสั่งสอน ชี้นำทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด จนกระทั่งสามารถประสบความสำเร็จถึงจุดนี้ได้

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	5
ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน... ..	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	36
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	43
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู	75
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	81
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	81
การดำเนินการทดลองและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล	88
การวิเคราะห์ข้อมูล	89
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	90
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	94
การวิเคราะห์ข้อมูล	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	101
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	101
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	101
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	102
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	104
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	108
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	128
ภาคผนวก ก.....	129
ภาคผนวก ข.....	136
ภาคผนวก ค.....	149
ภาคผนวก ง	184
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	186

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1, 2 และ 3.....	59
2 แสดงคำถามในการดำเนินเรื่องในแต่ละอรรถลักษณะ	65
3 แบบแผนการทดลอง.....	88
4 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	95
5 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	96
6 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	96
7 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง.....	97
8 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง.....	98
9 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง.....	98
10 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง.....	99
11 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง.....	99
12 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง.....	100
13 แสดงค่าความยากง่าย(p) ค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบทดสอบ วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย.....	130
14 แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย.....	131
15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบวัดเจตคติ ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย.....	132
16 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	133

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 แสดงคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	134
18 แสดงคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	135

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กระบวนการโดยทั่วไปของทักษะการเขียนและทักษะการอ่าน.....	34
2 แสดงขั้นตอนการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ.....	47
3 การพัฒนาทักษะการสื่อสาร.....	48
4 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1.....	56
5 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2.....	57
6 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3.....	58
7 ผังแสดงการลำดับเรื่องของผู้เขียน	64
8 ผังแสดงการวางแผนการเขียน	67
9 การจัดชั้นเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3.....	71

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่แสดงถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวที่แตกต่างจากภาษาอื่น เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่าง ๆ ระหว่างคนไทยทั้งชาติ ช่วยสร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีระหว่างคนในสังคม นอกจากนี้ยังช่วยในการแสวงหาความรู้สรรพวิชาการต่างๆ การค้นพบความรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนควรตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทย ต้องศึกษาหาความรู้ให้มีความเชี่ยวชาญแม่นยำ มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรทุกระดับ หลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรไว้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาไทย สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย สามารถฟังและอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน เห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติ และเป็นปัจจัยในการเสริมสร้างเอกภาพของชาติ รวมทั้งสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (กรมวิชาการ. 2533 : 13)

ในปัจจุบันกล่าวได้ว่า กำลังอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดน วิทยาการและเทคโนโลยีได้รุดหน้าไปเรื่อยๆ มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา การอ่านจึงเป็นกระบวนการอันสำคัญในการพัฒนาคนในทศวรรษนี้ หากคนอ่านหนังสือไม่ออกก็ยากที่จะพัฒนาสติปัญญาและความรู้ได้ ผู้ที่มีทักษะในการอ่านหรือผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนวิชาการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้สำหรับเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ รอบตัว ไม่ว่านักเรียนจะเรียนวิชาใด ต้องอาศัยทักษะการอ่านทั้งสิ้น หากมีทักษะในการอ่านดีการเรียนวิชาอื่นๆ ก็จะบังเกิดผลดีตามไปด้วย ดังที่ สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523:98) ได้กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่ผู้เรียนใช้แสวงหาสรรพวิชาการต่างๆ เพื่อความรู้ ความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ผู้มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูงย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับเสาวลักษณ์ รัตนิชช (2534 : 5) ที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษาด้านการรับรู้ที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และเป็นรากฐานในการเรียนแต่ละสาขาวิชา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคน เป็นทักษะที่เชื่อมโยงกับทักษะอื่นได้ง่าย เพราะผู้อ่านจะนำข้อมูลจากสิ่งที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสาร เช่น พูดถึงความรู้ที่อ่านให้ผู้อื่นฟัง หรือสามารถเขียนเรื่องราวให้ผู้อื่นอ่านต่อไปได้ โดยจะสังเกตเห็นได้ว่าผู้เรียนที่มีทักษะในการอ่านสูงจะมีความสามารถในการใช้ภาษาดี เนื่องจากได้เห็นแนวทางการใช้ภาษาจากหนังสือที่ได้อ่าน การอ่านจึงเป็นกระบวนการเริ่มต้นของทักษะอื่นและมีปฏิสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับการเขียน เป็นผลให้ผู้ที่มีประสบการณ์สำเร็จในการอ่านจะประสบความสำเร็จในการเขียนด้วย

การเขียนจึงเป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญ มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ที่นึกคิด ตลอดจนความรู้และข้อเท็จจริงต่างๆให้ผู้อื่นทราบผ่านทางตัวอักษร เป็นการบันทึกถ้อยคำ ความรู้หรือเรื่องราวต่างๆไว้ไม่ให้สูญหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถ่ายทอดทางตำราวิชาการต่างๆ การเขียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการฟัง การพูดและการอ่านด้วย ดังที่ ประพรี อุ่นจิตติ (2531 : 2) อธิบายว่า การเขียนมีความสำคัญต่อการเรียนเกือบทุกชนิด เพราะต้องอาศัยการจดบันทึก รวบรวมถ้อยคำจากผู้สอน เขียนรายงาน เขียนย่อสิ่งที่ได้ยิน เขียนตอบปัญหาต่างๆ เป็นต้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของวิตโดวสัน (Widdowson.1978:9) ที่ว่า การเขียนเป็นการเรียบเรียงความคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้เขียนต้องรู้จักเรียบเรียงประโยคให้ได้ข้อความที่สามารถสื่อสารได้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจแนวคิดของข้อความนั้นๆ การเขียนจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการอ่านโดยผู้เรียนจะมีความรู้เดิมในเรื่องที่เขียนและรูปแบบของงานเขียนนั้น อันจะนำไปใช้ทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ในทางกลับกันการอ่านก็เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเขียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์และข้อมูลจากการอ่านไปใช้ในการเขียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการอ่านควบคู่ไปกับทักษะอื่น โดยเฉพาะทักษะการเขียน เพราะทักษะทั้งสองส่งเสริมพัฒนาการซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์กันสูง (ทัศนพร เกตุถนอม.2540 : 3) ทำให้ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านก็จะมีความสามารถในการเขียนด้วย

และจากการศึกษางานวิจัยพบว่าในการพัฒนาทักษะการอ่านให้ได้ผลดี จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กัน เพราะเป็นทักษะที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ผู้เขียนจะต้องประมวลความรู้ ความคิดจากเรื่องต่างๆที่ตนอ่านมาใช้เป็นพื้นฐานในการเขียนแสดงความคิดเห็น ข้อเท็จจริง ตลอดจนจินตนาการของตนไปสู่ผู้อ่าน ผู้อ่านต้องใช้ทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากข้อความที่อ่าน จึงจะสามารถเขียนสรุปเรื่องราวและเรียบเรียงความคิดจากเรื่องที่อ่านได้ ดังที่ รัตนา ศุภจรัส (2534ท: 33) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า หากผู้สอนภาษาได้นำทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมาสอนร่วมกันแล้ว เชื่อว่าจะทำให้ความสามารถในทักษะทั้งสองของผู้เรียนพัฒนาขึ้นมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฮูลเลทท์ (Hulett.1986:847-A) และผลการวิจัยของเฮลส์ (Heys.1962:320-322) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนพบว่า หากผู้เรียนมีทักษะในการอ่านหรือมีประสบการณ์ในการอ่านมากจะส่งผลให้ความสามารถในการเขียนมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531 : 38) มีความเห็นว่าผู้ที่อ่านมากจะได้รูปแบบการเขียนที่ดี เช่น การใช้สำนวนและการลำดับความ ซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปใช้พัฒนาการเขียนได้ ผู้ที่อ่านได้ดีจึงมีโอกาasเป็นผู้เขียนที่ดีด้วย

แต่จากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนเท่าที่ผ่านมา แม้จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทั้งสองมากก็ตาม แต่ปรากฏว่าไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การสอนอ่านและเขียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังคงประสบปัญหาอยู่ ดังที่วัชรภรณ์ สนองคุณ (2533 : 54-55) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบทดสอบทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถของนักเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำมีจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 46.99 อยู่ในเกณฑ์ดีเพียงร้อยละ 5.19 และมีเกณฑ์ที่ต่ำมากเพียงร้อยละ 0.27 ความสามารถในการใช้ภาษาเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความสามารถในการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน และจากรายงานผลการวัดและผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540 ระดับประเทศ (กรมวิชาการ สำนักทดสอบ.2542:13) จากจำนวนผู้เรียน 79,574 คน พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 59.16 คิดเป็นร้อยละของผู้เรียนแบ่งตามเกณฑ์การประเมินผ่านในระดับดี 14.71 % ผ่านในระดับพอใช้ 71.74 % และควรปรับปรุง 13.55 %

ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทย มีค่าคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 54.25 คิดเป็นร้อยละของผู้เรียน แบ่งตามเกณฑ์การประเมินผ่านในระดับดี 15.18 % ผ่านในระดับพอใช้ 48.39 % และควรปรับปรุง 36.44 % จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านการอ่านและการเขียนของผู้เรียนยังคงได้คะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้สูงขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวที่เป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนภาษาไทยนั้นส่วนหนึ่งมาจากผู้สอน ซึ่งกรมวิชาการ (2532:171-230) ได้วิจัยกระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น สรุปได้ว่าผู้สอนภาษาไทย ส่วนมากเน้นการสอนแบบบรรยาย ให้ความสำคัญกับเนื้อหา มากกว่าการฝึกทักษะโดยตรง การอ่านเน้นเนื้อหาในทางลึกเกี่ยวกับศัพท์และประวัติมากกว่ากว้าง ทำให้ได้ความรู้มากกว่าความคิด และสอนการอ่านออกเสียงมากกว่าการอ่านในใจ นักเรียนจึงขาดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านหรือเข้าใจแต่จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ ติความไม่เป็น สำหรับการเขียนผู้สอนมักให้ผู้เรียนเขียนเติมคำหรือเขียนตอบคำถาม มากกว่าเขียนแสดงเหตุผล หรือแสดงความคิดเห็น และสรุป เพื่อรชอบและสายใจ อินทรมพรีย์ (2538 : 11-12) มีความเห็นว่า มีผู้สอนจำนวนไม่น้อยที่ยังมีพฤติกรรมการสอนแบบเดิมๆ ไม่ค่อยสอนแบบสัมพันธ์ ทักษะ ยึดแบบเรียนเป็นหลัก ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น สอนโดยเน้นเนื้อหา มากกว่าฝึกทักษะ ผู้สอนยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย มีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทย ส่งผลให้การเรียนการสอนไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ผู้สอนจึงมีหน้าที่และบทบาทสำคัญ ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านการเขียน ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย อันจะเป็นผลดีแก่ตัวของผู้เรียนเอง ด้วยเหตุนี้กระบวนการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน เน้นการฝึกทักษะทางภาษา จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีประสบการณ์ทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีสอนและนวัตกรรมที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาทักษะด้านการอ่านการเขียนและช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยพบว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters : CLE) น่าสนใจมาก น่าจะนำมาใช้แก้ปัญหาได้

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) เป็นการสอนที่ได้รับการพัฒนามาจากนักภาษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านและผู้สอนภาษาหลายคน อาทิ ดร. ริชาร์ด วอร์ดเกอร์ , ไบรอัน เกรย์ , เนีย ดอร์ และ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนิวิชช์ เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะการสื่อสารซึ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนเป็นหลัก มากกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักเรียนภาษาหรือทดลองใช้ภาษาอย่างเหมาะสมด้วยตนเอง โดยใช้บทเรียนเป็นปัจจัยป้อนให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา เป็นการจัดให้การอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทักษะอื่นๆ ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ เตรียมการจัดรูปแบบและสถานการณ์ทางภาษาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีความชำนาญในการใช้ภาษาจนถึงขั้นนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เสาวลักษณ์ รัตนิวิชช์.2534:18) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ที่มีสาระสำคัญมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข โดยหลักการจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542:มาตรา22 และมาตรา 24)

นอกจากนี้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษายังมีเป้าหมายของการสอน คือ การให้ผู้เรียนได้รู้จักเทคนิคกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีเจตคติในการใช้ภาษาในทางบวก เช่น รักการอ่าน รักการเขียน เข้าใจความรู้สึกนึกคิดจากการสื่อความหมายของภาษาพร้อมทั้งมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรู้จักประชาธิปไตย และมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์.2534 : 18) การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีลำดับขั้นตอนตามหลักการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนในการรับรู้และเรียนรู้ตามธรรมชาติ 3 รูปแบบ สำหรับให้ผู้สอนนำไปใช้ให้เหมาะสมกับความถนัดและสติปัญญาของผู้เรียนดังนี้

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 เหมาะกับผู้เรียนระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการฟังเรื่องง่ายๆ สามารถพูดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้ อ่านเรื่องที่เคยพูดได้เข้าใจ ตลอดจนสามารถแต่งประโยคสั้นๆง่ายๆตามความคิดของตนได้

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เหมาะกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3-4 ที่มีความสามารถและประสบการณ์ในการฟัง พูด อ่านและเขียนมาจากการสอนรูปแบบที่ 1 มาแล้ว โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนที่สามารถอ่านและเขียนประโยคพื้นฐานได้พอสมควรแล้วอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนจะได้พัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนเรื่องต่างๆที่มีอรรถลักษณะภาษาที่หลากหลายขึ้น ได้ใช้ความคิดของตนเองโดยอาศัยการเลียนแบบหรืออิงแบบอย่างจากบทเรียน

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เหมาะกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายถึงระดับมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์การอ่าน การเขียนในระดับที่สูงขึ้น ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความชำนาญและสมรรถภาพในการอ่าน เขียน ฟังและพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในบริบทภาษาที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ในวิชาต่างๆมากขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถหาข้อมูลจากการสื่อสารทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน จากบทความหรือเรื่องราวต่างๆที่ได้ฟังหรืออ่านในชีวิตประจำวัน และสามารถรายงานข้อมูลต่างๆเพื่อสื่อความให้เป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มาใช้ทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกับการสอนตามคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง
7. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
8. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
9. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบผลของการสอนอ่าน การสอนเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ได้ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ปรับปรุง พัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 160 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน โดยที่

กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอน 2 แบบ คือ
  1. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3
  2. การสอนตามคู่มือครู
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
  1. ความเข้าใจในการอ่าน
  2. ความสามารถในการเขียน
  3. เจตคติต่อการเรียน

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เป็นเนื้อหาจากหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 (ท 203-ท 204) วารสาร นิตยสาร และสารานุกรม โดยพิจารณาความยากง่ายให้อยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การอ่านและการเขียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาที่มีเนื้อความตามอรรถลักษณะของภาษา 3 ชนิด คือ

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. เรื่องแสดงความคิดเห็น (Exposition)

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 หมายถึง รูปแบบการจัดกระบวนการเรียน การสอนที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ และมีความสามารถในการอ่าน เขียน ฟังและพูดในบริบท ต่างๆที่มีอรรถลักษณะหลากหลายมาพอสมควรแล้ว ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความชำนาญและสมรรถภาพในการ อ่าน เขียน ฟังและพูดเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ในบริบทภาษาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ในวิชาต่างๆ มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญในการปฏิบัติการใช้ภาษาที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ให้ผู้เรียนรู้จักพินิจพิเคราะห์อย่างมีเหตุผลในการหาข้อมูลจากการสื่อสาร ทั้งภาษาพูดและ ภาษาเขียน จากบทความหรือเรื่องราวต่างๆที่ได้ฟังหรือได้อ่านในชีวิตประจำวัน
2. ให้ผู้เรียนสามารถรายงานข้อมูลต่างๆที่ได้ฟังหรือได้อ่าน เป็นภาษาเขียนหรือภาษาพูด สื่อความให้เป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้องตามกาลและเทศะ

โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักของ เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2536 : 32-42) ซึ่งขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จะจัดไว้ 6 ขั้นตอน เพื่อช่วยให้นักพัฒนากระบวนการเรียนรู้ประกอบกับการปฏิบัติการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ปฐมนิเทศ เตรียมการวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา สรุปหรือลำดับความ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สรุปความหมายและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ โดยการหาความหมายจากบริบท ทำแผนภูมิสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (ไดอะแกรม) พิจารณาและวิเคราะห์การลำดับความของเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์หรือรรถลักษณะของเรื่องที่อ่านและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำศัพท์ ส่วนวนภาษาที่เข้าใจยากหรือไม่เคยพบด้วยการทำงานกลุ่มแล้วอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมาย หรือการวางแผน การเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเขียนตามแนวคิดที่ได้จากการอ่านอย่างมีระบบ โดยการบันทึกเพื่อลำดับความลงในแผนการเขียน

ขั้นที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมข้อมูลโดยย่อจากเรื่องที่อ่านได้ พร้อมทั้งลำดับข้อมูลนั้นเพื่อเตรียมเขียนเรื่องต่อไป โดยให้ผู้เรียนร่วมกันบันทึกย่อสาระของเรื่องที่อ่านลงในแผนการเขียน

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องในขั้นร่างอย่างมีระบบ โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมพลังสมองเพื่อกำหนดจุดประสงค์ของเนื้อความที่จะเขียนและกำหนดกลุ่มผู้อ่านแล้วเขียนสาระต่างๆ จากขั้นที่ 3 เข้าเป็นข้อความต่อเนื่องโดยมีผู้สอนเป็นที่ปรึกษาแนะนำและให้ความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบและแก้ไขงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทบทวนเรื่องที่เขียนขึ้นและสามารถตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดหรือบกพร่องด้วยตนเอง โดยผู้เรียนร่วมกันทบทวนเรื่องที่เขียนขึ้นในขั้นที่ 4 ภายในกลุ่มแล้วปรับปรุงและเขียนเรื่องใหม่ ต่อจากนั้นจึงขีดเกลารื่องโดยมีผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำหรืออธิบายเพิ่มเติมเมื่อผู้เรียนมีปัญหา

ขั้นที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินประสบการณ์จากการอ่านและการเขียนที่มีระบบ พร้อมทั้งได้ฝึกทักษะการอ่านและเขียนเพิ่มเติม โดยให้ผู้เรียนคัดลอกเรื่องที่เขียนใหม่ในขั้นสุดท้ายแล้วให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการใช้ภาษาเพิ่มเติม

2. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ โดยใช้การสนทนาถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน สร้างแรงจูงใจเพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 แจงจุดประสงค์ เป็นการแจ้งให้ผู้เรียนทราบว่า เมื่อผู้เรียนเรียนจบเนื้อหาที่กำหนดให้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถอ่านเรื่อง เข้าใจความหมายของเรื่องตลอดจนการใช้ภาษาสำหรับการเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว

ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิม เป็นการทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่ก่อนแล้วอันจะเป็นพื้นฐานหรือเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการอภิปราย ชักถามหรือทำแบบทดสอบ

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ เป็นการอธิบายเนื้อเรื่องใหม่โดยให้ผู้เรียนทราบถึงหลักเกณฑ์ต่างๆที่เป็นความรู้ใหม่ อาจใช้รูปภาพ บัตรคำ แผ่นใส

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้ โดยการให้แนวทางหรือนำทางให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง เช่น แนะนำวิธีทำกิจกรรม แนะนำแหล่งค้นคว้า หรือการดูตัวอย่างที่ถูกต้องแล้วช่วยกันวิเคราะห์วิจารณ์

ขั้นที่ 6 ลงมือปฏิบัติ เป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และทำแบบฝึกหัดตลอดทั้งทำกิจกรรมตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ขั้นที่ 7 การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการแจ้งผลการปฏิบัติให้ผู้เรียนทราบ โดยผู้สอนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำแบบฝึกหัดและอธิบายเพิ่มเติมเมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจ ชมเชยหรือให้รางวัล

ขั้นที่ 8 ประเมินผล โดยการให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบแล้วประเมินผลว่าผู้เรียนเกิด การเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำ การถ่ายโอน เป็นการสรุปย้ำทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ มีทักษะในการเขียนเพิ่มมากขึ้น โดยการทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ทำรายงานหรือทำการทดสอบหลังการเรียนรู้

3. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกได้หลังจากศึกษาบทเรียนแล้ว พฤติกรรมที่บ่งถึงความเข้าใจในการอ่าน มีดังนี้

3.1 การจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจกับเนื้อหาในส่วนรวมของงานเขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องสามารถตั้งคำถามในการอ่านครั้งนี้ให้ได้ว่า งานเขียนเรื่องนั้นเป็นเรื่องของใคร เกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

3.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถบอกได้ว่าข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายที่แท้จริงอย่างไร พยายามหาความหมายที่แท้จริงที่แฝงอยู่ให้ได้โดยสังเกตบริบท น้ำเสียง เจตนา อารมณ์

3.3 การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการให้ความหมายของข้อความต่างๆ โดยแปลลักษณะและนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้กับเรื่องราวอื่นๆโดยเฉพาะ

3.4 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายเพิ่มเติมรายละเอียดภายหลังที่ได้ตีความแล้ว ซึ่งอาจใช้วิธียกตัวอย่างประกอบหรือมีการอ้างอิงเปรียบเทียบเนื้อความให้กว้างขวางออกไปจนเป็นที่เข้าใจชัดเจน

ความเข้าใจนี้วัดได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดสอบหาคุณภาพแล้ว

4. ความสามารถในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเลือกสรรใช้ถ้อยคำในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ด้านการเรียบเรียงถ้อยคำ โดยมีการเสนอเรื่อง การลำดับความ การขยายความ เพื่อสื่อความคิดได้ชัดเจนตรงตามจุดประสงค์ วัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดสอบหาคุณภาพแล้ว

5. **เจตคติต่อการเรียน** หมายถึง ทักษะ ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการสอนตามคู่มือครู ซึ่งวัดได้จากคะแนนของการตอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีของ ลิเคิร์ท โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดสอบหาคุณภาพแล้ว

6. **อรรถลักษณะของภาษา** หมายถึง แบบหรือชนิดของเนื้อหาที่ผู้รับสารสามารถเข้าใจ เนื้อความได้ชัดเจนขึ้น เพราะอรรถลักษณะของภาษาแต่ละชนิดจะมีลำดับของการดำเนินเนื้อหาที่แน่นอนเป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มเนื้อหาจนกระทั่งจบ อรรถลักษณะของภาษาแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน ลักษณะการใช้ภาษาในแต่ละอรรถลักษณะก็จะเปลี่ยนไปตามอรรถลักษณะด้วย อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิด แต่อรรถลักษณะที่นิยมใช้ในการสื่อความโดยทั่วไป มีดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

โดยในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกอรรถลักษณะของภาษามาใช้ 3 ชนิด คือ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount) รายงาน (Report) และเรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียน
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มีหลายคุณลักษณะ มีองค์ประกอบทางจิตวิทยา สภาพร่างกาย และสภาพทางสังคมรวมอยู่ด้วย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้จำกัดคำว่า การอ่าน ไว้ที่ คำว่า อ่าน เป็นคำกริยา หมายความว่า ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความหมาย จากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูให้เข้าใจ คิด นับ (ไทยเดิม) นอกจากนี้นักการศึกษา นักภาษาศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านได้ให้ความหมายและอธิบายความหมายของการอ่านไว้หลายทัศนะ ดังนี้

อัญชลี แจ่มเจริญ (2526 : 82) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษร ออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผลและเข้าใจความหมายตลอดจนการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีที่สุดไปใช้ให้เกิดประโยชน์

มานิตย์ บุญประเสริฐ (2526 : 9) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การสื่อความหมาย ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านโดยมีข้อความที่เป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือ การค้นหาความหมายจากข้อความ นั้นๆ ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ร่วมกันระหว่าง ผู้อ่านและผู้เขียน เรื่องที่อ่านและความสามารถทางภาษาเป็นสำคัญ

แอร์โรสมิท (Arrowsmith. 1972 : 84) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านคือความคิด ความรู้สึก และจินตนาการแล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

แฮร์ริสและสมิท (Harris and Smith. 1976 : 14) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้เขียนและ ผู้อ่านในลักษณะของการสื่อความซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนด้วยภาษาตาม ลักษณะการเขียนของแต่ละบุคคล ส่วนผู้อ่านจะพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ความสามารถที่จะทำนายหรือถอดความจากข้อความที่อ่านขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ได้แก่ ความคุ้นเคยในหัวข้อเรื่องที่อ่าน ความคิดเห็นที่สำคัญๆของเรื่อง ตลอดจนความรู้ความสามารถทางภาษา ของผู้อ่านเองด้วย

คูเปอร์ (Cooper. 1979 : 3) ได้กล่าวเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า หมายถึง กระบวนการสร้างหรือพัฒนา ความหมายของเนื้อเรื่องที่เป็นตัวอักษร ซึ่งผู้อ่านต้องนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการอ่าน โดยกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและเนื้อความ

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การอ่านไม่ได้เป็นเพียงการออกเสียงว่าตาม หรือดูตามตัวอักษรเท่านั้นแต่เป็นกระบวนการสื่อสารความคิดจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านซึ่งผู้อ่านจะต้อง ทำความเข้าใจและแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์โดยใช้ประสบการณ์เดิมให้ได้ความหมาย ชัดเจนสมบูรณ์ สิ่งสำคัญที่สุดในการอ่านคือ ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านหรือเข้าใจใกล้เคียง กับความเข้าใจของผู้เขียน

1.2 ความสำคัญของการอ่าน

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรมและการดำเนินชีวิต (ชุตินา สัจจานันท์. 2529 : 10) ซึ่งถือเป็นทักษะที่ใช้มากในชีวิตประจำวันในการแสวงหาสรรพวิทยาการต่างๆ นักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

ประเทิน มหาพันธ์ (2530 : 161) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า

1. การอ่านช่วยให้ได้รับความรู้หรือสนองในสิ่งที่อยากรู้ ทำให้ได้รับความรู้ ข้อมูลแจ่มแจ้งชัดเจน กว่าการฟัง
  2. การอ่านช่วยในการพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยนำความรู้ ที่ได้จากการอ่านมาปรับปรุงพัฒนาชีวิตของตนให้ดีขึ้น
  3. การอ่านช่วยในการปรับปรุงสถานภาพให้ดีขึ้น สามารถพัฒนาอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้า ได้
  4. การอ่านช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์
  5. การอ่านช่วยให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้
- เพราะถ้าประชาชนอ่านหนังสือออกจะทำให้รู้จักกฎหมายและปฏิบัติตามเพื่อความสงบสุขของบ้านเมืองได้

ศิริพร พูลสุวรรณ (2530 : 16-18) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า

1. การอ่านช่วยให้เกิดความรู้ทางวิชาการ มีความสำคัญต่อการศึกษาทุกระดับชั้นทั้งการเรียน ภายในห้องเรียนและเรียนด้วยตัวเอง ดังนั้นความรู้ทางวิชาการ ความสำเร็จทางวิชาการของมนุษย์จึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการอ่าน
2. การอ่านช่วยพัฒนาอาชีพ การอ่านทำให้ทราบข้อมูลในการเลือก การค้นคว้าหาความรู้ และพัฒนาอาชีพของบุคคลให้ก้าวหน้าส่งผลให้สังคมเกิดความเจริญรุ่งเรือง
3. การอ่านช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ทราบถึงพัฒนาการของโลก ความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี สามารถนำความรู้ให้สัมพันธ์กับการทำงานในชีวิตประจำวันและสามารถนำความรู้ที่ได้รับ จากการอ่านไปจินตนาการคิดค้นสิ่งใหม่ๆได้
4. การอ่านช่วยพัฒนาจิตใจให้เจริญองงาม ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจและพัฒนา จิตใจให้เกิดความเมตตาอารี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

5. การอ่านช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ตลอดจนช่วยป้องกันและแก้ปัญหาบางอย่างได้

7. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

บันลือ พุทธชะวัน (2532 : 10-11) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ หากอ่านไม่ได้การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง พฤติกรรมของเด็กจะเปลี่ยนไป หงอย เหงา เก็บกดหรือแสดงพฤติกรรมอื่นๆในลักษณะทดแทนปมด้อยเหล่านั้น

2. เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถเรียนร่วมกับเพื่อนๆได้ดี ตรงกันข้ามถ้าเด็กมีอุปสรรคในการอ่านย่อมขาดความอบอุ่นและขาดความมั่นใจในตนเอง

3. การอ่านได้อ่านเป็น เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ไม่ว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาใดในโลกก็ไม่อาจจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ดีที่สุด การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่เด็กค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างจุใจหรือตามความสามารถความจำเป็นของเด็กเหล่านั้น

4. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบธุรกิจ การปรับปรุงอาจเรียนรู้อาจจากพฤติกรรม การศึกษานอกโรงเรียนได้อีกทางหนึ่ง

5. การอ่านมีความจำเป็นต่อการเป็นพลเมืองดีที่จะรู้ข่าวสารเหตุการณ์ของบ้านเมือง รู้เท่าทันเหตุการณ์ทราบความเป็นไปของบ้านเมืองในขณะนั้นเพื่อที่จะปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

จะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร ในการติดตามความเคลื่อนไหว ความรู้เท่าทันเหตุการณ์ การแสวงหาความรู้ทั้งจากในห้องเรียนและนอกห้องเรียนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองและพัฒนาอาชีพให้เจริญก้าวหน้า การแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความผ่อนคลาย สามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายในการอ่านของแต่ละบุคคลด้วย

1.3 ความมุ่งหมายในการอ่าน

การอ่านหนังสือของแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านแตกต่างกันไป ซึ่งมีผู้ศึกษาและแยกแยะรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้

เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2531 : 86) กล่าวว่า การอ่านโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายหลัก 3 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อความบันเทิง ได้แก่ นิทาน นิยาย
2. อ่านเพื่อรู้วิธีการ (เพื่อทำเป็น) ได้แก่ ตำราอาหาร ฉลากยา คู่มือการใช้สิ่งต่างๆ
3. อ่านเพื่อค้นคว้า ได้แก่ ตำรา เรื่องราวสารคดีทั่วไป

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 19-20) แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
2. อ่านเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น
3. อ่านเพื่อต้องการทราบข้อมูลข่าวสารที่แท้จริง
4. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า
5. อ่านเพื่อความสนุกสนาน

6. อ่านเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพ

มิลเลอร์ (Miller. 1979 : 15) แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 6 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อจับใจความคร่าวๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและจับใจความสำคัญทั่วไป
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามเหตุผลตามข้อความที่อ่าน
6. อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวความคิดในเรื่องที่อ่าน

ลีดี้ (Leedy. 1956 : 161-162) สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ คนเราต้องการรู้ในสิ่งที่เป็นปัญหาไม่เข้าใจ ต้องการเข้าใจผู้อื่นและตนเอง ต้องการความก้าวหน้า ทนความเปลี่ยนแปลงของโลก และต้องการแสวงหาความรู้ตลอดเวลา
2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด เป็นการอ่านเรื่องราวที่ผู้เขียนได้แสดงแนวความคิดเห็นหรือผลการวิจัยไว้ให้ผู้อ่านได้รู้จักพิจารณาหาเหตุผลในเรื่องต่างๆ
3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อความบันเทิง
4. อ่านเพื่อความจรรโลง บางครั้งชีวิตของคนเราพบกับปัญหาและความไม่สมหวัง การอ่านทำให้ค้นพบความเป็นจริงเกี่ยวกับชีวิต สร้างความหวังใหม่ มองโลกในแง่ดี มีความหวังในชีวิตขึ้น มีกำลังใจดีขึ้น

5. เพื่อสนองความต้องการอื่นๆ เช่น อ่านเพื่อแนะแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างบุคลิกภาพ เพื่อสร้างฐานะเศรษฐกิจ สร้างฐานะทางความรู้หรือเพื่อปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายของการอ่านขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านว่าผู้อ่านสนใจและต้องการที่จะรู้อะไรจากการอ่าน โดยมากจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านคือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความคิดและความเพลิดเพลินผ่อนคลาย เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจในการอ่านของผู้อ่านด้วย

1.4 ลักษณะของการอ่าน

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้ความรู้ต่างๆ ล้าสมัยเร็วขึ้น แม้ปัจจุบันจะมีสื่อหลายชนิดที่เป็นแหล่งข่าวสารข้อมูลแต่หนังสือก็ยังเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดและง่ายที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสาร เพราะสามารถหาได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ผู้รักความก้าวหน้าจึงต้องมีความสามารถในการอ่านอยู่ในเกณฑ์ดี จนสามารถนำความรู้จากการอ่านมาใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

มิลเลอร์ (Miller. 1972 : 332) กล่าวถึงลักษณะการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านอย่างคร่าวๆ เป็นการอ่านเพื่อสำรวจหัวข้อหรือขั้นตอนที่ผู้อ่านสนใจ การอ่านลักษณะนี้อาจอ่านเพียงชื่อเรื่อง หัวเรื่อง สารบัญ บทนำ เท่านั้น
2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อเก็บแนวคิดโดยอ่านเฉพาะส่วนสำคัญที่ต้องการเป็นหลักและอ่านข้ามตอนที่ไม่มีสำคัญ

3. การอ่านเพื่อค้นหารายละเอียด การอ่านลักษณะนี้ผู้อ่านจะต้องค้นหาคำสำคัญหรือประโยคใจความสำคัญให้ได้ แล้วสามารถสรุปแนวคิดแต่ละย่อหน้าและแต่ละเรื่องได้ เป็นการอ่านในแบบที่ 1 และ 2 รวมกัน คืออ่านข้ามตอนที่ไม่ต้องการรู้ ส่วนตอนที่ต้องการรู้ก็อ่านอย่างละเอียด

4. การอ่านแบบศึกษาค้นคว้า เป็นการอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อให้รู้เรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง

5. การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านอย่างละเอียดแล้วแยกพิจารณาส่วนประกอบต่างๆ ว่ามีความหมาย ความสำคัญและมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

6. การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คืออ่านโดยสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อ่านไปด้วย แต่ต้องกระทำด้วยใจเป็นกลางมีอารมณ์ปกติ

7. การอ่านอย่างเป็นระบบ คือการอ่านเรื่องเดียวกันจากหนังสือหลายๆ เล่ม แล้วสรุปไว้อย่างมีระเบียบ

สนิท ตั้งทวี (2531 : 282-325) ได้จำแนกลักษณะการอ่านตามการฝึกปฏิบัติออกเป็น 7 ลักษณะสรุปได้ดังนี้

1. การอ่านวิเคราะห์คำ ผู้อ่านต้องบ่งชี้ได้ว่า คำใดใช้ผิดความหมาย คำใดใช้ไม่เหมาะสม คำใดใช้ไม่ถูกต้องตามหน้าที่ของคำและสามารถแก้ไขข้อความนั้นได้

2. การอ่านวิเคราะห์ประโยค เป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์ประโยคต่างๆ ว่าใช้ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด มีการเรียงลำดับคำในประโยคได้ถูกต้องเพียงไร

3. การอ่านวิเคราะห์ทรรศนะของผู้แต่ง เป็นการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ คิดพิจารณาเรื่องขณะอ่าน แล้วตามตัวเองว่าผู้เขียนมีทรรศนะอย่างไรต่อสิ่งที่เขียน เป็นคนมองโลกในแง่ใด ความคิดของผู้เขียนเลื่อนลอยไร้สาระหรือไม่

4. การอ่านตีความ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องเข้าใจเจตนาและท่าทีของผู้เขียน สามารถสรุปความคิด จับใจความสำคัญและอธิบายความได้ ผู้อ่านจะตีความจากสารได้ลึกซึ้งเพียงใดขึ้นอยู่กับวัย ประสบการณ์และสติปัญญาเป็นประการสำคัญ

5. การอ่านขยายความ เป็นการเพิ่มเติมรายละเอียดให้มากขึ้น อาจจะต้องยกตัวอย่างประกอบหรือมีการอ้างอิง เปรียบเทียบ ให้เนื้อความกว้างขวางออกไปจนเป็นที่เข้าใจยิ่งขึ้น

6. การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจเรื่องและข้อความที่กล่าวครอบคลุมเนื้อหาหรือใจความของข้อความอื่นไว้ เป็นข้อความที่ทำให้เรื่องต่างๆ ดำเนินไปได้

7. การอ่านอย่างใช้วิจารณ์ญาณ เป็นการอ่านที่ต้องค้นหาเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ต้องคิดพิจารณา วิเคราะห์ ตีความและประเมินค่าข้อความที่อ่าน

กล่าวโดยสรุป การอ่านมีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอ่าน การอ่านแบบคร่าวๆ เป็นการอ่านขั้นแรก ซึ่งไม่ต้องการความเข้าใจมากนัก แต่จะช่วยเสริมการอ่านลักษณะอื่นๆ ให้เข้าใจเร็วขึ้น เพราะได้ภาพรวมของเรื่องแล้ว ต่อจากนั้นจึงอ่านเอารายละเอียดเพื่อเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ส่วนการที่ผู้อ่านจะเข้าใจถึงความมุ่งหมายที่แท้จริงของผู้เขียนได้ ผู้อ่านต้องใช้ความรู้ ความสามารถอ่านแบบตีความ เพื่อทำความเข้าใจเนื้อความหรือถ้อยคำได้ถูกต้อง สำหรับการอ่านเชิงวิจารณ์นั้น ผู้อ่านจะต้องแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลต่อสิ่งที่อ่านไปแล้วได้ การอ่านขั้นลึกซึ้ง คือการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ซึ่งหมายถึงการอ่านที่ต้องใช้ความคิดวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดรอบคอบ การอ่านแต่ละลักษณะล้วนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของการอ่านทั้งสิ้น

1.5 ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านนับเป็นหัวใจสำคัญของการอ่านเพราะการอ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียวนั้นย่อมไม่เกิดประโยชน์หากไม่เข้าใจการอ่านเพียงพอ ซึ่งความเข้าใจในการอ่านนั้นต้องอาศัยความสามารถในด้านต่างๆหลาย ๆ ด้านประกอบกัน การอ่านสิ่งใดก็ตามหากอ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์ นักการศึกษาให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

ชวาล แพร์ตกุล (2525 : 134) ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่าเป็นความสามารถในการผสมผสานความรู้ความจำได้ไกลกว่าเดิมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งมีคุณสมบัติหลายประการดังนี้

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อของเรื่องนั้นมาก่อน
2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างขั้นและความรู้ย่อยเหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
4. เมื่อพบสิ่งใดที่มีสภาพทำนองเดียวกันที่เคยเรียนมาแล้ว ก็สามารถตอบและอธิบายได้

เซฟเพอร์ด (Sheperd. 1973 : 79) อธิบายว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นความสามารถของผู้อ่านที่ใช้ความคิดตามข้อเขียนที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจภาษาของผู้เขียนและตีความให้ตรงกับความตั้งใจของผู้เขียน

เดอริชอง (Dechant. 1982 : 32) ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า ความเข้าใจในการอ่านเกี่ยวข้องกับการใช้กระบวนการคิด ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

คาร์ (Car. 1983 : 27) ให้ความหมายความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นการตีความเรื่องที่อ่านจากประสบการณ์ของผู้อ่านโดยใช้ความรู้เดิมในการตีความและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

คาร์เรลล์ (Carrell. 1986 : 251) อธิบายว่า ความเข้าใจในการอ่านคือ ความเข้าใจในประโยคหรืออนุเจต โดยเฉพาะความเข้าใจรูปแบบการเรียบเรียงเรื่องหรือโครงสร้างของข้อเขียนหรือสรุปในความหมายกว้างได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านคือ การรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารจากงานเขียน

สมิธ (Smith. 1988) สรุปว่า ความเข้าใจในการอ่านคือการที่ผู้อ่านสามารถรับเอาความหมายที่ ผู้เขียนตั้งใจใส่ไว้ในตัวอักษรได้ตรงตามที่ผู้เขียนต้องการ

กู๊ดแมน (Goodman. 1989 : 209) อธิบายว่า ความเข้าใจในการอ่านคือ การสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนโดยอาศัยมโนภาพและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านในการเรียนรู้ความหมายโดยรวมของภาษา ซึ่งผู้เขียนพยายามสื่อสารให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้เพื่อประมวลความคิดกับความหมายของภาษาจนสามารถสื่อสารเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนได้

มิลเลอร์ (Miller. 1990) สรุปถึงความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นการรับเอาความหมายจากสิ่งที่อ่านได้ โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับเรื่องที่อ่าน

จากความหมายของความเข้าใจในการอ่านข้างต้น สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในกระบวนการอ่าน ผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางภาษาที่มีอยู่รวมทั้งประสบการณ์และความคิดของผู้อ่านรวมกันเพื่อทำความเข้าใจและตีความข้อความหรือข้อมูลต่างๆที่ได้อ่าน สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และความคิดที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารแก่ผู้อ่านได้ถูกต้อง

1.6 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ระดับความเข้าใจในการอ่านเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่อ่าน มีผู้จัดลักษณะพฤติกรรมที่แสดงว่าผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่อ่านไว้ดังนี้ คือ

สมิท (Smith. 1996) แบ่งการอ่านออกเป็น 4 ระดับคือ

1. ความเข้าใจตามตัวอักษร ในระดับนี้มักไม่ต้องใช้ทักษะการคิด เป็นการระลึกเอาจากความจำ
2. การตีความ ในระดับนี้ต้องใช้ทักษะการคิดประเภทต่างๆ เช่น การหาข้อมูลเสริมจากที่ไม่มีให้ตรงกับกรสรุป การใช้เหตุผล การเปรียบเทียบ การหาความสัมพันธ์ เป็นต้น

3. การอ่านขั้นวิจารณ์ เป็นการประเมินค่า การคัดค้านคุณภาพ คุณค่าความถูกต้อง และความเป็นจริงของสิ่งที่อ่าน เป็นการอ่านที่ผู้อ่านมีปฏิริยาโต้ตอบสิ่งที่อ่านโดยใช้ประสบการณ์

4. การอ่านอย่างสร้างสรรค์ ระดับนี้ผู้อ่านจะคิดขยายความเกินออกไปจากเนื้อหาเพื่อให้ได้ความตอนแถมและคนอื่นๆ (Dallman and Others. 1974 : 166) ได้จำแนกการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับคือ

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง หมายถึงความเข้าใจเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้
2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ คือ ความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ แปลความ จากเรื่องที่อ่านได้

3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า คือ ความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่อ่านมาโดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์ของการอ่านพิจารณาตัดสินว่า ข้อสรุปของผู้เขียนนั้นถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

เรย์เกอร์และเรย์เกอร์ (Raygor and Raygor.1985) แบ่งความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร คือ ความสามารถในการเข้าใจเรื่องของคำและความคิดของผู้เขียน
2. ความเข้าใจระดับตีความ คือ ผู้อ่านไม่เพียงแต่รู้สิ่งที่ผู้เขียนเขียนเท่านั้น แต่ยังสามารถจับใจความสำคัญต่างๆได้ สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงต่างๆในเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัวได้ สามารถเข้าใจลำดับเหตุการณ์ต่างๆมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลและความสามารถตีความข้อความต่างๆไปได้

3. ความเข้าใจระดับนำไปใช้ คือ ผู้อ่านสามารถประเมินความคิดของผู้เขียนได้ ไม่ว่าจะผู้เขียนจะยอมรับหรือปฏิเสธความคิดนั้นก็ตามและผู้อ่านสามารถนำความคิดนั้นไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้

ชวาล แพร์ตกุล (2520 : 96) อธิบายระดับความเข้าใจในการอ่านว่า ผู้อ่านที่เกิดความเข้าใจจะต้องมีความสามารถตามลำดับต่อไปนี้

1. แปลความหมายของสิ่งที่อ่านได้ คือ แปลความหมายของข้อความออกมาตามลักษณะหรือนัยของเรื่องราวนั้นๆ
2. ตีความหมายของเรื่องที่อ่านได้ หมายถึง การจับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยๆของเรื่องแล้วสามารถนำมากล่าวเป็นอีกแบบหนึ่งได้
3. ขยายความและนัยของเรื่องนั้นๆให้กว้างไกลจากสภาพข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ซึ่งถือเป็นขั้นสูงสุดของความเข้าใจในการอ่าน

นพรัตน์ สรวยสุวรรณ (2527 : 123) อ้างถึงระดับความเข้าใจในการอ่านตามแนวคิดซึ่งได้ดัดแปลงมาจากของ บลูม ซึ่งกล่าวถึงระดับความเข้าใจในการอ่านดังนี้

1. ระดับความจำ คือ การที่ผู้อ่านจำในสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวไว้ ซึ่งได้แก่ การจำหรือการเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ ความสำคัญของเรื่อง คำสั่งหรือลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน
2. ระดับแปลความ คือ การนำเอาข้อความหรือสิ่งที่เข้าไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น การแปลภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดข้อความจากคำจำกัดความหรือข้อความจากการนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปลเป็นรูปแผนที่ แผนภูมิ เป็นต้น
3. ระดับตีความ คือ การอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้ เช่น เมื่อได้เหตุมาแล้วสามารถหาผลได้ สามารถทำนายเหตุการณ์ต่อไปได้ จับใจความของเรื่องได้หรือสรุปความจากสิ่งที่กล่าวโดยทั่วไปและสามารถมองเห็นภาพพจน์ในสิ่งที่อ่านได้
4. ระดับการประยุกต์ใช้ เป็นการเข้าใจหรือมองเห็นหลักการแล้วนำไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จได้
5. ระดับการวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการอ่าน แยกแยะส่วนประกอบย่อยๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น การวิเคราะห์การโฆษณาชวนเชื่อ แยกแยะบทประพันธ์ ตรวจสอบการให้เหตุผลผิดๆ และการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่อ่านได้
6. ระดับการสังเคราะห์ คือ การนำเอาความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านมาผสมผสานกันแล้วจัดเรียบเรียงใหม่ได้
7. ระดับประเมินผล คือ ความสามารถในการวางเกณฑ์และตัดสินสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นบรรทัดฐาน เช่น เรื่องราวที่อ่านมีอะไรบ้างที่เป็นจริง อะไรบ้างที่เป็นจินตนาการ อะไรบ้างที่เป็นความคิดเห็นและอะไรบ้างที่เป็นความเชื่อของเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน เริ่มจากง่ายไปยาก คือจากระดับทำความเข้าใจความหมายตามตัวอักษรในบทที่อ่าน แล้วสามารถใช้ความคิดแยกแยะ ตีความหมายในเนื้อเรื่องและความหมายตามความคิดของผู้เขียนซึ่งไม่ได้เขียนไว้โดยตรงได้เข้าใจ ตลอดจนถึงความเข้าใจในระดับสูงคือการใช้วิจารณ์ญาณไตร่ตรองด้วยเหตุผลแล้วประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้ และสูงสุดสามารถนำคุณค่าที่ได้รับไปสร้างสรรค์ต่อไปได้

1.7 กระบวนการอ่าน

กระบวนการอ่าน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนหลายประการ ตั้งแต่การสัมผัสตัวอักษรทางตาจนถึงกระบวนการรับรู้ทางสมอง

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531 : 83) กล่าวว่า หลักการอ่านเกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ 2 กระบวนการ คือ กระบวนการคิด โดยคิดตามว่าผู้เขียนพูดว่าอย่างไรและหมายถึงอะไรในกระบวนการอ่าน เวลาที่ใช้ในการคิดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน เช่น ความสามารถในการอ่านของแต่ละคน โครงสร้างทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางตรรกศาสตร์ ความคุ้นเคยในเนื้อหาและขอบข่ายของการอ้างอิง ตลอดจนจุดมุ่งหมายของตัวผู้อ่านด้วย พร้อมกันนั้นยังชี้ให้เห็นว่า วิธีการสอนและเทคนิคการสอนอ่านนั้น ผู้สอนแต่ละคนอาจใช้วิธีสอนแตกต่างกันไปแต่ผู้สอนมักยึดถือหลักการของการสอนตามกระบวนการที่จะทำให้

ผู้เรียนสามารถค้นพบแนวทางแห่งประสบการณ์ของตนเอง ในการที่จะหาเหตุผลของข้อความที่อ่าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่รวมกันระหว่างการอ่านกับความคิด

แฮริสและซิเพย์ (Haris and Sipay. 1979 : 19-20) กล่าวว่า การอ่านมีกระบวนการดังนี้

1. การรับสัมผัส (Sensation) การอ่านจะเริ่มจากตาทั้งสองข้างจะกระทบกับเครื่องหมาย และตัวอักษร โดยอาศัยแสงเป็นกระบวนการทำงานของตาอันจะเป็นทางนำไปสู่สมองจะวินิจฉัยต่อไปว่า เห็นอะไร นั่นคือต้องใช้ความรู้ว่าเห็นอะไรด้วยกระบวนการนี้ต้องใช้ตัวหนังสือที่พิมพ์ได้ชัดเจน ขนาดพอเพียงและสามารถเปิดม่านตาได้ สายตาดึงดูดเร็วเคลื่อนไหวได้อย่างครอบคลุม
2. การรับรู้ (Perception) เป็นขั้นตีความโดยอาศัยประสบการณ์เดิม (Schema) เป็นกระบวนการ หลังจากรับสัมผัสแล้ว เมื่อสายตามีการส่งภาพที่เห็นหรือตัวอักษรที่เห็นไปสู่สมอง สมองจะรับแล้วตีความ ออกมาว่าสิ่งที่เห็นตัวอักษรคือตัวอะไร
3. ทำความเข้าใจ (Comperhension) คือกระบวนการอ่านที่ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคจากกลุ่มที่พบเห็นและทราบว่ากลุ่มคำนั้นหมายถึงอะไร ทำอะไร อย่างไร
4. การตอบสนอง (Reaction) เมื่อเข้าใจแล้วก็ตอบสนองโดยผ่านกระบวนการพูดหรือการเขียน สรุปได้ว่า กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการรับรู้ตัวอักษรกับการส่งความคิดของผู้อ่าน เป็น คำพูดหรือเขียนตลอดจนการทำกิจกรรมอื่น การอ่านจึงเป็นกระบวนการรับสัมผัสทางตาให้เกิด การรับรู้และการถ่ายโยงในระดับสูง

1.8 ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อความเข้าใจในการอ่านแก่ผู้เรียนที่ถูกต้อง ผู้สอนจึงควร พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญของความเข้าใจการอ่านของมนุษย์ 3 ประการ ดังนี้ (เสาวลักษณ์ รัตนะวิชัย, อ้างอิงจาก Chapman. 1987)

1. ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม (Schema) ของผู้อ่าน ประสบการณ์หรือความรู้เดิมเป็น องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันได้ เนื่องจากความคิดรวบยอดของผู้ที่มี ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจะช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่จะอ่านได้ง่ายและเร็วขึ้น ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิมจึงเป็นหลักการสำคัญที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้อ่านได้มีโอกาสฝึกใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมของตนมาช่วยในการอ่านรวมทั้งการใช้ทักษะภาษา ด้านอื่นๆ เช่น การเขียน การฟัง การพูด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การเข้าใจความหมายของการสื่อสารดีขึ้น
2. อภิปัญญา (Meta – Cognition) ความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจกระบวนการคิดของตน ในการตีความและการแก้ปัญหาต่างๆ จะช่วยให้ความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น เนื่องจากสามารถใช้ความคิด ของตนเองจากประสบการณ์มาใช้ในการจับความ แปลความ ตีความและขยายความได้ กลวิธีของการใช้อภิปัญญามีหลากหลายด้วยกัน ที่สำคัญคือการเดาความเพื่อแก้ปัญหาความไม่เข้าใจที่ตนประสบในขณะที่ อ่านเนื้อความต่างๆ ประสบการณ์ของการใช้กลวิธีต่างๆด้วยตนเองของผู้เรียนในการเดาความและการคิด แก้ปัญหาด้วยตนเองของผู้เรียนจะช่วยให้การเข้าใจการอ่านดีขึ้น
3. โครงสร้างของเนื้อความ (Text Structure) ผู้เขียนทุกคนย่อมมีแนวทางในการสื่อความของตน โดยเฉพาะการร่างโครงการเขียนของเขา ซึ่งย่อมมีจุดประสงค์ในการสื่อความที่แตกต่างกัน โครงสร้างของ

เนื้อความจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะช่วยให้เราเข้าใจเนื้อความในการอ่านได้ดี หากเราเข้าใจการวิเคราะห์โครงสร้างของการเขียนในเนื้อความนั้นๆและทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้

จากหลักการและทฤษฎีดังกล่าว ผู้สอนจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ใช้กลวิธีการสอนอ่านและการสอนเขียนหลากหลายรูปแบบ ให้ผู้เรียนได้ฝึกเพื่อให้เกิดทักษะทางภาษาอันจะนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน

1.9 การประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน

การวัดและการประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ผู้สอนสามารถวางแผนทางการพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีผู้อธิบายถึงการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านด้านต่างๆไว้ดังนี้

แฮริส (Harris. 1996) สรุปว่า การทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ควรให้ครอบคลุมความสามารถในการอ่าน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านภาษาและสัญลักษณ์ คือ ความสามารถในการเข้าใจความหมายส่วนใหญ่ของคำที่ปรากฏในบทอ่าน รู้จักการเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท เข้าใจระบบคำและโครงสร้างประโยค เข้าใจข้อความยาวๆและเข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา เช่น เครื่องหมายต่างๆ การย่อหน้า เป็นต้น

2. ด้านความคิด คือ ความสามารถระบุจุดประสงค์ของผู้เขียน ความคิดสำคัญของข้อความที่อ่าน สามารถเข้าใจความคิดย่อยที่มาสนับสนุน สามารถสรุปและอนุมานความคิดจากสิ่งที่อ่านได้

3. ด้านอารมณ์และลีลาของเนื้อหาที่อ่าน คือ สามารถบอกถึงทัศนคติของผู้เขียนต่อเรื่องที่อ่านและต่อผู้อ่านได้ เข้าใจอารมณ์ของเรื่องสามารถระบุวิธีและแนวการเขียนของผู้เขียนได้

ฮอฟเนอร์ และจอลลี (Hafner and Jolly. 1972 : 147) ได้สรุปการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านโดยให้ดูจากความสามารถต่อไปนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆจากเรื่องที่อ่านได้
2. เข้าใจคำชี้แจงสามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้ถูกต้อง
3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่ได้อ่านเป็นคำพูดของตัวเองได้
4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญอย่างไร
7. บอกได้ว่าประโยคไหนเป็นประโยคแสดงเนื้อหาความสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องราวที่อ่าน
8. บอกได้ว่าเนื้อหาของสิ่งที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร
9. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
10. บอกได้ว่าในการเขียนบทความที่อ่านนั้นผู้เขียนยึดแนวอะไรในการจัดเรียบเรียง เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น
11. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทอ่าน

12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร
13. บอกวัตถุประสงค์ในการเขียนซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรงๆได้
14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบอย่างไร มีความหมายอย่างไร

บันลือ พฤษะวัน (2534 : 9-10) ได้เสนอว่า ผู้สอนควรตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนได้หลายทาง ดังนี้

1. ให้ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
  - 1.1 ตอบคำถามจากข้อเท็จจริงของท้องเรื่อง
  - 1.2 ตอบคำถามโดยการวิเคราะห์หาเหตุผลของเรื่อง
  - 1.3 ตอบคำถามจากการสรุปเรื่องหรือวิจารณ์ ไตร่ตรอง
2. เล่าเรื่องและสรุปเรื่องที่อ่านได้อย่างดี
3. ประเมินและเลือกแบบจากตัวละคร ให้เหตุผลประกอบการเลือกหรือไม่เลือก
4. แสดงประกอบนิทาน แสดงทำไม้ประกอบประโยค วลี หรือคำศัพท์ได้
5. หาความสัมพันธ์ของคำ เช่น กระต่าย - กระโดด, เต่า - คลาน, งู- ....
6. หาคำตรงข้ามเชิงความหมาย เช่น หิว - อิ่ม, ยิ้ม - บึ้ง, หัวเราะ - ...
7. อธิบายคำคม คำพังเพย แล้วแตงนิทานประกอบ
8. ต่อนิทานที่เล่าไม่จบอย่างมีความต่อเนื่องและสมเหตุสมผล
9. สรุป ตั้งชื่อเรื่องได้ครอบคลุมเนื้อเรื่อง พร้อมอธิบาย
10. ปฏิบัติตามขั้นตอนการประกอบอาหาร ประดิษฐ์ หรือดำเนินการทดลองได้
11. นำความเข้าใจจากสิ่งที่อ่านมาใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

ทางธรรมชาติ สังคม เศรษฐกิจ

12. วิจารณ์ ให้ข้อคิดและเสนอแนะแก้ไขเชิงยอมรับไม่ยอมรับโต้แย้งด้วยเหตุผลได้

สรุปได้ว่า การประเมินความเข้าใจในการอ่านทำได้จากหลากหลายวิธี ผู้สอนต้องเลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการสอน เพื่อให้การประเมินผลได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ปริญฉัตร พรหมศรี (2535 : 105) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบเอริกา (Erica Model) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับผู้เรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

พิสมัย ชุ่มจิต (2536 : 79) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เรียนโดยวิธีสอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ (SSR) มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับผู้เรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

นิลวรรณ สิทธิอาษา (2539 : 75) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้เรียนโดยวิธีสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญากับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับผู้เรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

อัมพร พุยศิริ (2540 : 106) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับผู้เรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากผลการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน สรุปได้ว่า มีเทคนิควิธีการสอนหลากหลายวิธีที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษา พัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียน

2.1 ความหมายของการเขียน

อาราพอฟ (Arapoff. 1967 : 119-120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและได้ย้ำว่า ในขณะที่เขียนนักเขียนจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

โอลิวา (Oliva. 1969 : 152) กล่าวว่า การเขียนเป็นภาษาของผู้พูดในการสื่อความหมายนี้จะขึ้นอยู่กับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน

แมคคริมอน (McCrimon. 19798 : 3) กล่าวว่า การเขียนที่ดีจะต้องเป็นสื่อความคิด ความรู้สึก ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ได้ และทำให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับเจตนารมณ์ของผู้เขียน

ฟินอคเคียวโร (Finocchiaro. 1980 : 130) กล่าวว่า การเขียนคือความคิดที่แสดงออกในลักษณะของตัวอักษร นักเรียนจะแสดงสิ่งที่อยู่ใจ ประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ออกมาเป็นตัวอักษรนั้น

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2531 : 9) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นทักษะการส่งสารที่สำคัญในชีวิตประจำวัน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ การเรียบเรียงความคิดตลอดจนศิลปะการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาเพื่อแสดงออกถึงความสามารถ อุปนิสัย รสนิยม เจตคติ

นพดล จันทร์เพ็ญ (2531 : 9) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนคือ การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการและความในใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การเขียนมีลักษณะเป็นการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นานตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

อัจจิมา เกิดผล (2533 : 73) กล่าวถึงการเขียนว่า คือ การสื่อความหมายโดยมีตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการส่งสารเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบความรู้ ความคิดและความรู้สึกของผู้เขียน

จึงสรุปได้ว่า การเขียนคือ วิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์เพื่อต้องการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนให้ผู้อื่นทราบ ตลอดจนการนำเสนอความรู้ ประสบการณ์ จินตนาการและแนวความคิดของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านโดยผ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ทางภาษา

2.2 ความสำคัญของการเขียน

นภดล จันทรเพ็ญ (2531 : 91) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในหมู่มนุษยชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์
5. การเขียนทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น การเล่าเรียน เป็นต้น

2.3 จุดมุ่งหมายของการเขียน

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2534 : 47) แบ่งจุดมุ่งหมายในการเขียนออกเป็นประเภทต่างๆ คือ การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง การเขียนเพื่ออธิบาย การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น การเขียนเพื่อโน้มน้าวและโฆษณา และการเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ มีรายละเอียดดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือ การเขียนถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์และความรู้วิธีการที่ผู้เขียนต้องใช้คือ เล่าหรือบรรยายรายละเอียดและข้อเท็จจริงต่างๆ โดยต้องจัดลำดับความคิดหรือข้อมูลที่จะเล่านั้นอย่างเป็นระบบ วิธีการบรรยายมักแทรกอยู่ในการเขียนเรื่องแทบทุกชนิด เพราะเป็นการปูพื้นเรื่องหรือให้ความรู้ความคิดต่างๆ ไปแก่ผู้อ่าน โดยไม่นำความรู้สึกหรืออารมณ์ของผู้เขียนเข้าไปเกี่ยวข้อง
2. การเขียนเพื่ออธิบาย คือ การทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่เขียนนั้น เช่น อธิบายหลักการ กฎเกณฑ์ ระบบ วิธีการ ความรู้หรือความคิดที่เข้าใจยาก มักใช้ในการเขียนตำรา งานวิจัย บทความทางวิชาการ วิธีประดิษฐ์สิ่งต่างๆ และการอธิบายคำสอนทางศาสนา เป็นต้น ต้องจัดลำดับขั้นตอนการอธิบายเป็นอย่างดี
3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นอย่างเดียวหรืออาจให้คำแนะนำ ข้อคิด ข้อเตือนใจด้วยก็ได้ แต่ต้องมีข้อเท็จจริง มีการชี้แจงเหตุผลอย่างถูกต้องชัดเจน การเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเช่นนี้ มักใช้ในบทความและบทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
4. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจและโฆษณา คือ การเขียนที่มีจุดมุ่งหมายจะทำให้ผู้อ่านยอมรับสิ่งที่ผู้เขียนเสนอ โดยการจูงใจให้เปลี่ยนความคิดหรือความเชื่อเดิม เพราะผู้อ่านเกิดความรู้สึกใหม่ว่าเมื่อยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้นแล้วตนจะได้รับผลดีตอบสนอง ซึ่งอาจหมายถึงมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรูปร่างหน้าตา ผิวพรรณสวยงามขึ้นหรือได้กำไรจากการลงทุนเพียงเล็กน้อย เป็นต้น การโน้มน้าวใจนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่มีอยู่ตลอดเวลาในสังคม บุคคลอาจจะต้องถูกโน้มน้าวใจและก็มีโอกาสที่จะโน้มน้าวใจผู้อื่นด้วย การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจจะพบได้มากในคำขวัญต่างๆ และในการโฆษณาสินค้า วิธีเขียนคำขวัญทั่วไปหรือเขียนคำโฆษณานิยมใช้ภาษาสั้นๆ อาจมีการเล่นคำหรือสำนวนให้คล้องจองกัน ชวนให้ผู้อ่านจำติดใจได้ง่าย
5. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกสู่ผู้อ่านให้ผู้อ่านได้สร้างจินตนาการหรือสร้างอารมณ์และมโนภาพตามที่ผู้เขียนต้องการ ในการเขียนเพื่อจุดมุ่งหมาย

เช่นนี้จะต้องใช้ภาษาที่ประณีตงดงาม ข้อความที่เขียนแต่ละครั้งนั้นผู้เขียนอาจมีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน แล้วแต่เนื้อหาของเรื่อง เช่น การเขียนเพื่อเล่าเรื่องมักปรากฏอยู่ในตอนต่างๆ ทั่วไป ส่วนการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ อาจแทรกอยู่กับการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นต้น การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการก็เช่นเดียวกัน นอกจากปรากฏตามลำพังแล้วเรายังพบปะปนอยู่กับการเขียนเล่าเรื่องได้ด้วย

จากจุดมุ่งหมายของการเขียนที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การเขียนนั้นนี้มีจุดมุ่งหมายของการเขียนที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าผู้เขียนต้องการนำเสนอเรื่องราวหรือข้อมูลอะไรให้ผู้อ่านทราบ

2.4 ลักษณะของการเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะการสื่อความหมาย โดยใช้ตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์เป็นสื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ การเขียนจึงไม่ใช่เป็นเพียงทักษะหนึ่งที่มีประโยชน์ในชีวิตเท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งของความพึงพอใจส่วนตัวของผู้อ่านและผู้เขียนอีกด้วย อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่จะพัฒนาความสามารถด้านความคิดของผู้เขียนด้วย

วัลย์รัตน์ อติแพทย์ (2532 : 3) กล่าวว่า ตามหลักสากลนั้นได้แบ่งการเขียนออกเป็นประเภทใหญ่ๆ 2 ประเภท คือ

1. การเขียนร้อยแก้วหรือความเรียง คือ การเรียบเรียงถ้อยคำตามรูปประโยคธรรมดาให้เป็นเรื่องราว ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ที่บังคับเป็นแบบฉบับ แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบภาษาของชาติ รูปแบบของร้อยแก้ว ได้แก่ ย่อความ บันทึกรายงาน จดหมาย ประกาศ เรียงความ บทความ นิทานหรือนิยาย ตำนาน ประวัติ ฯลฯ

2. การเขียนร้อยกรองหรือบทกวีนิพนธ์ คือ การเรียบเรียงถ้อยคำตามแบบแผนที่บังคับโดยเฉพาะ ต้องเลือกสรรถ้อยคำที่ไพเราะเหมาะสมและมีความหมายลึกซึ้งมาเรียบเรียงอย่างมีศิลปะ รูปแบบของร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ไทยมีหลากหลายรูปแบบ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน เป็นต้น

มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ (2533 : 120) แบ่งการเขียนตามความมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ ส่วนใหญ่ใช้ในการเขียนชีวประวัติ การเขียนข่าว การเขียนสารคดี การเขียนแบบนี้ผู้เขียนต้องเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ และใช้ข้อมูลถูกต้องตามความเป็นจริง

2. การเขียนเพื่ออธิบาย คือ การเขียนเพื่อบอกวิธีทำสิ่งหนึ่ง ซึ่งแจ่ม ตอบปัญหา ผู้เขียนต้องลำดับขั้นตอนของเรื่องอย่างดี และใช้ภาษาที่รัดกุม ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น คือ การเขียนแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งอาจจะมีการข้อคิด คติ หรือแนวความคิดที่น่าสนใจแทรกอยู่ด้วย

4. การเขียนเพื่อโฆษณา คือ การเขียนจูงใจ เชิญชวนให้ผู้อ่านสนใจสิ่งๆ ที่เขียนแนะนำ เช่น การเขียนคำโฆษณา คำขวัญ คำที่ใช้ควรวให้สั้น มีการเล่นลีลาของคำเพื่อให้อ่านติดใจ

5. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ คือ การถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเห็นภาพตามผู้เขียน ต้องใช้คำประณีต มีความหมายแฝง เช่น การเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น

เฮอร์แมนและดิกินสัน (Harman and Dickinson. 1980 : 131) ได้แบ่งรูปแบบของการเขียนเรื่องต่างๆ 4 ประเภท คือ

1. เรื่องราวหรือข้อเขียนที่เป็นแบบแผน
2. เรื่องราวหรือข้อเขียนที่ไม่เป็นแบบแผน
3. เรื่องราวหรือข้อเขียนที่เป็นการวิจารณ์
4. เรื่องราวหรือข้อเขียนที่เกี่ยวกับการค้นคว้าวิจัย

สรุปได้ว่า ลักษณะของการเขียนมีหลายรูปแบบ หลายลักษณะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา แต่โดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเขียนร้อยแก้ว และการเขียนร้อยกรอง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะความเรียงซึ่งเป็นการเขียนประเภทร้อยแก้ว

2.5 ความเรียง

2.5.1 ความหมายของความเรียง

คำว่า “ความเรียง” มักจะพบควบคู่กับคำว่า “เรียงความ” ซึ่งคำสองคำนี้มีผู้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2512 : 1) อธิบายว่า “เรียงความเป็นการแสดงความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจให้ผู้อื่นทราบ ส่วนความเรียงคือข้อความที่เรียงเป็นภาษาร้อยแก้วแล้ว” สำหรับธวัช ปุณโณทก (2527 : 60) มีความเห็นว่า ความเรียงมี 2 ชนิด คือ ความเรียงที่เป็นแบบแผน ต้องเขียนตามรูปแบบเฉพาะของงานเขียนนั้นๆ เช่น การเขียนรายงาน เขียนจดหมาย อีกชนิดหนึ่ง คือ ความเรียงที่ไม่เป็นแบบแผน การเขียนลักษณะนี้ไม่จำเป็นต้องอาศัยแบบแผน กฎเกณฑ์ มุ่งให้ผู้อ่านสนใจและเพลิดเพลินเนื้อเรื่องมากกว่า ส่วนประภาศรี สีหอำไพ (2531 : 73) ได้แสดงความคิดเห็นถึงความสับสนในการใช้คำว่า “เรียงความ” กับ “ความเรียง” ว่า “เรียงความ” เดิมเป็นคำใช้เรียกวิชาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา ส่วนความเรียงจะหมายถึงการนำถ้อยคำมาเรียบเรียงเป็นข้อความ เพื่อแสดงความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ ของผู้เรียบเรียงให้ผู้อื่นทราบ ประโยคแต่ละประโยคที่มีข้อความติดต่อกันเป็นข้อความใหญ่จะเรียกว่า ความเรียง

2.5.2 ลักษณะของความเรียงที่ดี

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความเห็นถึงลักษณะของความเรียงที่ดีไว้ ดังต่อไปนี้

เปลื้อง ณ นคร (2512 : 2-3) กล่าวถึงลักษณะของความเรียงที่ดีว่า ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

1. เอกภาพ หรือความเป็นหนึ่ง กล่าวคือ มีใจความและความมุ่งหมายสำคัญเพียงอย่างเดียว
2. สัมพันธภาพ คือ ความเกี่ยวข้องของข้อความ ต้องดำเนินเป็นลำดับต่อเนื่องกัน โดยไม่ให้เนื้อความขาดห้วงและต้องชัดเจน
3. สวรรค์ภาพ คือ การเน้นใจความที่สำคัญ ข้อความใดที่สนับสนุนเนื้อเรื่องให้เด่นชัดต้องอยู่ในที่เด่นและมีขนาดความยาวมากกว่าส่วนอื่น

ผะอบ โปษะกฤษณะ (2526 : 45) กล่าวว่าความเรียงที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความชัดเจน คือ อ่านแล้วเข้าใจทันที ไม่มีข้อเคลือบแคลงสงสัย โดยใช้ภาษาง่ายรัดกุม ถูกต้องตรงตามความหมาย

2. มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ผู้อ่านสามารถจับจุดหมายได้ทันที ไม่มีผลความมากเกินไป
3. มีความสัมพันธ์ดี คือ การลำดับความต่อเนื่องกัน ผู้อ่านติดตามได้ง่าย
4. มีความกว้างขวาง คือ ผู้อ่านได้เพิ่มพูนความรู้หรือความบันเทิง หรือทั้ง 2 ประการ
5. มีความประณีต ผู้เขียนต้องเลือกสรรคำที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างประณีต เพื่อเรียบเรียงเป็นเรื่องราว

6. มีความไพเราะงดงาม ภาษาที่ใช้ต้องให้ผู้อ่านรู้สึกประทับใจ

ส่วนประกาศรี สีหอำไพ (2531 : 340-341) เห็นว่า “ความเรียงที่ดีนั้น จะต้องมีการเสนอความคิดอย่างมีระบบระเบียบ มีความกระชับ แสดงความคิดได้ชัดเจน และใช้ถ้อยคำ รูปประโยค ได้ถูกต้องเหมาะสมตามความนิยม”

จากความคิดเห็นของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความเรียงที่ดีจะต้องประกอบด้วย ความคิด เนื้อหาและโครงเรื่องที่ดี คือ มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสาร์ตภาพ ตลอดจนใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมและชัดเจน

2.6 ความสามารถในการเขียน

ความสามารถในการเขียนเป็นความสามารถในการเรียบเรียงข้อความได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้ความคิด ความรู้ในการใช้ภาษา เพื่อสื่อความเข้าใจระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนได้ตามจุดมุ่งหมาย ดังที่ ลาโด (Lado.1961 : 248) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนว่า คือ ความสามารถที่จะใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย สามารถเรียบเรียงข้อความจากลักษณะโครงสร้างภาษาที่ใช้แบบฟอร์มของการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้นๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างถูกต้อง วิดโดว์สัน (Widdowson. 1978 : 61-63) อธิบายว่าความสามารถในการเขียนคือ ความสามารถในการเรียบเรียงความคิดที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อข้อความของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการเรียบเรียงประโยคต่างๆที่มีความต่อเนื่องเป็นข้อมูลการสื่อสารที่มีความหมาย และรู้จักใช้คำเชื่อมความได้อย่างถูกต้องด้วย ส่วนฮีตัน (Heaton. 1979 : 53-54) ได้อธิบายถึงความสามารถในการเขียนว่า เป็นความสามารถเลือกใช้ประโยคและสำนวนภาษา เครื่องหมายวรรคตอนและตัวเชื่อมได้ถูกต้อง เหมาะสม และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนออกเป็นภาษาเขียนได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล และไวท์ (White. 1980 : 6) อธิบายถึงความสามารถในการเขียนว่าเป็นความสามารถในการเรียงลำดับประโยคให้เชื่อมโยงกันอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสมเหตุสมผล เขียนได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ สื่อสารในสิ่งที่ต้องการได้ การเขียนต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ แพ็ตตี (Patty. 1985 : 182-186) อธิบายว่า ความสามารถในการเขียนคือ ความสามารถในการแสดงออกซึ่งความคิดที่ต้องการเชื่อมโยงจัดวาง และพัฒนารายละเอียดต่างๆตลอดจนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยค เป็นข้อความสั้นๆและเป็นเรื่องราว ส่วนความสามารถในการเขียนตามความหมายของไรเนส (Raines. 1985 : 229) หมายถึง กระบวนการทางความคิดโดยผู้เขียนจะต้องมีจุดมุ่งหมายแน่นอนว่ามีจุดประสงค์การเขียนอย่างไร ผู้อ่านเป็นใคร เพื่อจะรวบรวมข้อมูลความรู้ในเรื่องที่จะเขียนและนำมาถ่ายทอดเป็นสัญลักษณ์ทางภาษา โดยจัดลำดับและเรียบเรียงจนเป็นงานเขียนที่เหมาะสม ดังที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการสื่อความหมายโดยผ่านกระบวนการเขียน ในทรรศนะของอาร์นดท์ (Arndt. 1987 : 257) ความสามารถในการเขียนคือ กระบวนการในการเชื่อมโยงความคิดกับความรู้ทางภาษาของผู้เขียนโดยใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นงานเขียนที่มีคุณภาพแก่ผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับสุภภัทร อักษรานุเคราะห์ (2532 : 108) ที่ได้อธิบาย

ถึงความสามารถในการเขียนว่าเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความคิด เพราะผู้เขียนจะต้องคิดว่าเขียนอะไร เพื่อใคร และมีจุดมุ่งหมายอะไรแล้วรวบรวมข้อมูล เลือกสรรและจัดลำดับความคิดเพื่อเรียบเรียงออกมาเป็นตัวอักษร โดยใช้ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาดำเนินการเขียน เช่น การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ ตลอดจนวางยสัมพันธ์ให้ได้มาซึ่งงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารทางความคิดกับผู้อ่าน

สรุปได้ว่า ความสามารถในการเขียน คือ ความสามารถในการนำความรู้ทางภาษาประกอบกับประสบการณ์ ความรู้ ความคิดของผู้เขียน ถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการเรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับความคิดให้เหมาะสม สามารถสื่อสารข้อมูลนั้นไปสู่ผู้อ่านให้เข้าใจได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

2.7 องค์ประกอบของความสามารถในการเขียน

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อนที่สุดในทักษะทางภาษาทั้งสี่ทักษะ จากความหมายของความสามารถในการเขียนทำให้ทราบว่า ความสามารถในการเขียนเป็นความสามารถที่ต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆหลายด้าน เพื่อให้ความสามารถในการเขียนของผู้เขียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้แสดงทรรศนะไว้ดังนี้

พอลสตันและบรูเดอร์ (Paulston and Bruder. 1976 : 205) ได้เสนอความเห็นว่าคุณสมบัติในการเขียนควรมีองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. รูปแบบภาษาที่ถูกต้อง ผู้เขียนควรมีความสามารถเขียนงานด้วยรูปแบบภาษาที่เหมาะสมและถูกต้อง
2. กลไกในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ผู้เขียนควรมีความสามารถในการใช้เครื่องหมายวรรคตอนในการเขียนได้อย่างถูกต้อง
3. การเรียบเรียงเนื้อหา ผู้เขียนสามารถเรียบเรียงเนื้อหาในงานเขียนให้เป็นไปตามลำดับความคิดที่ต้องการจะนำเสนออย่างชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ ไม่สับสนวุ่นวาย

ฮีตัน (Heaton. 1979 : 138) สรุปถึงองค์ประกอบที่จำเป็นและสำคัญต่อความสามารถในการเขียนไว้ดังนี้

1. ทักษะทางภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้อง
2. ทักษะลีลาในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้ประโยคและภาษาได้อย่างเหมาะสม
3. ทักษะกลไกในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเขียนตัวอักษรและสะกดคำได้ถูกต้อง
4. ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถที่จะเขียนได้ตามความคิดและลำดับความคิดนั้นอย่างสมเหตุสมผล มีลีลาการเขียนที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องนั้น

ไวท์ (White. 1980 : 6) ให้ทรรศนะว่า ความสามารถในการเขียนจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่

1. ความถูกต้องของภาษา หมายถึง ผู้เขียนสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการต่างๆของภาษา

2. ความเหมาะสมของลีลาภาษา หมายถึง ผู้เขียนสามารถเขียนงานนั้นด้วยลีลาที่เหมาะสม ต่อเนื้อเรื่องที่เขียนมีการเลือกใช้คำและภาษาที่สละสลวย

3. เอกภาพของแก่นของเรื่องและประโยคใจความสำคัญ หมายถึง ผู้เขียนจะต้องนำเสนอ ความคิดและเรียบเรียงข้อความให้สัมพันธ์กัน และมีความเป็นเอกภาพในเรื่องที่เขียนนั้นโดยนำความรู้ ของผู้เขียนมาถ่ายทอดให้เหมาะสมกับหัวเรื่องโดยคำนึงถึงผู้อ่านด้วย

ไรมส์ (Raines. 1985 : 5-11) ให้ทรรศนะว่า ในการที่จะเขียนได้ชัดเจนคล่องแคล่ว และสื่อความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีนั้น ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบเหล่านี้ คือ

1. เนื้อหา ในการเสนอเนื้อหาของงานเขียน ผู้เขียนควรคำนึงถึงความสัมพันธ์ของถ้อยคำ ความชัดเจน การมีความคิดริเริ่มและความมีเหตุผล
2. กระบวนการของผู้เขียน ผู้เขียนควรมีกระบวนการเขียนที่ครบวงจร ได้แก่ การได้มาซึ่งความคิด การเริ่มลงมือเขียน การเขียนร่างและการทบทวนแก้ไข
3. ผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องพิจารณาก่อนลงมือเขียนว่า ผู้อ่านเป็นใคร เพื่อสามารถผลิตงานเขียน นั้นให้เหมาะสมกับผู้อ่าน
4. จุดประสงค์ ผู้เขียนจะต้องมีเหตุผลในการเขียนงานเขียนแต่ละชิ้น
5. การเลือกใช้คำ ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกใช้คำศัพท์ สำนวนและคำที่แสดงความรู้สึกได้เหมาะสม
6. การเรียบเรียงข้อความ ผู้เขียนควรคำนึงถึงการเรียบเรียงถ้อยคำเป็นปริเฉท ประโยค ใจความสำคัญและประโยคสนับสนุน การใช้เครื่องหมายสัมพันธ์ความและความเป็นเอกภาพ
7. กลไกในการเขียน ผู้เขียนควรคำนึงถึงลายมือ การสะกดคำ และเครื่องหมายวรรคตอน
8. การใช้ภาษา ผู้เขียนควรคำนึงถึงกฎเกณฑ์ การใช้คำ ความสอดคล้องระหว่างประธาน และกริยา คำนำหน้านามและคำสรรพนาม
9. ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยค ผู้เขียนควรคำนึงถึงโครงสร้างประโยค ขอบข่าย ของประโยคและการเลือกใช้ลีลาของประโยค

บรูคส์ และกรุนด์ (Brookes and Grundy. 1990 : 14-16) ให้ความเห็นว่า องค์ประกอบ ของความสามารถในการเขียนที่ผู้สอนภาษาควรสอนแก่ผู้เรียนได้แก่

1. จุดมุ่งหมายในการเขียน เป็นสิ่งจำเป็นมากในการเขียนงานเขียนแต่ละครั้ง ผู้เขียนจะต้อง มีจุดมุ่งหมายในการเขียนเสียก่อน จึงจะสามารถเริ่มลงมือเขียนได้
2. ภาษาพูดและภาษาเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความเข้าใจการใช้ภาษาในการเขียนงานเขียน แต่ละชนิด ส่วนใหญ่แล้วมักจะใช้ภาษาเขียนในการเขียนงานเขียน นอกจากเป็นการเขียนงานเขียนที่มี บทพูดอาจมีการใช้ภาษาพูดเข้ามาร่วมด้วย อย่างไรก็ตาม ในองค์ประกอบข้อนี้รวมการใช้ภาษาได้ถูกต้อง ตามหลักการใช้ภาษา ในบริบทของสังคมตลอดจนการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆไว้ด้วย
3. ความเป็นนักอ่าน ผู้เขียนจะต้องเป็นผู้ที่อ่านมาก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เขียนไม่เพียงแต่ด้านความรู้ ที่จะนำมาใช้ในการเขียนเท่านั้น แต่จะช่วยให้ผู้เขียนได้เห็นรูปแบบการเขียนที่แตกต่างกันไปในงานเขียน แต่ละชิ้น ซึ่งเป็นประโยชน์มากต่อการเขียนของผู้เขียนเอง

4. กระบวนการและผลผลิตของงานเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในกระบวนการเขียนว่าในการเขียนแต่ละครั้งนั้นจะต้องมีลำดับขั้นตอน ไม่ใช่เขียนเพียงครั้งเดียวเป็นงานเขียนทันที และต้องมีการศึกษาหาข้อมูล มีการวางแผน เพื่อเขียนฉบับร่างก่อน แล้วจึงทบทวนแก้ไขเพื่อให้ได้งานเขียนที่มีคุณภาพ

5. การวิเคราะห์รูปแบบของภาษาเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในรูปแบบของงานเขียนแต่ละประเภทว่างานเขียนใดควรใช้รูปแบบการเขียนแบบใด เพื่อเลือกใช้รูปแบบนั้นให้เหมาะสมกับงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการจะเขียน

ศิริพร พัวพันธ์ (2532 : 17-18) สรุปองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนไว้ดังนี้

1. กลไกในการเขียน ได้แก่ การสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการใช้ตัวอักษรตัวใหญ่ให้ถูกต้องตามระเบียบวิธีการเขียนของแต่ละภาษา
2. หลักภาษา ได้แก่ การเขียนประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษานั้น
3. เนื้อหา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ได้แก่ สาระในการเขียนให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการและเหมาะสมกับผู้อ่าน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของงานเขียนที่จะทำให้การเขียนมีประสิทธิภาพนั้นมีหลายประการ คือ ความรู้ในเนื้อหาเรื่องที่จะเขียน ความเข้าใจด้านไวยากรณ์ ความสามารถในการใช้ภาษาและกระบวนการเขียน ผู้เขียนสามารถเขียนได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งใจไว้ได้

2.8 หลักการเขียน

การเขียนเรื่องได้ดีต้องมีหลักการหรือขั้นตอน ดังนี้ (อััจฉิมา เกิดผล. 2535 : 78-82)

1. การเลือกเรื่องที่จะเขียน ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่ตนมีความรู้ ความคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างดีที่สุด ซึ่งอาจหาได้จากประสบการณ์ของตนเองหรือจากประสบการณ์ของผู้อื่น ที่ทราบจากการอ่าน การฟัง การสอบถามหรือการสนทนา เป็นต้น
2. การตั้งจุดประสงค์การเขียน ผู้เขียนจะต้องตั้งจุดประสงค์ที่แน่ชัดว่า เขียนเพื่ออะไร ซึ่งจะช่วยให้การเขียนอยู่ในแนวทางหรือขอบเขตที่แน่นอน และเขียนได้ง่ายขึ้น จุดประสงค์ของการเขียน เช่น เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เพื่อชักจูงใจ เพื่อสร้างจินตนาการหรือเพื่อความบันเทิง เป็นต้น
3. ความรู้เรื่องรูปแบบการเขียน ซึ่งแต่ละงานเขียนจะมีลักษณะแตกต่างกันไป ผู้เขียนต้องรู้รูปแบบการเขียนที่ตนเขียน เพื่อวางแผนในการสื่อความรู้ ความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อ่านได้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น
4. การรวบรวมความคิดโดยการวางโครงเรื่อง การวางแผนการเขียนและการสร้างจินตนาการ ในการเขียนนวนิยายหรือเรื่องสั้น วิธีการเสนอเรื่องให้น่าอ่านจะกำหนดเป็นโครงเรื่องโดยมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่องและสรุป
5. การใช้ความสามารถในการถ่ายทอดหรือการเขียน เช่น มีความสามารถในการวางโครงเรื่องผูกเรื่องให้เร้าใจผู้อ่าน มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำ โวหารหรือภาพพจน์ให้เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน สามารถวางคำและวางประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าและรู้กลวิธีเขียน การใช้ย่อหน้าต่างๆ ช่วยลำดับความคิดให้มีระเบียบยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า หลักการเขียนที่ดีนั้น ควรจะเริ่มจากการเลือกเรื่อง การตั้งจุดประสงค์ในการเขียน การวางแผนในการเขียนสื่อความรู้ ความคิด การวางโครงเรื่อง และการใช้ความสามารถในการถ่ายทอดหรือการเขียน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

2.9 หลักการสอนทักษะการเขียน

สนิท ตั้งทวี (2531 : 38-40) ได้เสนอแนะหลักสำคัญบางประการในการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. ครูควรจะได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเขียนของนักเรียนเสียก่อนที่จะทำการสอนในกรณีที่ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน ผู้สอนควรสร้างแบบทดสอบตัวเลือกไว้ใช้เองในการวัดความสามารถในการสะกดคำ การใช้คำ การผูกประโยคและการเรียบเรียงข้อความ แบบทดสอบดังกล่าวนี้จะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบว่าผู้เรียนเหล่านี้มีความสามารถทางการเขียนอยู่ในระดับใด และช่วยให้ผู้สอนได้ทราบถึงพัฒนาการทางการเขียนหลังจากที่ได้สอนไปแล้วทุกระยะ
2. การสอนทักษะทางการเขียนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ผู้สอนไม่ควรไปกำหนดหัวเรื่องให้ตายตัว ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเขียนหรือมีส่วนร่วมในการเสนอหัวเรื่องด้วย
3. การสอนทักษะการเขียน ผู้สอนไม่ควรแยกสอนจากทักษะอื่นๆ และควรบูรณาการให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ด้วย
4. ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก ซับซ้อน ผู้เรียนส่วนมากไม่ค่อยสนใจเรียนเหมือนวิชาอื่นๆ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงควรใช้หลักของการเสริมแรง เสริมกำลังใจหลายรูปแบบ เช่น จัดให้มีการประกวดงานเขียนประเภทต่างๆ ยกย่องและให้เกียรติแก่ผู้เรียนที่มีผลงานเขียนดีเด่น การให้รางวัล การชมเชย เหล่านี้เป็นต้น
5. การสอนทักษะการเขียนนั้น ควรให้มีการปฏิบัติจริง ทำจริงให้ได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้
6. ผู้สอนควรปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการมีความสามารถในการเขียน การส่งสาร โดยการเขียนและสามารถชี้ให้เห็นว่า ผู้มีความสามารถในการเขียนนอกจากยึดเป็นอาชีพแล้วยังมีเกียรติในสังคมด้วย
7. ในกรณีที่นักเรียนประสบปัญหาในการเขียน เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียน ผู้สอนต้องให้ความช่วยเหลือ อาจโดยการสร้างสถานการณ์และจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเขียน
8. เมื่อผู้เรียนเขียนตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ผู้สอนควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้ผู้เรียนพร้อมทั้งเขียนติชมให้ชัดเจน เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ทราบว่าตนมีข้อดีข้อด้อยอย่างไร
9. ผู้เรียนควรได้มีส่วนร่วมในการวัดผลและการสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าแนวทางในการวัดผลควรเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการใช้เหตุผลและวิจารณ์งานไปในตัว
10. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนหลายๆแบบ เพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนน่าสนใจและเป็นการเร้าให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน
11. ผู้สอนควรมีการเตรียมวางแผนการสอนอย่างละเอียดรอบคอบ

จากข้อเสนอแนะต่างๆ สรุปได้ว่า การสอนทักษะการเขียนนั้นมีหลายลักษณะ ผู้สอนควรเลือกวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและฝึกเขียนอยู่เสมอ โดยมีจุดมุ่งหมายของการสอนทักษะการเขียนคือ ผู้เขียนสามารถเขียนให้ผู้อ่านอ่านเข้าใจเรื่องได้ตามจุดประสงค์ของผู้เขียน

2.10 การวัดและประเมินผลความสามารถในการเขียน

การวัดและการประเมินผลความสามารถในการเขียนนั้น ได้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการทดสอบหลายท่านเสนอ แนวทางไว้ดังนี้

แฮริส (Harris. 1969 : 69-75) ได้เสนอว่า การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน ควรจัดองค์ประกอบหรือทักษะที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียนในลักษณะดังนี้

1. วัดทักษะด้านไวยากรณ์และลีลาภาษาได้แก่ การวัดว่าผู้เรียนมีความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นแบบแผนของภาษาหรือไม่ เช่น เรื่องความสอดคล้องระหว่างประธานกับกริยา การใช้สรรพนาม การเปรียบเทียบคุณศัพท์ การสร้างรูปคำกริยาวิเศษณ์ ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ที่ผู้เขียนจำเป็นต้องใช้ในชีวิตจริง
2. วัดความสามารถในการเรียบเรียงข้อความ ได้แก่ การวัดว่าผู้เรียนสามารถเรียบเรียงข้อความที่จัดเป็นตอนๆ เข้าเป็นประโยค หรือเรียบเรียงเรื่องราวในหนึ่งย่อหน้าได้ถูกต้องตามลำดับเนื้อเรื่องได้หรือไม่
3. วัดทักษะด้านการใช้กลไกในการเขียน ได้แก่ การวัดว่าผู้เขียนสามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน การสะกดคำได้ถูกต้อง เป็นต้น

ฮีตัน (Heaton. 1979 : 134-135) เสนอแนะว่าการวัดความสามารถในการเขียนนั้น ควรวัดผู้เขียนในด้านต่อไปนี้

1. วัดความสามารถด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความถูกต้องของการใช้ไวยากรณ์ในการเขียนเรื่องนั้นๆ
2. วัดความสามารถในการใช้คำศัพท์ หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์ได้ถูกต้อง เหมาะสม และหลากหลาย
3. วัดความสามารถด้านกลไกการเขียน หมายถึง เครื่องหมายวรรคตอนและตัวสะกดที่ผู้เขียนใช้ได้ถูกต้อง
4. วัดด้านความคล่องแคล่วของการเขียน คือ วัดด้านลีลาและความคล่องแคล่วของการสื่อความหมาย หมายถึง ความสามารถในการนำเสนอเนื้อเรื่องและความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ การเลือกใช้ถ้อยคำ ลีลาการเขียนและโวหารต่างๆ
5. วัดด้านความสัมพันธ์ของข้อความ หมายถึง การจัดลำดับความคิด และการเรียบเรียงข้อความ บังอร สว่างวโรรส และเยาวภา พุกกะคุปต์ (2524 : 50) สรุปถึงองค์ประกอบที่นำมาใช้พิจารณาเพื่อวัดความสามารถในการเขียน 5 ประการคือ
  1. เนื้อหา ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกและความรู้ที่ผู้เขียนเสนอแก่ผู้อ่าน
  2. วัดดูประสงคในการเขียน ได้แก่ งานเขียนนั้นจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และผู้อ่านตลอดเวลา ซึ่งรวมถึงความสามารถในการเลือกสรร การจัดและลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องกันด้วย
  3. ไวยากรณ์ ได้แก่ ความสามารถในการเขียนประโยคที่ถูกต้อง

4. สลีลาการเขียน ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหารเพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน

6. กลไกการเขียน ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง
จันทิมา พรหมโชติกุล และ สุพันธ์ ศลโกสุม กล่าวถึงการวัดและการประเมินผลทักษะการเขียนว่า วิธีที่ดีที่สุดและตรงที่สุด คือการใช้แบบทดสอบชนิดอัตนัย ให้ผู้เรียนลงมือเขียนจริงๆ ข้อสอบที่ใช้ประกอบการถามมีจำนวนข้อไม่มากนัก ผู้ตอบจะต้องคิดหาคำตอบเอง โดยรวบรวมความรู้ ความคิด และแสดงออกเป็นภาษาเขียนอย่างถูกต้อง

ลาโด (Lado.1964 : 250) ได้กล่าวถึงการใช้ข้อทดสอบในการเขียนว่า อาจใช้ได้ทั้งแบบอัตนัยและปรนัยดังนี้

1. ใช้ข้อทดสอบแบบปรนัย วัดความสามารถในการเรียบเรียงลำดับเนื้อหา ตัวสะกด คำศัพท์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน โครงสร้างทางไวยากรณ์ เป็นต้น

2. ใช้ข้อทดสอบแบบอัตนัย โดยให้เขียนเรียงความ เพื่อวัดความสามารถในการใช้ท่วงทำนองเขียนเนื้อเรื่อง และการจัดลำดับความ หรือให้ดูตารางหรือรูปภาพ เพื่อช่วยเป็นข้อมูลด้านการเขียน

เปอร์กินส์ และคอนเน็คเกอร์ (Perkins and Konneker.1982 : 51) เสนอแนะว่าการใช้แบบทดสอบอัตนัยให้ผู้สอบเขียนความเรียง จะวัดความสามารถของผู้เรียนในเรื่องดังนี้

1. ความสอดคล้อง (Relevance) หมายถึง ความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน
2. ความสละสลวย (Fluency) หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาต่อเนื่อง มีเหตุผล น่าอ่าน
3. คำศัพท์ (Vocabulary) หมายถึง มีการใช้คำและสำนวนที่เหมาะสม
4. ไวยากรณ์ (Grammar) หมายถึง ความถูกต้องทางโครงสร้างภาษา
5. กลไกของภาษา (Mechanics) หมายถึง มีความรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์การเขียน เช่น ตัวสะกด การย่อหน้า การเว้นวรรคตอน

จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า การเขียนความเรียง เป็นวิธีหนึ่งที่ดีที่สุดในการวัดความสามารถด้านการเขียน เพราะผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการคิดและการถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษร โดยอาศัยถ้อยคำของผู้เขียนเอง การเขียนความเรียงจึงเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ และทักษะทางภาษาของผู้เรียนได้มากที่สุดอีกด้วย

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนความเรียง สุพันธ์ ศลโกสุม (2526 : ภาคผนวก) ได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนความเรียงเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. การเสนอเรื่อง	50 คะแนน
2. การลำดับเรื่อง	15 คะแนน
3. การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย	20 คะแนน
4. การรักษารูปแบบการเขียน	5 คะแนน
5. การใช้ลึงการณหรืออารมณ์	10 คะแนน

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531 : 122) ให้ความเห็นถึงการตรวจให้คะแนนการเขียนว่า ควรให้มีผู้ตรวจอย่างน้อย 2 คน โดยตั้งเกณฑ์การให้คะแนนให้ตรงกันแล้วหาค่าเฉลี่ยคะแนนและเพื่อให้การตรวจให้คะแนนมีค่าความเชื่อมั่น ควรใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์เข้าช่วยด้วย ถ้าคะแนนที่ผู้ตรวจให้ไม่สอดคล้องกัน

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

สุนันท์ ศลโกสม (2526 : 83-84) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนการเขียนและปัญหาการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าจากรูปแบบการสอนเขียน 21 รูปแบบ ให้ผู้สอนและผู้เรียนวิเคราะห์รูปแบบโดยตอบแบบสอบถาม ผู้เรียนไม่เคยได้รับการสอน 9 รูปแบบ ซึ่งผู้สอนต้องใช้สื่อการสอนในการสอนผู้เรียนให้ผู้เรียนสนใจก่อน ส่วนวิธีที่ผู้สอนใช้สอนเป็นประจำคือ ผู้สอนอธิบายหลักเกณฑ์ในการเขียนแล้วกำหนดหัวข้อ ขอบเขตของเรื่องแล้วให้เขียนส่ง และการให้ผู้เรียนไปค้นหาเนื้อเรื่องมาล่วงหน้า นำมาอภิปรายในชั้นเรียนแล้วนำหัวข้อนั้นไปเขียนเรียงความ งานวิจัยเรื่องนี้พบว่าได้ข้อคิดในการสอนเขียนเรียงความ ทั้งยังได้รูปแบบการสอนเขียนที่เป็นแนวทางในการนำไปใช้ได้ด้วย

นลินี บพิตรสุวรรณ (2537 : 99) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับผู้เรียนที่เรียนจากการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทัศนพร เกตุถนอม (2540 : 101) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนภาษาแนวธรรมชาติโดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนภาษาแนวธรรมชาติโดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะกับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นุสรุา ขวัญศรี (2540 : 60) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบแนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียนที่สอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบแนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบแนวทฤษฎีอรรถฐาน ทำให้ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของผู้เรียนสูงกว่าผู้เรียนที่สอนตามคู่มือครู

สุภกานต์ หลายสิบ (2540 : 71) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครูผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเขียนของผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดสูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

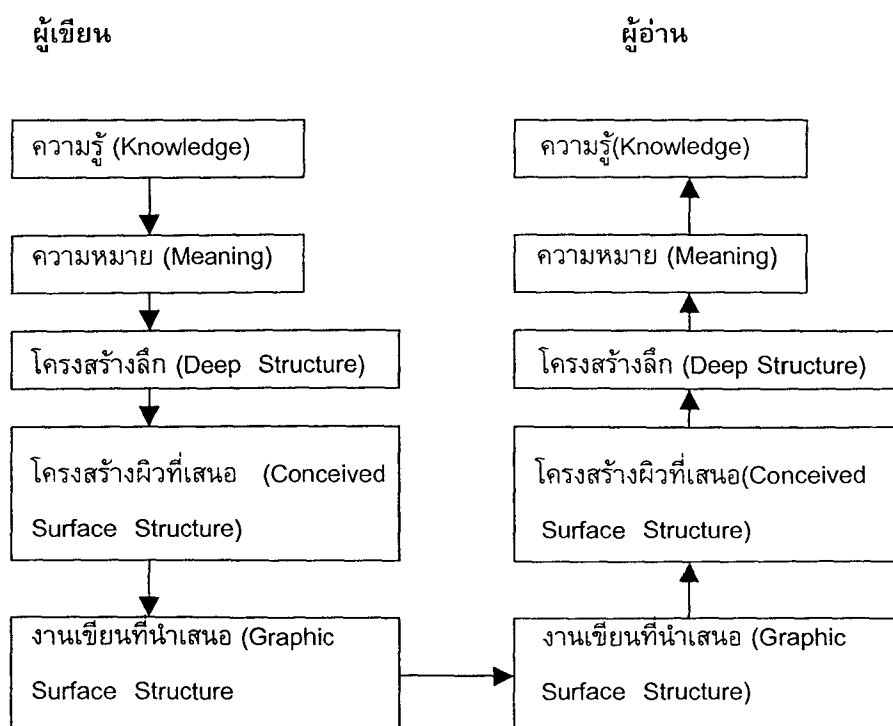
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน สรุปได้ว่า เทคนิคการสอนมีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนของผู้เรียน การที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จึงควรใช้เทคนิคการสอนหลากหลายวิธี ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และคุ้นเคยกับรูปแบบของงานเขียนเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนของผู้เรียนต่อไป

3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธะระหว่างการอ่านและการเขียน

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธะระหว่างการอ่านและการเขียน

การเรียนการสอนภาษาที่ได้ผลนั้น ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทั้งสี่อย่างครบถ้วน คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้สัมพันธ์กัน มีทั้งการรับสารและการส่งสาร โดยเฉพาะทักษะการอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการศึกษาหาความรู้ นอกจากนี้ ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนยังมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะทักษะการอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ทางภาษา ในขณะที่ผู้อ่านต้องพยายามถอดความหมายของภาษาเขียนโดยนำความรู้ในการใช้ภาษา การเรียบเรียงถ้อยคำและประสบการณ์ของผู้เขียนมาช่วยในการผลิตงานเขียนเช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ของทักษะการอ่านและทักษะการเขียนดังกล่าว มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531 : 85) ได้ให้ความเห็นว่า การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาภาษาและเป็นทักษะที่ช่วยให้การเขียนเกิดขึ้นตามมาได้ภายหลัง ดังนั้น จึงควรพัฒนาการอ่านก่อนการเขียนและควรทำอย่างต่อเนื่องกัน วิดโดสัน (Widdowson, 1979 : 145-146) ได้แสดงทัศนะว่าการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นควรเป็นการรวมทักษะอื่นเข้าด้วยกันกับการอ่าน เช่น ทักษะการเขียน ซึ่งเท่ากับว่า นอกจากผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านแล้วในเวลาเดียวกันผู้เรียนจะได้รับการฝึกการเขียนและพัฒนาการเรียนไปด้วย ฉะนั้นการอ่านที่ดีจะส่งผลให้ทักษะการเขียนดีขึ้นด้วย เช่นเดียวกัน หากทักษะการเขียนได้รับการพัฒนาขึ้นทักษะการอ่านก็จะพัฒนาตามไปด้วย เพราะทั้งการอ่านและการเขียนต่างส่งเสริมซึ่งกันและกันและจากความคิดเห็นของ เพจ (Page, 1974 : 170-183) ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่านและทักษะการเขียนในรูปภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กระบวนการโดยทั่วไปของทักษะการเขียนและทักษะการอ่าน (A General Process of Writing and Reading)

จากภาพประกอบ 1 แสดงให้เห็นว่าทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก กระบวนการต่างๆของทักษะทั้งสองนั้นเป็นกระบวนการเดียวกันแต่ต่างกันที่จุดประสงค์ กล่าวคือ ผู้เขียนมีความรู้และความต้องการที่จะสื่อความรู้ให้แก่ผู้อ่านจึงมีกระบวนการเขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ที่มีความหมายแก่ผู้อ่าน ส่วนผู้อ่านนั้นได้รับงานเขียนมาอ่านและทำความเข้าใจในงานเขียนนั้นเพื่อจะได้ทราบถึงจุดประสงค์และความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอแก่ผู้อ่านและเมื่ออ่านเข้าใจแล้วผู้อ่านจะได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น

ดูบิน และออลเชน (Dubin and Olshain. 1980 : 354) ได้อธิบายถึงการสื่อสารว่า การสื่อสารด้วยการพูดนั้น การพูดมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความเข้าใจในคำพูด เพราะผู้พูดเป็นผู้ใส่รหัสในภาษาและผู้ฟังเป็นผู้ถอดรหัส การสื่อสารด้วยการเขียนก็ควรจะมีลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ผู้เขียนน่าจะมีความสัมพันธ์กับผู้อ่าน แม้ว่าผู้เขียนและผู้อ่านไม่ได้เผชิญหน้ากันในขณะสื่อสารด้วยภาษาเขียนก็ตาม

วิทท์ร็อค (Wittrock. 1989 : 600) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่านและทักษะการเขียนไว้ว่า ทั้งทักษะการอ่านและทักษะการเขียนต่างก็เป็นกระบวนการทางความคิดของมนุษย์ที่คล้ายคลึงกันแต่สวนทางกัน นั่นคือ ทักษะการเขียนเป็นกระบวนการที่นำเสนอความหมายออกมาเป็นงานเขียนโดยผู้เขียนจะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ประสบการณ์ และความรู้ทางภาษาของผู้เขียน เพื่อนำเสนอออกมาเป็นงานเขียน แต่ทักษะการอ่านนั้นผู้อ่านจะพิจารณาจากงานเขียนที่อ่านและใช้ความรู้ ประสบการณ์และความรู้ทางภาษาของตนเองผ่านกระบวนการทางความคิดเพื่อหาความหมายของบทอ่านนั้น

สตอทสกี (Stotsky. 1983 : 627-642) ได้เน้นถึงประโยชน์ของการเขียนต่อการอ่านว่า ในการเรียนรู้เพื่อเรียบเรียงเนื้อความเป็นงานเขียน ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงวิธีการที่ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดที่ซับซ้อนของเขาออกมาเป็นภาษาเขียน ในขณะเดียวกันผู้เขียนก็สะสมความรู้และประสบการณ์ที่ได้เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อความในแบบเดียวกันเมื่อได้อ่านครั้งต่อไป

ไอสเตอร์โฮลด์ และคนอื่นๆ (Eisterhold and Others. 1990 : 248) ได้สรุปว่า การให้ข้อมูลทางภาษาด้านการอ่านจะมีผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทั้งด้านการอ่านและการเขียน

จากเหตุผลของนักการศึกษาแต่ละท่านแสดงให้เห็นว่า ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กัน โดยการอ่านเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการรับสาร ซึ่งผู้อ่านจะได้รับข้อมูลที่จะส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนที่เป็นกระบวนการส่งสาร จะเห็นได้ว่าทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถซึ่งกันและกัน

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮัลเลทท์ (Hulett. 1986 : 847) ทำการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนกับผู้เรียนเกรด 3 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกหัดผู้สอน 2 คน ในการสอนเขียนซึ่งแตกต่างกันไป 3 แบบด้วยกันคือ แบบแรก เป็นปฏิกริยาตอบสนองเกี่ยวกับเนื้อหาที่ผู้สอนอ่านให้ฟังก่อนแล้วจึงเขียน แบบที่สอง

ให้งานเขียนภายหลังจากการอ่านและแบบที่สาม สามารถเขียนด้วยหัวเรื่องที่ผู้เรียนเลือกเอง ใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า 2 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้อ่านที่ดีจะเป็นผู้เขียนที่ดีด้วย ผู้เรียนที่เป็นผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้เขียนที่มีประสิทธิภาพด้วยและผู้เรียนที่เขียนมามากกว่าจะเขียนได้ดียิ่งขึ้นเมื่อได้เลือกหัวเรื่องที่เขียนด้วยตัวของเขาเอง

จอห์นสัน (Johnson. 1986 : 13) ได้ทำการทดลองถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนกับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยศึกษาว่าความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและเขียนอย่างไร กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้เดิมเกี่ยวกับการเขียนมาก่อน จำนวน 15 คน และอีกกลุ่มเป็นผู้เรียนที่มีความรู้เดิมและมีความสามารถในการเขียนมาก่อน จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เดิมในเรื่องที่เขียนนั้นจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้นและมีความคงทนในการจำอีกด้วย ซึ่งการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการเขียนที่อาศัยประสบการณ์เดิมจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านให้ดีขึ้นด้วย

ชานาฮาน และโลแมกซ์(Shanahan and Lomax. 1988 : 196) ได้ทำการศึกษาเพื่ออธิบายถึงความรู้ซึ่งเป็นผลมาจากความสำเร็จของการโยงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาประเมินความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยใช้รูปแบบการสอนอ่านและเขียน 3 รูปแบบ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มผู้เรียนที่ได้รับการสุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มของผู้ที่เริ่มอ่านจำนวน 69 คน และกลุ่มที่อ่านเป็นแล้วจำนวน 137 คน พบว่า การอ่านและการเขียนมีอิทธิพลในการเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

งานวิจัยในประเทศ

รัตนา ถวิลวงษ์ (2534 : 36) ศึกษาความสามารถในการอ่านการเขียนภาษาอังกฤษและบุคลิกภาพประชาธิปไตยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า การอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์กันและส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะ การอ่านเป็นพื้นฐานที่ดียิ่งของการเขียน

ปิยนุช พัฒนภิรมย์ (2538 : 91-93) ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบฝึกการอ่าน ด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์กับการอ่านตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านดี สามารถเขียนได้ดีด้วย เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเขียนและยังช่วยให้มีประสบการณ์และข้อมูลในการเขียนมากขึ้นด้วย

จากงานวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านดีย่อมส่งผลให้มีความสามารถในการเขียนดีตามไปด้วย เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเขียน โดยช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์และข้อมูลไปใช้ในการเขียน ส่วนในด้านกรเขียนผู้เรียนก็จะได้รับความรู้เดิมในเรื่องที่เขียนพร้อมทั้งรูปแบบของงานเขียนที่จะนำไปใช้ในการทำความเข้าใจในการอ่านได้เป็นอย่างดี

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2522 : 126) อธิบายว่า เจตคติเป็นความคิดเห็นและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการอ่านเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคน ถ้าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านย่อมจะมองเห็นว่า การเรียนอ่านเป็นสิ่งมีประโยชน์

และจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ให้ความร่วมมือ สนับสนุน มีความก้าวหน้าในการเรียน แต่ในทางตรงข้ามถ้าผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่านผู้เรียนก็ย่อมจะไม่สนใจการเรียน ยิ่งถ้ามีเจตคติในทางลบสะสมเพิ่มมากขึ้นจนเป็นความรู้สึกฝังลึกก็ยากแก่การแก้ไข ผู้เรียนจะไม่ชอบการอ่าน เกิดความเบื่อหน่าย ปฏิเสธการเรียนหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่าน ก่อให้เกิดความล้มเหลวทางการเรียนอย่างสิ้นเชิง

4.1 ความหมายของเจตคติ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

แอลพอร์ต (Allport. 1935 : 810) ให้ความหมายว่า เจตคติหมายถึง ลักษณะของความพร้อมทางจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นแรงที่จะกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

อนาสตาซี (อุษา ช่วยมั่ง.2535 : 9 ; อ้างอิงจาก Anastasi. 1982 : 55) ให้ความหมายว่า เจตคติเป็นความโน้มเอียงที่จะแสดงในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้นว่า กลุ่มชน ประเพณี หรือสถาบันต่าง ๆ

กู๊ด (Good. 1973 : 49) ให้ความหมายของเจตคติว่า เจตคติหมายถึง ความเอนเอียงหรือความชอบของบุคคลที่แสดงผลเฉพาะไปสู่วัตถุ สิ่งของ สถานการณ์หรือคุณค่า ตามปกติจะประกอบไปด้วยความรู้สึกและอารมณ์

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 146) สรุปความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นและความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มของการตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นทางสนับสนุนหรือโต้แย้งคัดค้านก็เป็นได้ เจตคติสามารถแยกออกได้ดังนี้

1. เจตคติเป็นพฤติกรรม หรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าหนึ่งในทางสังคม
2. เจตคติเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งหมายถึงว่าบุคคลใดจะมีเจตคติอย่างไร ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดบุคคลนั้นจะต้องเคยพบเคยเห็น รัยรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน
3. การแสดงออกของเจตคติ หรือการตอบสนองสิ่งเร้าใดๆ จะเป็นไปในรูปของการสนับสนุนคล้อยตามซึ่งเรียกว่าเป็นไปในทางบวกหรือในรูปการโต้แย้งคัดค้านซึ่งเรียกว่าเป็นไปในเชิงลบหรืออาจรู้สึกเฉย ๆต่อสิ่งเร้านั้น

จากความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่า เจตคติคือ ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นและความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบ เป็นการบอกแนวโน้มทางจิตใจของบุคคลเมื่อปะทะสัมพันธ์กับสิ่งของ บุคคล ประเพณีหรือสถานการณ์ใดๆ ซึ่งมีผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา เจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งสามารถสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้

4.2 ลักษณะและประเภทของเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์ มิใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ดังนั้นจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ (ทวีศักดิ์ บุญทอน 2534 : 35 ; อ้างอิงจาก กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2524 : 240)

เคลแมน (ซูซีฟ อ่อนโคกสูง. 2522 : 7 ; อ้างอิงจาก Calman : n.d) ได้อธิบายถึง การเปลี่ยนแปลงเจตคติว่า เป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมภายใต้กระบวนการดังนี้

1. การยินยอม คือ การยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่นเพื่อให้เขาได้ปฏิบัติตัวในทางที่ตน ต้องการหรือพอใจ

2. การเลียนแบบ คือ การแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เหมือนสมาชิกในสังคมหรือเพื่อให้ คนอื่นเห็นว่าตนเป็นคนเก่ง เพื่อการมีสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น

3. รับผิดชอบต่อสิ่งต่างๆ เนื่องจากตรงกับค่านิยมที่มีอยู่ในตนเอง

เจตคติของแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีลักษณะแตกต่างกันออกไป
ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. เจตคติเชิงนิมาน เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ
เห็นชอบด้วย สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความพอใจ

2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในทางตรงกันข้าม เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย
ไม่ยินดี ไม่ร่วมทำ

3. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งเจตคติเชิงนิมาน
และเจตคติเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น รู้สึกเฉยๆ ไม่ถึงกับเกลียดหรือชอบ

4.3 องค์ประกอบของเจตคติ

เทรสติส (Triadis. 1971 : 2-3) แบ่งองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ แนวความรู้ ความคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ไม่ว่าบุคคล
หรือสถานการณ์ใดๆก็ตาม ความรู้และแนวคิดดังกล่าวจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะเจตคติของบุคคล กล่าวคือ
ถ้าบุคคลมีความรู้หรือแนวความคิดต่อสิ่งเร้าใดครบถ้วนแล้ว บุคคลนั้นจะมีเจตคติต่อสิ่งเร้า นั้นไปในทางบวก
หรือทางลบชัดเจนขึ้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก ได้แก่ อารมณ์หรือความรู้สึกที่เป็นสิ่งกำหนดลักษณะ
หรือทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดบุคคลก็จะมีเจตคติ
ไปในทางบวกต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงต่อ
สิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางเจตคติของบุคคล กล่าวคือ
ถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นชัดเจนแน่นอน ทิศทางก็มีลักษณะเด่นชัด แน่นนอนและเป็นพฤติกรรม
ทางบวกหรือทางลบอย่างชัดเจนด้วย

4.4 การเปลี่ยนแปลงและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่างๆที่มีผลต่อเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ซึ่งมีสาเหตุมาจากสิ่งต่อไปนี้
(ซูซีฟ อ่อนโคกสูง.2518: 7)

1. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน

2. เมื่อได้รับประสบการณ์ตรงหรือความสะเทือนใจ

3. เมื่อถูกบังคับให้ต้องปฏิบัติไปนานๆ

4. เมื่อได้รับการรักษาทางจิตเพื่อให้เข้าใจเหตุผลที่ถูกต้อง
5. เมื่อต้องการเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่
ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลนั้น สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบุคคลนั้น ๆ มีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่ง (ทวี ก่อแก้ว และอบรม สนิทบาล. 2517 : 56) สิ่งแวดล้อมที่สำคัญได้แก่
  1. บิดามารดา การที่บิดามารดามีเจตคติต่อสิ่งใดในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ย่อมมีอิทธิพลต่อบุตรให้มีเจตคติในทางเดียวกับบิดามารดา
  2. วัฒนธรรมภายในสังคม คนที่มีอาชีพต่างกันหรืออยู่ในชั้นของสังคมต่างกันหรือคนที่นับถือศาสนาต่างกัน ย่อมมีเจตคติต่างกัน
  3. บุคลิกภาพของแต่ละคนย่อมมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ ด้วย เช่น คนที่มีบุคลิกภาพไม่เหมือนคนอื่นอาจรู้สึกมีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย เป็นต้น
  4. การศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน งานของโรงเรียนย่อมมีอิทธิพลต่อชีวิตคนมากกว่าสถาบันอื่นๆ ในสังคม ฉะนั้นหากโรงเรียนมีครูดี มีตำราเรียนที่ดี และมีการปกครองที่ดี สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเจตคติของเด็กไปในทางที่ดีที่ควร
  5. การพักผ่อนหย่อนใจ สมัยนี้โลกเจริญก้าวหน้าไปมาก คนจะแสวงหาความบันเทิงใจได้หลายด้านด้วยกัน เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ซึ่งแต่ละอย่างก็กล่าวมาแล้วล้วนมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติของคน

จะเห็นได้ว่า เจตคติของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ โดยที่สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบุคคลนั้น ๆ จะมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติของบุคคลให้ไปในทิศทางต่าง ๆ กันไป

4.5 หลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่เด็ก

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้นนอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ยังต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาเหล่านั้นด้วย เพราะเจตคติในวิชาที่เรียนมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน สนใจเรียนและแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากว่าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ต่อวิชาที่เรียนก็จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. 2524 : 7)

- ทวี ท่อแก้วและอบรม สนิทบาล (2517 : 57) ได้เสนอหลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่เด็กดังนี้
1. ให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายของเรื่องที่เรียน
  2. ให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของวิชาที่เรียนอย่างแท้จริง
  3. ให้ผู้เรียนมีโอกาสหรือมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
  4. ให้ผู้เรียนได้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ ความถนัด เพื่อจะได้เกิดผลสำเร็จในการเรียน อันจะเป็นผลให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน
  5. การสอนของผู้สอนต้องมีการเตรียมตัวอย่างดี ใช้วิธีสอนที่ดี ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายและเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง
  6. ผู้สอนจะต้องสร้างความอบอุ่นใจและความเป็นกันเองกับผู้เรียน
  7. ผู้สอนจะต้องสร้างเสริมบุคลิกภาพให้เป็นที่น่าเลื่อมใสแก่ผู้เรียน

8. จัดสภาพแวดล้อมต่างๆภายในโรงเรียน ห้องเรียน ให้มีบรรยากาศที่น่าอยู่ น่าเรียน และน่าสนใจ

4.6 การวัดเจตคติ

เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก และอารมณ์ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากในการวัด เพราะผู้ตอบจะต้องประเมินความรู้สึกว่า รู้สึกซาบซึ้ง ฟังพอใจหรือมองเห็นคุณค่าต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 187) อธิบายว่า วิธีวัดเจตคติสามารถวัดได้จาก

1. โดยการประเมินความรู้สึกของตนเอง
2. สังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก
3. แปลความหรือตีความปฏิกิริยาที่บุคคลแสดงต่อสิ่งเร้า
4. การทำงานบางอย่างที่กำหนดให้

รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์ (2533 : 17) เสนอวิธีวัดเจตคติว่า เราสามารถวัดได้จาก

1. การสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. การใช้แบบสอบถาม
4. การรายงานตนเอง
5. การใช้โปรเจคทีฟเทคนิค
6. การใช้สังคมมิติ

ในปัจจุบัน นักการศึกษาและนักจิตวิทยาใช้แบบทดสอบเจตคติซึ่งแบบทดสอบประเภทนี้จะวัดเกี่ยวกับความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัยกฎเกณฑ์ และเมื่อได้เครื่องมือวัดเจตคติแล้วจึงนำไปวัดบุคคลเพื่อแปลความหมายตามกฎเกณฑ์ของเครื่องมือนั้น

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสร้างแบบทดสอบวัดเจตคติตามแนวของ เรนีส ลิเคิร์ท (Renis Likert) ซึ่งเชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์และประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 50-56) ได้อธิบายลำดับขั้นตอนการสร้างไว้ดังนี้

มาตรการการสร้างแบบวิธีของลิเคิร์ท แบ่งการกำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ

- ระดับที่ 1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ระดับที่ 2 เห็นด้วย
- ระดับที่ 3 ไม่แน่ใจ
- ระดับที่ 4 ไม่เห็นด้วย
- ระดับที่ 5 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

กำหนดการให้คะแนนของการตอบของแต่ละตัวเลือกโดยทั่วไป จะกำหนดคะแนนข้อความทางบวกเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) และข้อความทางลบเป็น 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4) ซึ่งการกำหนดแบบนี้เรียกว่า Arbitrary Weighting Method

ข้อความที่บรรจุลงในมาตราการวัดประกอบด้วยข้อความแสดงความรู้สึกทั้งทางบวก และทางลบ ข้อความอาจจะมี 18-20 ข้อ การกำหนดน้ำหนักคะแนนต่อแต่ละตัวเลือก กระทำต่อเมื่อได้รวบรวมข้อมูลมาแล้วโดยกำหนดตามวิธี กำหนดค่าคะแนนซึ่งนิยมใช้กันมาก โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. พิจารณาว่าต้องการจะวัดเจตคติของใครที่มีต่อใคร และให้ความหมายของสิ่งที่จะวัดให้แน่นอน
2. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความในแต่ละหัวข้อโดยให้คลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ข้อความนี้อาจเขียนขึ้นเองหรือนำมาจากที่อื่น เช่น จากหนังสือพิมพ์ หรือจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ ก็ได้ แต่จะต้องมีลักษณะดังนี้
  - 2.1 ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อหรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่ข้อเท็จจริง
  - 2.2 ข้อความที่บรรจุลงในสเกล จะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและลบคละกัน
  - 2.3 ข้อความแต่ละข้อความจะต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม จำนวนข้อที่สร้างขึ้นในครั้งแรกควรมีประมาณ 30 ข้อความขึ้นไป เพราะจะต้องเลือกข้อความให้เหลือประมาณ 20-25 ข้อความในแต่ละเรื่องที่จะวัด
3. เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้วก็บรรจุลงในสเกล โดยให้มีตัวเลือก 5 ตัวเลือก ดังนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. นำข้อความที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาด้านคุณลักษณะและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนการตอบกับข้อความว่าสอดคล้องกันเพียงใด
5. ทำการทดลองขั้นต้นก่อนนำไปใช้จริง โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้อีกครั้ง และตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของมาตราวัดเจตคติครั้งสุดท้าย เหตุผลที่ต้องทำการวิเคราะห์ข้อความก็เพื่อจะเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าข้อความเหล่านั้นสามารถจะวัดความรู้สึกที่แตกต่างกันได้

จากความหมายของเจตคติและลักษณะองค์ประกอบของเจตคติดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเจตคติของบุคคลสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เผชิญและสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดเจตคติ

4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

เจตคติเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและเป็นการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีผู้สนใจศึกษาอยู่เสมอ ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเจตคติที่น่าสนใจมีดังนี้

ผาณิต เพชรจำรัส (2529 : 6) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทย เพื่อกิจธุระและความรับผิดชอบของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนแบบซินดิเคทกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจธุระของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มัลลิกา ภักดิ์ณรงค์ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคิดต่อการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรัสศรี กิจบัญญัติอนันต์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะคิดต่อวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคิดต่อวิชาภาษาไทยของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นฤมล กังวาลไกล (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรรรรณ บรรจงสวัสดิ์ (2533) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการสอนโดยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการสอนแบบโครงสร้างระดับยอด กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการสอนแบบโครงสร้างระดับยอด มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและมีเจตคติต่อการอ่านสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพียงใจ บุญนันทน์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนฏากับการสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติทางการเรียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุไรรัตน์ เพิ่มสุข (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบเอริกากับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบเอริกากับผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปราโมทย์ ไวยกุล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่มีเจตคติต่อการอ่านสูง จะส่งผลให้มีความสามารถในการอ่านสูงตามด้วย ซึ่งเทคนิคและวิธีการสอนเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเรียน ผู้สอนจึงควรรู้ใช้เทคนิคและวิธีสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

5.1 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

5.1.1 ความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ดร.เสาวลักษณ์ รัตนาวิชช์ รองศาสตราจารย์แห่งภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ซึ่งประมวลสรุปได้ ดังนี้ (เสาวลักษณ์ รัตนาวิชช์, 2536 : 16-17; 2540 : 121-122)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นการสอนแบบหนึ่งเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Concentrated Language Encounters” หรือเรียกย่อๆว่า CLE ได้รับการพัฒนามาจากแนวคิดของ ศาสตราจารย์ ดร.เคอร์ธนี แคชเดน (Courtney Cazden) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเห็นว่าเด็กๆจะเรียนภาษาได้จากประสบการณ์ของตนเองกับผู้อื่น โดยที่เด็กจะมีใจมุ่งมั่นกับการสร้างความหมาย เพื่อสื่อความในการสื่อสาร โดย ไบรอัน เกรย์ (Gray Brian) เป็นผู้ริเริ่มทำการทดลองสอนเมื่อต้นปี ค.ศ. 1980 ในโครงการเทรเกอร์ พาร์ค (Trager Park Project) ซึ่งเป็นโรงเรียนย่านชานเมืองแอลิสสปริง (Alice Springs) รัฐนอร์เทิร์นเทร์ริทอรี (Northern Territory) ประเทศออสเตรเลีย โดยความร่วมมือของจูเลีย ไพร์ซ (Julia Price) และครูผู้สอนภาษาอังกฤษคนอื่นๆในโรงเรียน รวมทั้ง ดร.ริชาร์ด วอล์คเกอร์ (Dr. Richard Walker) และ ดร.เนีย ดอร์ (Dr. Nea Dore) ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านที่เข้ามาร่วมพัฒนาโครงการ ได้ริเริ่มจัดโครงการขึ้นเนื่องจากพบว่า การจัดโปรแกรมภาษาในโรงเรียนเทรเกอร์ พาร์ค ไม่ประสบความสำเร็จ สาเหตุเนื่องมาจากผู้เรียนประมาณ 90% ของโรงเรียนเป็นชาวพื้นเมือง (Aboriginal Descents) ซึ่งอาศัยอยู่ตามบ้านพักชั่วคราว และบริเวณชุมชนแออัดที่มีภาวะทางเศรษฐกิจที่แร้นแค้นยากจน ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านและเขียนน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านประสบการณ์เกี่ยวกับความคิดรวบยอดของตัวอักษร เนื่องจากเนื้อหาบริบท (Context) ที่จัดไว้ในหนังสือที่จะให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียน ไม่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการอ่านและการเขียน ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและในชุมชนของตน กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนจึงทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษ ของผู้เรียนในโรงเรียนอย่างละเอียดหลายรูปแบบ เช่น การสังเกต การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครู และการเรียนของผู้เรียนตลอดจนกระบวนการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของผู้เรียนรวมทั้งศึกษาปัญหาทางการอ่านของผู้เรียนด้วย จากผลของการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษตกลงใจจัดวางเป้าหมาย และสร้างโครงการสอนทางภาษาที่เป็นไปตามธรรมชาติขึ้น โดยให้การเรียนรู้อ่านได้ผ่านประสบการณ์การใช้ภาษาทุกด้านหรือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาผลของการทดลองสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของโครงการเทรเกอร์พาร์ค ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ผู้เรียนชาวพื้นเมืองเกือบ 100% สามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี จากนั้นวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงได้เผยแพร่ออกไปทั่วประเทศออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำหรับในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2527 รศ.ดร. เสาวลักษณ์ รัตนาวิชช์ ได้ตั้งชื่อการสอนแบบ “Concentrated Language Encounters” หรือ CLE เป็นภาษาไทย โดยพิจารณาจากความหมายของชื่อการสอนดังกล่าวว่า “ การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ” และได้ทำการทดลองวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นครั้งแรกในวิชาภาษาอังกฤษ กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 ที่โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2527 โดย ดร.ริชาร์ด วอล์คเกอร์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและการเรียนรู้ทางการอ่าน ดร.เบรندن บาร์ทลีย์ ซึ่งเป็น

ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาแห่งบริสเบน (Brisbane College of Advanced Education) ประเทศออสเตรเลีย และ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ ได้ร่วมมือกันจัดตั้งศูนย์การอ่าน ณ โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อทดลองการสอนดังกล่าวโดยได้รับการสนับสนุนจาก ศ.ดร.อารี สันหนวี ขณะนั้นดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งผลการทดลองสอนประสบความสำเร็จ ผู้เรียนสามารถอ่าน เขียน และพัฒนาทักษะการฟัง และการพูดได้เป็นอย่างดี สามารถจดจำคำศัพท์ คำพูด และบทสนทนาจากหนังสือได้ในระยะเวลาเพียง 20 คาบ (คาบละ 50 นาที) การทดลองและวิจัยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิชาภาษาอังกฤษยังคงดำเนินต่อมา โดยการใช้หนังสืออ่านประเภทต่างๆ ผลของการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ ต่อมา ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 ได้เริ่มการประชุมปฏิบัติการหนังสือวิชาภาษาไทย สำหรับใช้สอนด้วย วิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ณ โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แล้วนำมาใช้ทดลองสอนวิชาภาษาไทยในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ผลของการทดลองการสอนปรากฏว่า ผู้เรียนสามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วเป็นที่น่าพอใจ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และสนุกสนานในการเรียนทุกชั้นตอน

จากผลการทดลองดังกล่าว ทั้งในวิชาภาษาอังกฤษและภาษาไทย ดร.ริชาร์ด วอร์คเกอร์ จึงเสนอโครงการพัฒนาการอ่านในประเทศไทยกับทางโรตารีสากล และได้รับอนุมัติให้ทำเป็นโครงการ นำร่องกับผู้เรียนไทยที่มีปัญหาทางภาษา ณ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อปีการศึกษา 2530 ซึ่งผลของการทดลอง โครงการ ในโรงเรียนนำร่อง ผู้เรียนในกลุ่มโรงเรียนทดลองสามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดภาษาไทยได้ผล สัมฤทธิ์สูงกว่าผู้เรียนในกลุ่มโรงเรียนควบคุม ต่อมาในเดือนมกราคม พ.ศ. 2531 หลังจากที่ได้ประเมินผล โครงการนำร่อง การพัฒนาการอ่านที่จังหวัดสุรินทร์แล้ว มูลนิธิโรตารีสากลได้อนุมัติเงินทุนสนับสนุน โครงการวิจัยและพัฒนาการอ่าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2535 เป็นเงินงบประมาณ 17 ล้านบาท แก่ ประเทศไทย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการอ่าน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จึงเริ่มดำเนินโครงการพัฒนาการอ่านตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2531 เป็นต้นมา

5.1.2 ความหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หมายถึง การสอนภาษาที่เน้นการให้ปัจจัยป้อน และกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อย่างต่อเนื่องเป็นบูรณาการด้วยตนเองจากการพัฒนาความเข้าใจ ความหมายโดยรวมของเรื่อง ไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึดสื่อการเรียนและการจัดกิจกรรมที่ พัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมาย ในการนำรูปแบบภาษาไปใช้สื่อสารได้ในชีวิตประจำวันเป็นหลักและให้สอดคล้อง กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละชุมชนของผู้เรียน ลำดับของกระบวนการเรียนการสอนจะจัดตาม หลักการพัฒนาภาษาของผู้เรียนในการรับรู้และเรียนรู้ตามธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง ระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสติปัญญาของผู้เรียน กลวิธีในการสอนจะยึดหลักการทาง ภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics) และจิตวิทยาในการเรียนรู้ (Learning Psycholinguistics) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางความคิดและมีเจตคติ ทางบวกในการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ คือ ความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษา โดยการฟัง พูด อ่านและเขียนได้อย่างอิสระ และถูกต้องเหมาะสมตามกาลและเทศะ

5.1.3 เป้าหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เป้าหมายหลักของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา คือ การให้ผู้เรียนได้รู้จักเทคนิคกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีเจตคติในการใช้ภาษาในทางบวก เช่น รักการอ่าน รักการเขียน เข้าใจความรู้สึกนึกคิดจากการสื่อความหมายของภาษาพร้อมทั้งมีความรู้สึกรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรู้จักประชาธิปไตยและมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง

5.1.4 บทบาทของผู้สอน

ผู้สอนที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจในการสอนดังต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย หลักการและวิธีการของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาให้ถ่องแท้เสียก่อน เพื่อการเตรียมตัว การวางระบบงานสอนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
2. เตรียมงานสอนได้อย่างมีระบบ ตามรูปแบบการสอน ซึ่งมีขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของผู้เรียน
3. ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและให้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้เรียนในบริบทภาษาต่างๆ
4. ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้ โดยพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนที่ต้องการข้อมูลทางภาษาเมื่อมีปัญหาและข้อสงสัยหรือการขยายความเพิ่มเติม การให้ข้อมูลอาจจะกระทำในกลุ่มของผู้เรียนหรือแยกเดี่ยวเป็นรายบุคคล
5. ทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนและจัดกลุ่มกิจกรรมการสอน รวมทั้งการจัดชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยเข้าใจระดับความแตกต่าง ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนทุกคน
6. มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการสอนและการติดตามผล
7. คอยให้กำลังใจแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
8. คอยสังเกตการพัฒนาทางภาษาของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงทักษะทางภาษาของตนเองให้มากที่สุด ผู้สอนจะคอยเป็นผู้ช่วยเหลือเท่านั้น
9. พยายามช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการสื่อความหมายที่ตนต้องการทุกครั้ง
10. มีความอดทนและใจเย็นที่จะรอคอยการแสดงออกทางความคิดของผู้เรียน

5.1.5 บทบาทของผู้เรียน

ผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติและเป็นศูนย์กลางในการเรียนอยู่เสมอ บทบาทดังกล่าวจะเป็นไปตามลำดับขั้นการพัฒนาภาษา ดังต่อไปนี้

1. ในระยะแรก ผู้เรียนจะตอบสนองการให้รูปแบบภาษา หรือการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายของผู้สอน โดยมีส่วนร่วมในการโต้ตอบ สนทนา ใช้ความคิดหาเหตุผล แสดงออกทางกาย เช่น การแสดงท่าทางบ่งบอกความรู้สึก การเล่นบทบาทสมมุติ ฯลฯ ในระยะนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่จะรับรู้การให้

ปัจจัยป้อนของผู้สอนและใช้เวลาในการคิด จินตนาการ หาเหตุผล เปรียบเทียบข้อแตกต่างและคล้ายคลึงของภาษาที่ได้รับและสร้างความคุ้นเคยกับรูปแบบนั้นๆ

2. ในระยะกลาง ผู้เรียนจะใช้ความสามารถแสดงออกทางทักษะภาษาต่างๆด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนคอยช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ความพยายามในการลองผิดลองถูกทางภาษาของตนประสบความสำเร็จได้ เช่น การช่วยกันสรุปเรื่องที่อ่าน เขียนเรื่องร่วมกัน ฯลฯ ความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาต่างๆ จะช่วยให้เกิดกำลังใจและเป็นแรงจูงใจภายในสำหรับผู้เรียนเองที่จะให้ความสนใจกับบทเรียนต่อไป

3. ในระยะสุดท้าย ผู้เรียนจะแสดงความสามารถทางทักษะของตนเองได้อย่างอิสระ ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน พร้อมทั้งสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ทางการใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ ตามความสนใจได้ เช่น แต่งประโยคปากเปล่า เขียนเรียงความที่ตนเองพอใจ เขียนจดหมายโต้ตอบกับเพื่อนกับครูหรือกับคนอื่นฯ อ่านหนังสือนอกเวลา รายงานข่าวที่ได้ฟังหรือได้อ่าน พอใจกับความไพเราะของภาษา เข้าใจความรู้สึกที่สอดแทรกอยู่กับการใช้ภาษาในแต่ละบริบท ฯลฯ

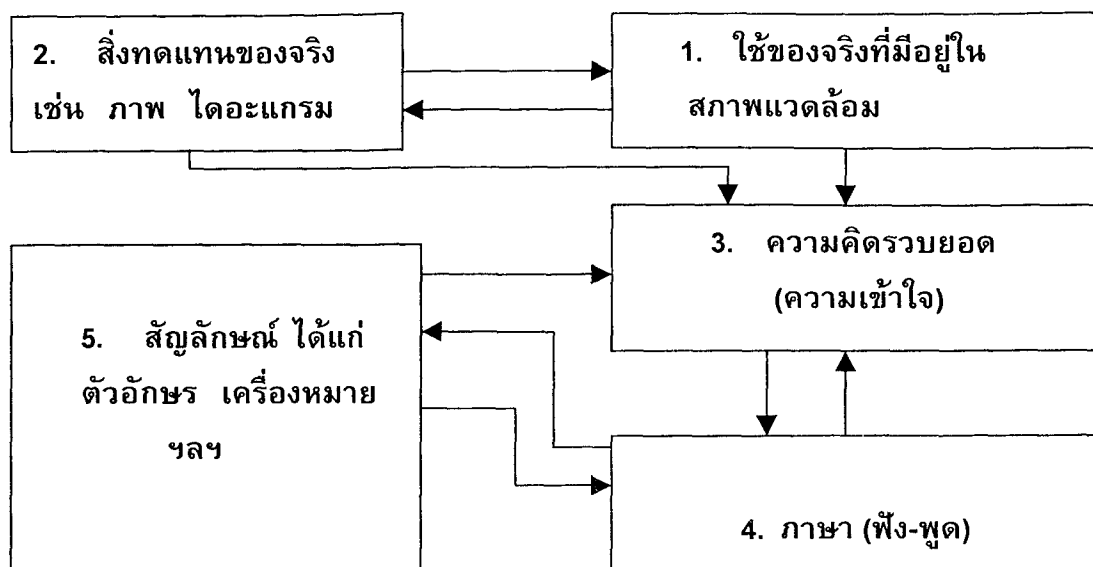
ความรู้สึกกับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเป็นผู้นำ การรู้จักประชาธิปไตย รักการอ่าน รักการเขียน ล้วนเป็นเจตคติที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ จากการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบกลุ่มของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันและประสบความสำเร็จในผลงานร่วมกัน

* 5.2 แนวทฤษฎีของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ได้ดำเนินการสอนตามแนวทฤษฎีหลายทฤษฎี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ภาษาและสามารถนำไปใช้เพื่อการสื่อสารในชีวิตจริงได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 แนวทฤษฎีธรรมชาติ (The Natural Approach)

ทฤษฎีการสอนแนวธรรมชาติ เน้นการให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจแก่ผู้เรียน (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (Process) ที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียน (Language Acquisition) เป็นหลัก ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ถ้าผู้สอนเข้าใจกระบวนการให้ปัจจัยป้อนเข้าอย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้เรียน การให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายแก่ผู้เรียนนั้น จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสอนความคิดรวบยอดทางภาษาที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติของมนุษย์ ผู้เรียนได้มีโอกาสได้พัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา ผู้สอนต้องให้โอกาสผู้เรียนได้มีการฝึกซ้ำๆ ย้ำทวนพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ทางสมองต่อไปให้บ่อยครั้งมากขึ้น เช่น อ่านซ้ำ คิดและสังเกตความคล้ายคลึงและความแตกต่างจากคำที่อ่านและเขียน จนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องหรือที่ผิดพลาดให้ถูกต้องด้วยตนเองได้ การรับรู้ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการสอนดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างครบวงจรและต่อเนื่องกันดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ

(เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 2536:21)

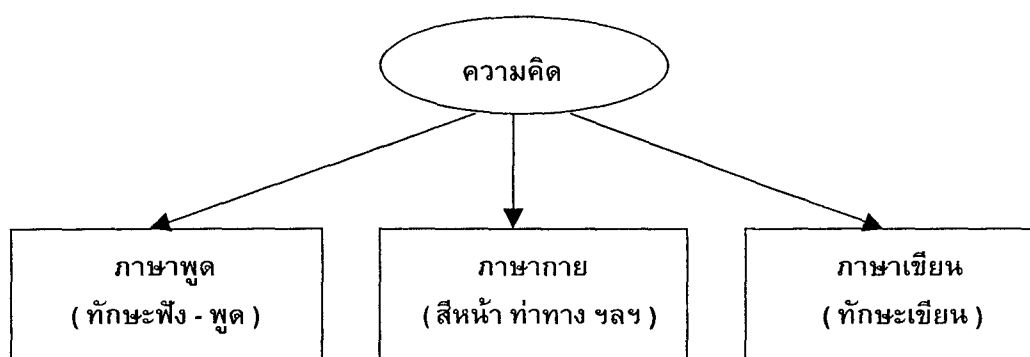
จากภาพประกอบ 2 การใช้วัสดุของจริงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมดังไดอะแกรมหัวข้อที่ 1 เช่น วัตถุต่างๆ ที่ผู้เรียนเคยเห็นเคยพบ และเคยใช้อยู่ในชีวิตประจำวันจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามถ้าเราจะนำของจริงทุกอย่างมาให้ผู้เรียนได้เห็นคงเป็นไปได้ยาก ดังนั้นการใช้สิ่งทดแทนของจริงเหล่านั้น ได้แก่ รูปภาพ ไดอะแกรม ก็อาจช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี (ดังไดอะแกรม หัวข้อที่ 2) เพราะผู้เรียนสามารถถ่ายโยงความคิดไปยังของจริงที่ตนเคยพบเห็นมาก่อนได้ การพัฒนาความคิดรวบยอด (ดังไดอะแกรมหัวข้อที่ 3) จะง่ายขึ้น หลังจากนั้นเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้ยิน ได้ฟังเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เข้าใจมาแล้วเขาพูดกันได้อย่างไร เช่น ตัวอักษรที่เขียนขึ้นโดยมีความหมายตามที่เคยฟัง เคยพูดมาก่อน การถ่ายโยงความคิดรวบยอดก็จะชัดเจนขึ้น ซึ่งกระบวนการนี้จะ เป็นกระบวนการสำคัญในการถ่ายโยงการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ต้องตามการรับรู้ของภาษามนุษย์ทั่วไป

5.2.2 ทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Teaching Approach)

แนวทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) เน้นบริบท (Context) ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมตามเกณฑ์ทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นแนวการสอนที่เน้นความหมายมากกว่ารูปแบบหรือโครงสร้างของภาษา รูปแบบหรือโครงสร้างของภาษาเป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้พูดสามารถสื่อหน้าที่ของภาษาได้ตามต้องการ จุดมุ่งหมายของแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่สำคัญ คือ สร้างความสามารถในการสื่อสาร ผู้สอนจะต้องจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะได้ครบวงจร ด้วยการให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายหรือความคิดรวบยอดในบริบทก่อน โดยให้ผู้เรียนใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่เดาเนื้อหาจากบทอ่าน แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาพูด ซึ่งเป็นทักษะการฟัง-พูด ต่อจากนั้นจึงพยายามให้ผู้เรียนถ่ายทอดออกมาทางสีหน้า ท่าทาง แสดงออก

ตามการสื่อความหมาย ตามความคิดของตนและเป็นไปตามธรรมชาติ การสอนควรสอนทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง

การพัฒนาทักษะการสื่อสารนั้น ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เกิดขึ้นจากความคิดของผู้เรียนเอง ผู้สอนควรป้องกันความหมายของบริบทภาษานั้นๆ ให้เป็นที่เข้าใจก่อนจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาออกมา ซึ่งการใช้ภาษาของผู้เรียนเกิดขึ้นได้ในลักษณะของภาษาพูด (ฟัง-พูด) ภาษาเขียน (อ่าน-เขียน) และภาษากาย (ท่าทาง) ดังแสดงให้เห็นในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การพัฒนาทักษะการสื่อสาร

5.2.3 ทฤษฎีการสอนอ่าน (Teaching Reading Approach)

ทฤษฎีการสอนอ่านในปัจจุบันมีหลายทฤษฎี ทฤษฎีที่สำคัญคือ ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ และทฤษฎีทางจิตวิทยาแม้ว่าเป้าหมายของการสอนอ่านจะคล้ายคลึงกันคือ ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ ทารายละเอียดของเรื่อง ตีความ แปลความ ขยายความ และมีเจตคติในการอ่าน ทางบวก เช่น รักการอ่าน สนใจการอ่าน แต่ทฤษฎีทั้งสองจะมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การให้ปัจจัยป้อนแก่ผู้เรียนแตกต่างกัน การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีข้อเด่นตรงที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างทฤษฎีการสอนอ่านทั้งทางภาษาศาสตร์และทางจิตวิทยาอยู่ในตัว โดยพิจารณาทั้งลักษณะของธรรมชาติทางภาษาศาสตร์ที่มนุษย์พึงรับรู้และมีประสบการณ์จากวัสดุที่อ่านหรือสิ่งที่อ่านในชีวิตจริง พร้อมทั้งคำนึงถึงกระบวนการอ่านของมนุษย์โดยธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาและจะทำให้ผู้อ่านมีเจตคติในการอ่านที่ต่อไป นอกจากนี้ ทักษะการเขียนซึ่งเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กับการอ่านจะได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย

5.2.4 ทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre – Based Approach)

แนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานยึดหลักการของแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics Theory) ของ M.A.K. Halliday ทฤษฎีนี้เน้นการสื่อความหมายจากบริบทภาษาในกาลเทศะต่างๆตามที่ใช้กันในสังคม ซึ่งมีประเด็นสำคัญๆดังนี้

1. ภาษาและความหมาย (Language and Meaning)

ในสังคมหรือชุมชนหนึ่ง ๆ ย่อมมีภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายในการสื่อสารระหว่างบุคคลต่าง ๆ รูปแบบของภาษานั้น ได้แก่ ระดับเสียง ไวยากรณ์ คำ ซึ่งอาจเป็นคำพูด ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร ย่อมจะผิดแผกแตกต่างกันไปด้วยแล้วแต่สภาพแวดล้อมของสถานการณ์ต่าง ๆ วัฒนธรรม สังคมและธรรมชาติ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ ให้เป็นที่เข้าใจและยอมรับกันในแต่ละสังคมหรือชุมชน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปแบบของภาษาที่ใช้ในแต่ละสังคมหรือชุมชนจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของสถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละภาษาทุกมุมโลก แต่เป้าหมายของการสื่อสารที่จะใช้ภาษานั้น ๆ จะเหมือนกันนั่นคือความเข้าใจเนื้อความ (Text) ที่ต้องการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนหรือแม้แต่การใช้ภาษาใบหรือภาษากาย ความหมายของภาษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการใช้ภาษา การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในสังคมจะประสบความสำเร็จได้ก็ด้วยความเข้าใจความหมายในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการเข้าใจเนื้อความของเรื่องในการสื่อสารจึงนับว่าเป็นทักษะสำคัญของมนุษย์ในชุมชนหรือสังคมที่พึงตระหนักเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ในสังคมจากการติดต่อสื่อสาร

2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context)

ความเข้าใจความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสารย่อมขึ้นอยู่กับบริบทภาษาหรือความแวดล้อมในสถานการณ์ และวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกาลและเทศต่าง ๆ กัน การเข้าใจเนื้อความจากการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน บริบทภาษา (Context) ย่อมจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เพราะบริบทภาษาจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เนื้อความเป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม “ความหมาย” ของภาษาจึงจะชัดเจนในการติดต่อสื่อสาร

เนื้อความของภาษาอาจ มีความสำคัญ 2 ประเด็นคือ

1. เป็นผลของการสื่อความ (Output หรือ Product) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าหมายถึงสิ่งใด

2. เป็นกระบวนการของการใช้ภาษา (Process) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจได้ว่าควรใช้ภาษาอย่างไร เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้แต่ละชนิดของลักษณะการพูดหรือการเขียน ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญ และบริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture) บริบทภาษาของสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นบริบทภาษาที่สำคัญ เพราะจะเป็นการสื่อเนื้อความของสังคมหรือชุมชนให้เป็นลักษณะของการใช้ภาษาอย่างจริงจังในสภาพแวดล้อมตามกาลเทศะ

ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญและมีความหมายที่ชัดเจน มี 2 ประเภท คือ

1. บริบทของภาษาของสถานการณ์ต่าง ๆ (Context of Situation)

บริบทภาษาของสถานการณ์ต่าง ๆ จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบของภาษา 3 ประการซึ่งจะมีอิทธิพลทำให้ความหมายของภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้ ดังนี้

1.1 เรื่องราว (Field) หมายถึง เนื้อหาของสิ่งที่เรากำลังพูดหรือข้อความที่อ่านหรือเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเราถือว่าเป็นข้อความต่อเนื่อง (Discourse) โดยอาจเป็นไปทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเรื่องราวในข้อความต่อเนื่องนี้จะบอกว่าจะไรกำลังจะเกิดขึ้น

1.2 ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา (Tenor) หมายถึง การใช้ภาษาในข้อความอย่าง ต่อเนื่องระหว่างผู้ใช้ภาษาด้วยกันเพื่อการสื่อสารให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ การใช้ภาษาจะแตกต่างกันไปตาม สถานการณ์และบุคคลที่กำลังใช้ภาษาในขณะนั้น เช่น การเลือกใช้คำ(นามและสรรพนาม) การใช้เสียง การวางโครงสร้างประโยค ฯลฯ เป็นการกำหนดการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์นั่นเอง

1.3 วิธีในการใช้ภาษา (Mode) หมายถึง วิธีการสื่อความหมายของภาษา ภาษา ที่ใช้ในบริบทต่าง ๆ จะมีวิธีการสื่อความหมายได้หลายอย่าง เช่น เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนจากการดู เป็นต้น

2. บริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture)

ในแต่ละสังคมหรือชุมชนมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การใช้ภาษา คำ หรือสำนวนต่าง ๆ ก็ย่อมต่างกันด้วย ดังนั้นถ้าผู้เรียนมีความเข้าใจวัฒนธรรมกับเนื้อความที่ใช้อยู่ จะทำให้เกิดความเข้าใจใน ความหมายของภาษานั้นได้ชัดเจนมากขึ้น

3. ภาษาและทำเนียบภาษา (Language and Register)

เมื่อบริบทภาษามีอิทธิพลทำให้เนื้อความของสาระที่สื่อสารกันเป็นที่เข้าใจและมีความชัดเจนขึ้น องค์ประกอบของบริบทภาษาก็มีอิทธิพลที่จะทำให้ลักษณะของการใช้ภาษาต่างกัน บริบทภาษาในแต่ละ สถานการณ์หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไป ทำเนียบภาษา (Register) หรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ ในแต่ละสถานการณ์ก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย เช่น การใช้คำราชาศัพท์ การใช้คำกับพระภิกษุสงฆ์ การพูด กับผู้ใหญ่ ฯลฯ ก็จำเป็นต้องนำมาใช้ ทำเนียบภาษาจึงเกิดขึ้นควบคู่กันไปกับบริบททางภาษาที่แตกต่างกัน ไปตามกาลและเทศะ ตามเรื่องราวที่กล่าวถึงตามความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา และตามลักษณะวิธีการใช้ ภาษาเพื่อการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การใช้ทำเนียบภาษาจึงแตกต่างไปตามลักษณะบริบท ภาษาเหล่านั้นด้วย

4. การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context)

การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษา ที่ถูกต้องตามลักษณะบริบทภาษาต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อความของภาษาในบริบทนั้นได้อย่างถูกต้องจึงจะนับได้ว่าผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างมี ความหมาย

ลักษณะของบริบทภาษาและเนื้อความต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรูปแบบที่ถูกต้องจาก การเลียนแบบ การฝึกหัดภายใต้การควบคุมของผู้สอนและจากประสบการณ์การฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียนด้วยตนเองจากตัวอย่างรูปแบบภาษาที่เคยเรียนไป แบบหรือชนิดของภาษาหรืออรรถลักษณะนั้น นักภาษาศาสตร์การศึกษาใช้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า "Genre" ซึ่งหมายถึงแบบหรือชนิดของเนื้อความต่าง ๆ ในแต่ละบริบทของสถานการณ์และวัฒนธรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตายตัวในการให้ผู้เรียนประสบ ความสำเร็จได้ในการใช้ภาษา ซึ่งนักวางหลักสูตร ผู้สอนและผู้เรียนภาษาจำเป็นต้องยึดเป็นหลักในการเรียน การสอนภาษา ผู้สอนสามารถนำอรรถลักษณะของเนื้อความต่าง ๆ มาใช้เป็นรูปแบบของกิจกรรมในการเรียน การสอน ซึ่งผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกฝนและใช้ภาษาเป็นอิสระได้เป็นของตนเองในที่สุด

อรรถลักษณะของภาษา

อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลากหลายชนิด อรรถลักษณะที่สำคัญที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการสื่อความหมาย มีดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

อรรถลักษณะของภาษาแต่ละชนิดจะมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ (Schematic /structure) เพื่อการสื่อความหมายและลักษณะของภาษา (Linguistic Features) ดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount) เป็นเรื่องที่ถูกเขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา และจากประสบการณ์ของผู้เขียน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. เริ่มด้วยบทนำ
2. มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
3. มีบทสรุป

ลักษณะของภาษา

1. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์
2. อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
3. เป็นเรื่องเล่าซึ่งเป็นเรื่องในอดีต
4. มีคำเชื่อม เพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลัง

และให้ใจความสำคัญต่อเนื้อเรื่องกัน เช่น แล้ว ดังนั้น ต่อจากนั้น ก่อนหน้าที่ หลังจาก ฯลฯ

5. ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

2. รายงาน (Report) เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. จะมีบทนำ โดยกล่าวถึงเรื่องทั่วไป ซึ่งอาจจะให้คำจำกัดความหรือนิยาม

ทั่วไปของเรื่อง

2. บอกรายละเอียดของเรื่องนั้นๆ เช่น ประเภท ลักษณะ ทำที่หรือลักษณะ

พฤติกรรม คุณค่าที่มีต่อมนุษย์

ลักษณะของภาษา

1. ใช้คำหรือภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
2. มีคำกริยาแสดงอาการ การกระทำ การแสดงความเป็นเจ้าของ
3. อาจมีหัวข้อกล่าวเป็นเรื่องๆ

4. มักเป็นประโยคบอกเล่า

3. การอธิบาย (Explanation) เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเหตุใดจึงเกิดขึ้น

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. บอกหลักการ สาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้นๆ
2. มีบทสรุปจากหลักการ

ลักษณะของภาษา

1. เป็นประโยคบอกเล่า
2. ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
3. มีคำสันธานเชื่อมประโยค เพื่อป้องกันบอกความเป็นเหตุเป็นผลกัน
4. ใช้คำวิเศษณ์เพื่อการขยายความของการกระทำ ทำให้ชัดเจนขึ้น

4. การแสดงความคิดเห็น (Exposition) เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุและผลที่เสนอในแต่ละความคิด
2. มีบทสรุป ย้ำ การแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่อง

ให้น่าสนใจและน่าเชื่อถือ

ลักษณะของภาษา

1. มีข้อความหรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง
2. มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด
3. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง
4. มีคำแสดงเจตคติ

5. วิธีการ (Procedure) เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการกระบวนการ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. ต้องมีจุดประสงค์ในการเขียนเรื่องที่แน่นอน
2. ให้รายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้
3. เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

ลักษณะของภาษา

1. เป็นประโยคคำสั่ง
2. ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ
3. ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ไม่อ้างอิงตัวบุคคล
4. ใช้คำนาม

6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative) เป็นการเขียนเรื่องเล่าจากจินตนาการ ส่วนมากเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่อง บ่งบอกตัวบุคคล สถานที่หรือเวลา
2. มีลำดับของเหตุการณ์ในเรื่อง
3. แสดงปมปัญหาของเรื่อง
4. แสดงการคลี่คลายของเรื่อง หรือการแก้ปมปัญหา
5. อาจให้คติพจน์ หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

ลักษณะของภาษา

1. เป็นเรื่องราวในอดีต หรือเป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว
2. ใช้บุพบทบ่งบอกเวลา สถานที่
3. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคล หรือสิ่งของอื่นๆ
4. อาจมีการซ้ำ ย้ำ เรื่อง
5. ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่อง และบ่งบอกความเป็นเหตุ-

เป็นผล ความคล้อยตามและความขัดแย้ง ฯลฯ

7. การอภิปราย (Discussion) เป็นการเขียนเรื่องเพื่อแสดงถึงเหตุผลและความจำเป็น ชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย เป็นการจูงใจผู้อื่นให้คล้อยตาม

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการหรือความสำคัญของเรื่องอย่างชัดเจน
2. กล่าวถึงข้อขัดแย้ง หรือสนับสนุนโดยการอ้างอิง แสดงเหตุผล
3. ตอนสุดท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุป ควรทำหรือสนับสนุนอย่างไร

โดยย้ำหลักการหรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับบทนำ

ลักษณะของภาษา

1. มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตนเองและผู้อื่น
2. ใช้ประโยคบอกเล่า
3. มีข้อความสนับสนุนหรืออ้างอิงให้เหตุผล
4. ใช้คำเชื่อม เช่น คำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความขัดแย้ง

คล้อยตามหรือเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

8. การสังเกต (Observation) เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเนื้อความของเรื่อง

1. มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต
2. มีลำดับของการบอกรายละเอียด
3. ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

ลักษณะของภาษา

ของการบอกรายละเอียด

1. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาหรือสถานที่ และลำดับความ
2. ใช้คำคุณศัพท์บอกลักษณะของคำนามต่างๆ
3. ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

อรรถลักษณะแต่ละชนิด ย่อมมีลักษณะโครงสร้างการลำดับความและลักษณะของภาษา ในบริบทที่แตกต่างกัน อรรถลักษณะจึงสามารถช่วยให้ผู้อ่านจับประเด็นของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว เพราะทราบจุดมุ่งหมายในการสื่อความของผู้เขียน และผู้อ่านยังสามารถใช้อรรถลักษณะของเรื่องนั้น เป็นแนวทางในการเขียนรายงานให้ผู้อื่นอ่านได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองต่อไป

5.3 รูปแบบและขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นการสอนที่มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการทางภาษาครบทั้ง 4 ทักษะ โดยใช้การอ่านเป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่การพัฒนาทักษะอื่นๆในลักษณะบูรณาการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กระบวนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามี 3 รูปแบบ เพื่อเลือกจัดให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน ดังนี้

1. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 (The Concentrated Language Encounters Model I) เป็นการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาปีที่ 1-2 ที่เพิ่งเริ่มเรียนภาษา ยังมีประสบการณ์ในการสื่อทางภาษาได้น้อย จุดมุ่งหมายสำคัญของการเรียนการสอน คือ ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องง่ายๆที่ได้ฟังจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถพูดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง อ่านเรื่องที่เคยฟังเคยพูดได้เข้าใจ สามารถจำสัญลักษณ์ของคำและเข้าใจความหมายของคำในประโยคต่างๆ ที่เคยฟัง เคยพูด นอกจากนี้ยังสามารถเขียนสะกดคำ และเรียบเรียงประโยคง่ายๆตามความคิดของตนได้ โดยมีลำดับขั้นตอนการสอน ดังนี้

1. ครูอ่านเรื่อง (ทั้งเรื่อง) ให้นักเรียนฟัง
2. นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่อง สนทนา อภิปราย อ่านเรื่อง และแสดงบทบาทสมมุติ
3. เขียนเรื่องร่วมกันกับครู
4. ทำหนังสือเล่มใหญ่
5. ทำกิจกรรมทางภาษา เช่น เล่นเกม และทำกิจกรรมการอ่าน การเขียน

การฟัง และการพูดเพิ่มเติม

2. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 (The Concentrated Language Encounters Model II) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ที่สามารถอ่านและเขียนประโยคพื้นฐานได้พอสมควรแล้ว นักเรียนจะเริ่มฝึกอ่านและเขียนเรื่องต่างๆ ที่มีลักษณะการเขียนหลากหลายมากขึ้น พร้อมทั้งใช้ความสามารถในการคิดแต่งความด้วยตนเองมากขึ้น โดยอาศัยการเลียนแบบหรืออิงแบบอย่างจากบทเรียนหรือจากกิจกรรมที่ผู้สอนเสนอแนะให้ในชั้นเรียน โดยมีลำดับขั้นตอนการสอนตามหลักของ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ดังนี้

1. นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปราย / สนทนา เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกันกับครู / ทำไดอะแกรมสรุปความ

2. ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียนและอภิปรายร่วมกัน

3. เขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม / เขียนเรื่องของตนเองในกลุ่มย่อยหรือตามลำพัง

4. อภิปราย สนทนาและวิเคราะห์อรรถลักษณะร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความ

ที่นักเรียนเขียนในขั้นที่ 3

5. ทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนฝึกความแม่นยำและเสริมทักษะทางภาษา

3. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 (The Concentrated Language Encounters Model III) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน เขียน ฟังและพูดในบริบทต่าง ๆ ที่มีรรถลักษณะหลากหลายมาพอสมควรแล้ว ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความชำนาญ และสมรรถภาพในการอ่าน เขียน ฟัง และ พูดเชิงวิเคราะห์ วิจัยในบริบทภาษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ มวลประสบการณ์ในวิชาต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญในการปฏิบัติ การใช้ภาษาที่สำคัญ 2 ประการ คือ

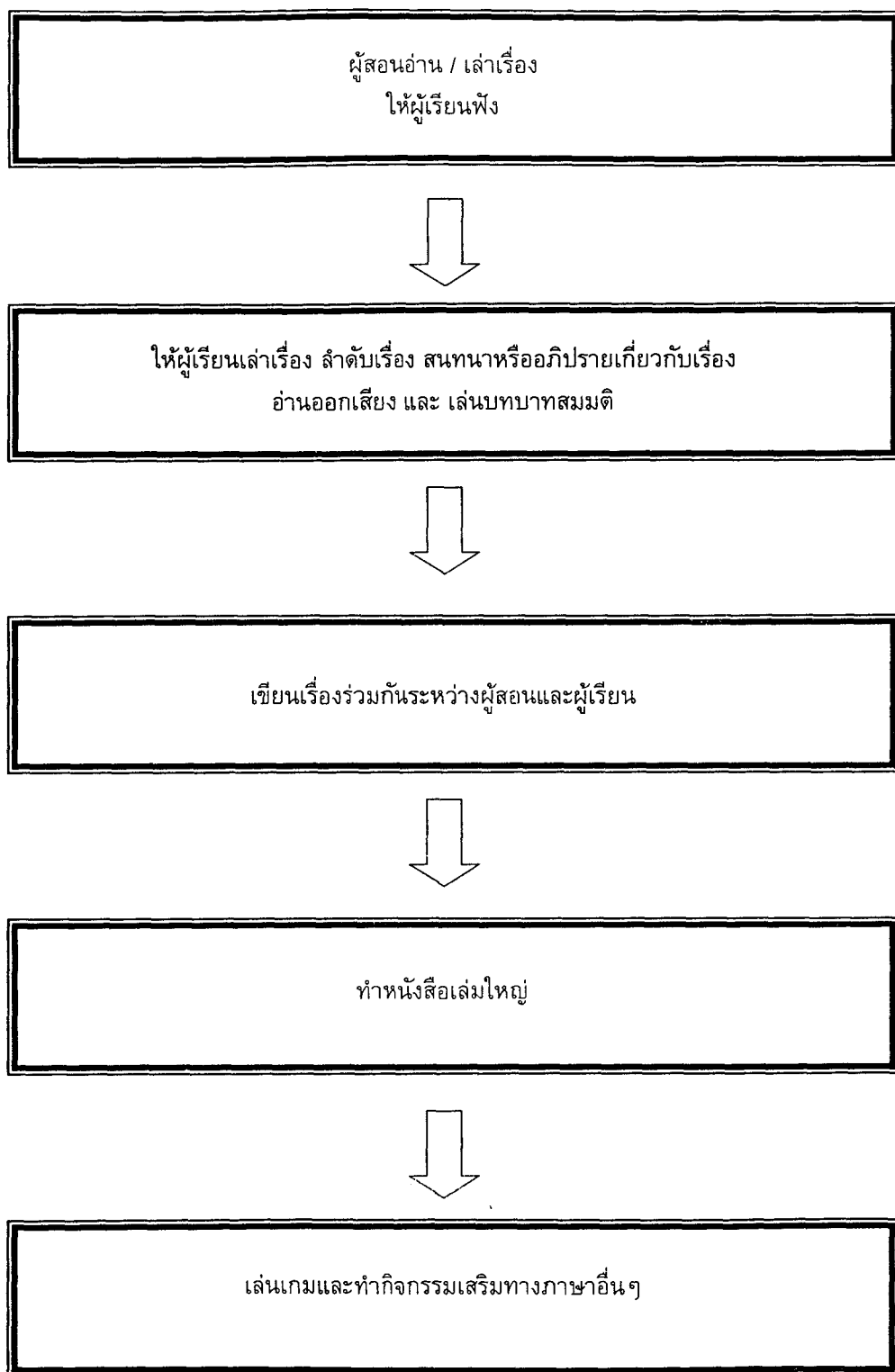
1. ให้ผู้เรียนรู้จักพินิจวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลในการหาข้อมูลจากการสื่อสาร ทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน จากบทความหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ฟังหรือได้อ่านในชีวิตประจำวัน
2. ให้ผู้เรียนสามารถรายงานข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ฟังหรือได้อ่านเป็นภาษาเขียน หรือภาษาพูด สื่อความให้เป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้อง ตามกาลและเทศะ

รูปแบบการสอนนี้จึงเหมาะกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนในการสอนตามหลักของ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ดังนี้

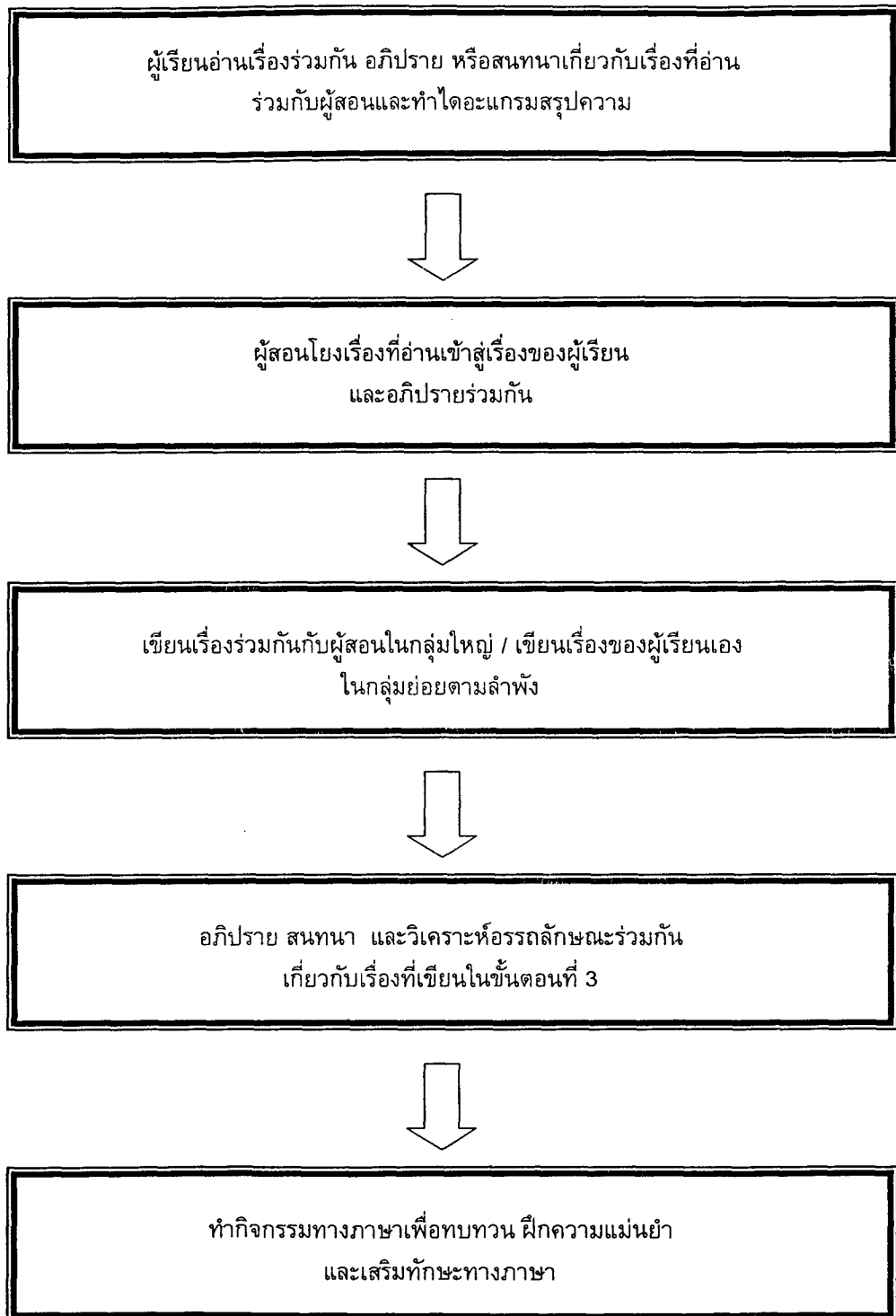
1. ประมุขเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา/ สรุป/ ลำดับความ
2. สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผนการเขียน
3. บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน
4. สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง
5. ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียน
6. เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา

(กิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการทบทวน และ ฝึกย้ำ ความแม่นยำในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้เกมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุก เช่น เขียนเรื่องจากภาพ เรียงคำให้เป็นประโยคหรือเนื้อเรื่อง เรียงประโยคที่ตัดออกจากข้อความเดิม)

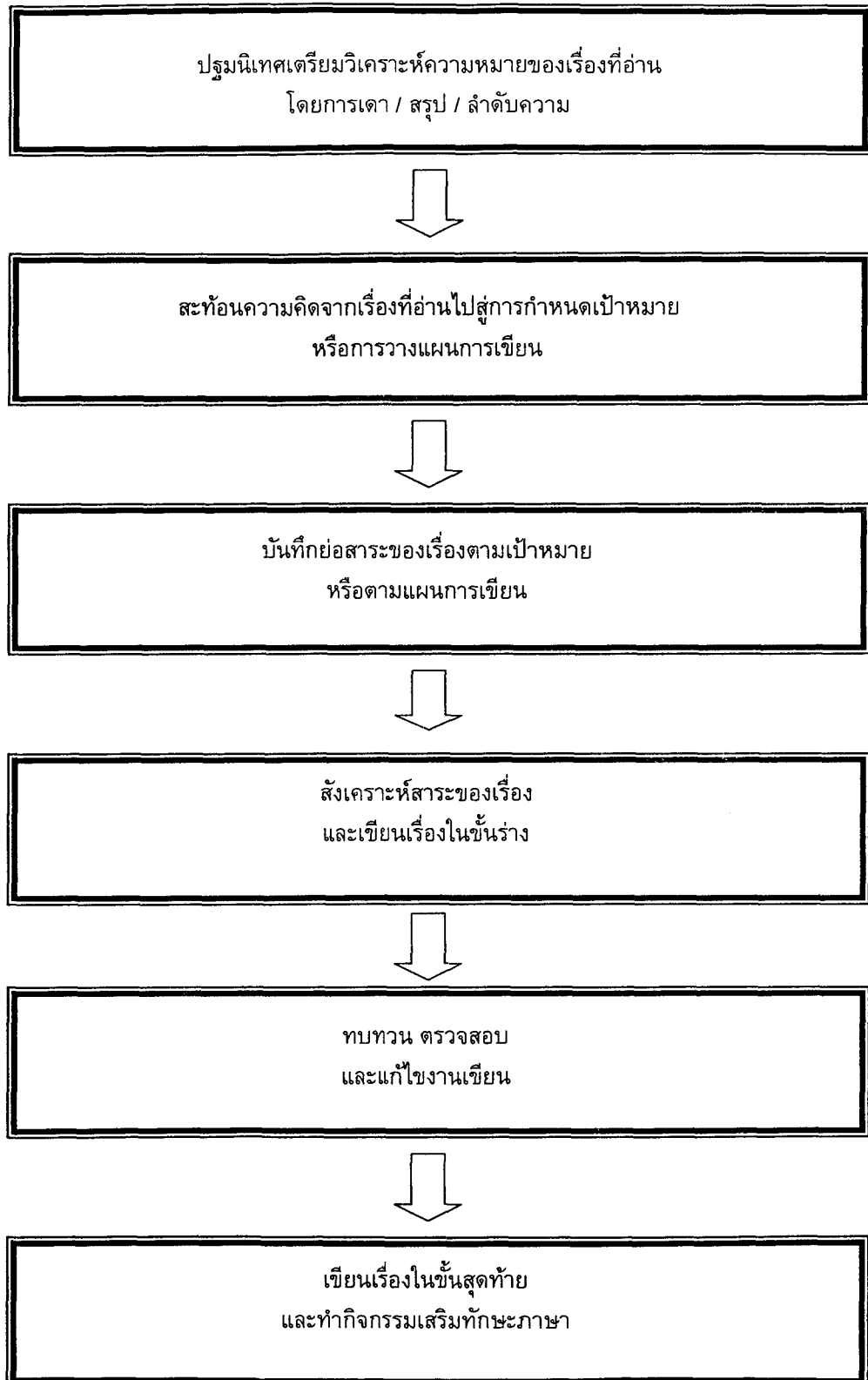
ลำดับขั้นตอนกระบวนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทั้ง 3 รูปแบบ ได้สรุปเป็นขั้นตอนการสอน ดังปรากฏในภาพประกอบ 4, 5, 6 และตาราง 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

ตาราง 1 สรุปขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1,2 และ 3

รูปแบบที่ 1 (Model I)	รูปแบบที่ 2 (Model II)	รูปแบบที่ 3 (Model III)
1. ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง (ทั้งเรื่อง)	1. นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน และอภิปรายโดยใช้ไดอะแกรม	1. ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา (สรุป)ลำดับความ
2. ให้นักเรียนเล่าเรื่องกลับลำดับเรื่องสนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง อ่านออกเสียง เล่นบทบาทสมมติ	2. ครูโยงเรื่องเข้าสู่ตัวนักเรียน อภิปรายสนทนาเรื่อง และสรุปความคิดเห็น	2. สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่าน ไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผนการเขียน
3. เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน	3. เขียนเรื่องร่วมกัน (เปลี่ยนเรื่องได้) หรือเขียนเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล	3. บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน
4. ทำหนังสือเล่มใหญ่	4. อภิปรายเรื่องที่เขียน	4. สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในชั้นร่าง
5. เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษาเพื่อทบทวน และฝึกความแม่นยำ	5. ทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวน และฝึกย้ำความแม่นยำ	5. ทบทวน ตรวจสอบ แก้ไขงานเขียน
		6. เขียนเรื่อง งานขั้นสุดท้าย และทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา <ul style="list-style-type: none"> ● ในระยะแรก แบ่งกลุ่มย่อยโดยให้นักเรียนทำงานร่วมกันในตอนต้นปีการศึกษา ● ในระยะหลัง ให้นักเรียนทำงานตามลำพังได้อย่างอิสระ

ที่มา : เอกสารประกอบการอบรมโครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
รูปแบบที่ 3 จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และศรีสะเกษ ณ โรงแรมธารินทร์ จังหวัดสุรินทร์
วันที่ 6 – 9 พฤษภาคม 2535

(สายสุนีย์ เดิมสินสุข. 2535 : 67 – 68)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทั้ง 3 รูปแบบ แตกต่างกันทั้งในด้านจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ในรูปแบบที่ 1 ผู้สอนจะมีบทบาทในการร่วมดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่ารูปแบบอื่น และผู้เรียนจะได้ฝึกปฏิบัติเพื่อเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เมื่อใช้รูปแบบที่ 2 ส่วนรูปแบบที่ 3 ผู้สอนเป็นผู้วางแผนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ให้คำแนะนำปรึกษาหรือเป็นผู้ช่วยเหลือผู้เรียนเท่านั้น ทั้งนี้เป็นไปตามกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ที่คำนึงถึงความพร้อม ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นหลัก

5.4 การจัดบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้สำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิฑูร์ (2533 : 21) ได้แนะนำการจัดบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้สำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเพื่อให้การจัดกระบวนการสอนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการให้ปัจจัยป้อนซึ่งหมายถึงการจัดบทเรียนที่บรรจุเนื้อหาซึ่งผู้เรียนสามารถจะนำความรู้ทางภาษาที่ได้ศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง กระบวนการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจำเป็นต้องยึดบทเรียนที่จัดเฉพาะประสบการณ์ภาษา ที่ผู้เรียนควรได้รับจากหลากหลายของปริบททางภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากหน้าที่ของภาษา (Function) ที่ผู้เรียนใช้ตามความจำเป็นในปริบทต่างๆ เป็นสำคัญตามระดับวัยและความสนใจ นอกจากนี้การจัดบทเรียนจะจัดตามจุดมุ่งหมายในการอ่านของมนุษย์ทั่ว ๆ ไป 3 ประการ คือ อ่านเพื่อบันเทิง, อ่านเพื่อรู้และเข้าใจ วิธีการหรือกระบวนการเพื่อ “ทำเป็น” และอ่านเพื่อศึกษาและค้นคว้า เพื่อ “คิดเป็น”

บทเรียนของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จึงจัดหนังสือเป็นเล่ม ๆ ที่มีความยาว พอประมาณตามระดับวัย ชั้นเรียนและความสนใจของนักเรียน โดยถือหนังสือแต่ละเล่มเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่ง ๆ

การพิจารณาหลักสูตร ซึ่งพิจารณาจากมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ย่อมเป็นประโยชน์สำหรับการจัดความคิดรวบยอด ซึ่งจะนำไปสู่การจัดหน่วยการเรียนรู้ด้วยการสรุปเป็นหนังสือประเภทต่าง ๆ 3 ประเภท ตามจุดมุ่งหมายในการอ่านดังกล่าวแล้ว ดังนี้คือ

1. หนังสือประเภทนิทาน นิยาย เช่น กระต่ายจอมขมขื่น , The Lion and the Mouse
2. ประเภทวิธีการ เช่น การทำตุ๊กตา , A Happy New Year Card
3. ประเภทสารคดี เช่น ท้องป่า , The Green Earth

ภาษาที่ใช้ในหนังสือเหล่านี้ ควรแต่งให้เหมาะสมกับการใช้ภาษาของนักเรียนในแต่ละระดับวัย และประสบการณ์ ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อความเป็นธรรมชาติในการใช้ภาษา

ความยากง่ายของเนื้อหาภาษาในปริบทย่อมจะแตกต่างกันไปด้วยในแต่ละระดับชั้น สำหรับในระดับชั้นสูง ๆ ขึ้นไป หนังสือจะต้องมีเรื่องราวที่ผู้เรียนอาจใช้โครงสร้างทางภาษาที่ยากขึ้นจำนวน ความคิดรวบยอดมากขึ้นตามลำดับ

ขั้นตอนการสอนทุกชั้น จะคำนึงถึงกระบวนการของหลักการ และทฤษฎีการเรียนรู้แจ้ง (Mastery Learning) ด้วย ทั้งนี้เพราะจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนในกระบวนการเรียนการสอน ด้วยเวลาเรียนรู้ (Learning Time) ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งย่อมแตกต่างกันไปตามวัยและสติปัญญา บางคนอาจเรียนได้ช้า บางคนเรียนได้เร็ว การจัดกระบวนการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องพิจารณาความแตกต่างในการใช้เวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย จึงจะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้

การใช้เวลาแก่ผู้เรียนในการปฏิบัติทางภาษามาก ๆ (Engaged Time) ย่อมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มาก

การเรียนรู้ของมนุษย์อาจแบ่งออกได้ 5 ขั้นตอน ตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นการรับรู้ (Acquisition Stage) ในขั้นนี้ครูเริ่มสอนเนื้อหาใหม่ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะเริ่มลองฝึกลองดูกับสิ่งที่เรียนรู้ ความถูกต้องและความแม่นยำในการเรียนยังมีน้อย
2. ขั้นเกิดความคล่องตัว (Fluency Stage) ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะจนเกิดความคล่องแคล่วในเนื้อหาที่เรียน การปฏิบัติของผู้เรียนในการเรียนจะเพิ่มถูกต้องได้มากขึ้น
3. ขั้นเกิดความคงทน (Maintenance Stage) ในขั้นนี้จะสืบเนื่องมาจากความคล่องตัวในเนื้อหาอันเนื่องมาจากการฝึกปฏิบัติของผู้เรียนในขั้นที่ 2 ความคงทนของความรู้ที่ได้รับจะอยู่ได้นานและไม่ลืม เนื่องมาจากมีความแม่นยำในสิ่งที่เรียนจากการปฏิบัติและมีประสบการณ์ในการลองฝึกลองดูมาหลายครั้ง
4. ขั้นนำไปประยุกต์ (Application Stage) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะมีความชำนาญในความรู้ที่เรียนมา และสามารถนำความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันของตน
5. ขั้นปรับตัว (Adaptation Stage) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้มาดัดแปลงหรือปรับใช้ ได้ในทุก ๆ สถานการณ์ที่ผู้เรียนจะมีโอกาส (Carroll, 1974)

ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะเน้นความแม่นยำในการเรียนรู้ของผู้เรียน จนถึงขั้นสุดท้ายของการเรียนรู้ได้ และจากกิจกรรมต่าง ๆ จะสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้สอน ตลอดเวลาว่าผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละขั้นตอนหรือไม่

5.5 ประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิษ (2533 : 24) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถรู้จักคุ้นเคย และได้รับกระบวนการเรียนรู้ในการใช้ภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้ครบวงจรอย่างเป็นธรรมชาติด้วยตนเอง ภายใต้การช่วยเหลือแนะนำของผู้สอนซึ่งกระบวนการเรียนรู้นั้นจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้เรียนจะสามารถหาประสบการณ์และศึกษาวิชาต่าง ๆ ต่อไปด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ถาวรในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป เช่น รู้จักใช้กลวิธีในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องการใช้ความคิดสร้างสรรค์ จากการอภิปราย การเขียนข้อความในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมาย ฯลฯ
2. ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นที่จะได้แสดงความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ของตนในการใช้ภาษา เช่น การอ่าน การเขียน
3. ผู้เรียนจะสนใจและรักการอ่าน การเขียนได้มากขึ้น เพราะประสบความสำเร็จ ในการอ่านโดยเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดี และมีกำลังใจที่จะอ่าน และเขียนเรื่องต่อไป
4. ผู้เรียนจะสนุกสนานกับการลองฝึกลองดูในการเรียน และการปฏิบัติทางภาษา โดยมีผู้สอนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ
5. ผู้เรียนจะมีความรู้สึกประทับใจ และรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งการรู้จักประชาธิปไตย และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะเอื้อต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้ ในขณะเดียวกัน เนื่องจากผู้สอนสามารถให้ภาระงานแก่ผู้เรียนที่แตกต่างกันได้ตามระดับความสามารถ และความสนใจ

7. กระบวนการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้สอนกระตือรือร้น และสามารถเตรียมการสอน
ได้รัดกุมขึ้นอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน

8. ลักษณะของกระบวนการเรียนการสอน จะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
ได้มาก ซึ่งจะส่งผลให้เกิดโอกาสในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสารได้มากขึ้นด้วยการฟัง
การพูด การอ่านและการเขียน

9. การวัดและประเมินผลกระทำได้ง่าย เพราะในแต่ละขั้นตอนอาจทำการวัดและประเมินผล
การปฏิบัติทางภาษาของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายได้อยู่แล้วในตัวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น ยังสามารถ
วิเคราะห์ข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ง่าย จากผลงานที่ปฏิบัติทางภาษาในกิจกรรมแต่ละขั้นตอนด้วย

จะเห็นได้ว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นการสอนที่เน้นการให้ปัจจัยป้อนที่เป็นที่เข้าใจ
และมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสอน ผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกทักษะการใช้ภาษา
ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา และพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
และด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ไปทดลองสอน
กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยได้ศึกษารายละเอียด
และขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ดังนี้

5.6 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 (The Concentrated Language Encounters Model III)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 (The Concentrated Language Encounters Model III) เป็นการสอนในระดับสูง (Advanced Level) เป็นระยะที่ต้องใช้เทคนิค กิจกรรมการเรียนการสอน
เนื้อหาที่หลากหลาย ในบริบทที่ยาวและมีความซับซ้อนมากขึ้น จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนที่มีประสบการณ์และมีความ
ความสามารถในการอ่าน เขียน ฟังและพูดในบริบทต่าง ๆ ที่มีอรรถลักษณะหลากหลายมาพอสมควรแล้ว
ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความชำนาญและสมรรถภาพในการอ่าน เขียน ฟัง และพูดเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ในบริบท
ภาษาที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ในวิชาต่าง ๆ มากขึ้น สามารถใช้ภาษาในการเขียนได้อย่างถูกต้องทั้ง
ด้านเนื้อหาและโครงสร้างและสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนได้โดยอิสระมากขึ้น โดยมีผู้สอน
เป็นผู้วางแผนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนใน ชั้นเรียน ให้คำแนะนำปรึกษา และเป็นผู้ช่วยเหลือเท่านั้น
นอกจากนี้ยังเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญในการปฏิบัติการใช้ภาษาที่สำคัญ 2 ประการ
คือ การหาข้อมูลจากการสื่อสาร ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนจากสื่อหลากหลาย และสามารถรายงานข้อมูลที่
ได้ฟังหรือ ได้อ่านเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนสื่อความได้เป็นที่เข้าใจได้ถูกต้องตามกาลและเทศะ
รูปแบบการสอนนี้จึงเหมาะกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 5 - 6) จนถึงระดับมัธยมศึกษา
เนื่องจากผู้เรียนในระดับนี้จะต้องเผชิญกับความหลากหลายของสื่อหลายประเภท ในการค้นคว้าหาความรู้
และความบันเทิงด้วยตนเองในชีวิตประจำวัน

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จะจัดไว้ 6 ขั้นตอน เพื่อช่วยให้การพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ประกอบกับการปฏิบัติการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีขั้นตอน
การสอนตามหลักของ เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2536 : 32) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่อง โดยการเดา / สรุปล / ลำดับความ
ขั้นที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมาย หรือการวางแผน
การเขียน

ขั้นที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน

- ชั้นที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง
 ชั้นที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียน
 ชั้นที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา
 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการกระบวนการสอน ดังต่อไปนี้

ชั้นที่ 1 ประเมินเนื้อเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยการเดา / สรุป / ลำดับความ

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สรุปความหมาย และจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

กระบวนการ : ในขั้นนี้ ผู้สอนจะให้ผู้เรียนอ่านเรื่องเพื่อเตรียมการเขียน โดยการประเมินเนื้อให้ผู้เรียนรู้จักการวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ด้วยกลวิธีการสอนแบบต่างๆ โดยใช้แผนภูมิแนะแนวทางให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเขียนตามลำดับอย่างง่ายๆ ดังนี้

1.1 หาความหมายจากปริบท โดยการให้ผู้เรียนช่วยกันอ่านเรื่อง (ถ้าแบ่งกลุ่มย่อย) หรืออ่านตามลำพัง (ถ้าให้ผู้เรียนทำงานตามลำพังอย่างอิสระ) เพื่อหาใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน โดยใช้คำถามต่างๆ นำให้ผู้เรียนหาคำตอบจากการอ่าน เช่น

- เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ทำไมผู้เขียนจึงเขียนเรื่องนี้
- ผู้เขียนเขียนให้ใครอ่าน
- ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบอะไร หรือคาดว่าผู้อ่านต้องทราบหรือมีความรู้เดิมอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้
- ผู้เรียนทราบอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้
- ผู้เรียนรู้จักอรรถลักษณะของเรื่องที่เขียนหรือไม่ *
- เรื่องนี้ผู้เขียนใช้อรรถลักษณะแบบใด *

คำถาม 2 ข้อนี้ (*) ผู้เรียนต้องเคยเข้าใจเรื่องอรรถลักษณะภาษามาก่อน

ข้อเสนอแนะ : ผู้สอนจะตั้งคำถามอย่างไรก็ได้ให้ผู้เรียนหาข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจว่าเรื่องที่อ่านนั้น ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร มีแนวการเขียนหรือโครงการเขียนลักษณะใด ผู้เรียนมีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือไม่ เป็นต้น

1.2 ทำไดอะแกรมสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยให้ผู้เรียนอ่านเรื่องและทำไดอะแกรมสรุปความ โดยอภิปรายร่วมกันหากผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อย หรือพยายามจับใจความสำคัญด้วยตนเองในขณะที่อ่านหากผู้เรียนทำงานตามลำพัง

หมายเหตุ :

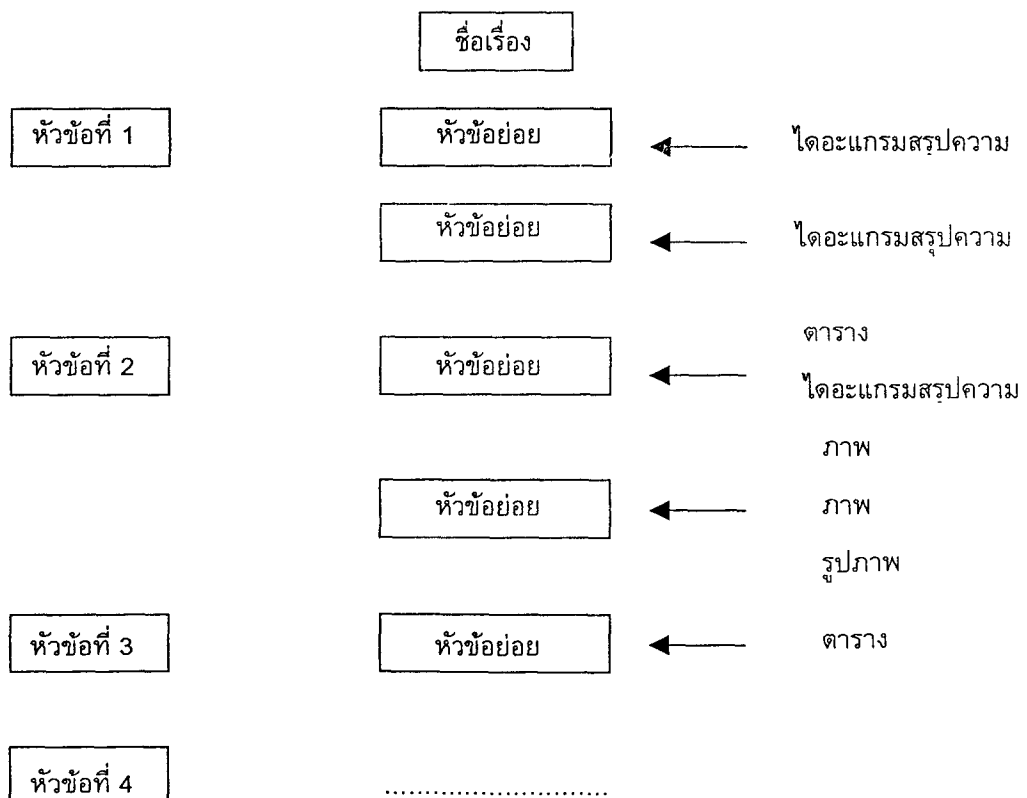
ผู้เรียนที่เคยผ่านการเรียนในรูปแบบที่ 2 ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามาแล้ว จะสามารถทำไดอะแกรมสรุปความได้เพราะเคยผ่านการฝึกฝนมาพอสมควรแล้ว สำหรับผู้เรียนที่ยังไม่เคยเรียนหรือมี

ประสบการณ์ด้วยการสอนในรูปแบบที่ 2 มาก่อน ผู้สอนควรชี้แนะวิธีการทำไต่ถามจากการอ่านด้วย จะช่วยให้ผู้เรียนสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น สนุกและไม่รู้สึกว่าเป็นงานที่ต้องยุ่งยาก

ข้อเสนอแนะ : การสรุปความด้วยไต่ถามกรวม ให้ผู้เรียนค่อยๆทำตามลำดับตามเนื้อความในแต่ละย่อหน้าเสียก่อน และให้ทำการสรุปด้วยไต่ถามกรวมที่หลัง และไม่จำเป็นต้องให้ผู้เรียนอ่านเรื่องเดียวกัน อาจให้เลือกอ่านเรื่องที่สนใจ หรือผู้สอนกำหนดให้

1.3 พิจารณาและวิเคราะห์การลำดับความของเรื่องที่อ่าน โดยให้ผู้เรียนพิจารณาการลำดับความของเรื่องที่อ่านว่าได้มีการเรียงลำดับเนื้อหาหรือสาระของเนื้อความอย่างไรบ้างตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง เช่น ชื่อเรื่อง หัวข้อเรื่อง รูปภาพ ตาราง ประโยคที่ให้ความหลักและการสรุปความ การให้ผู้เรียนพิจารณาและวิเคราะห์การเรียงลำดับความของเรื่อง ผู้สอนควรแจกตัวอย่างผังการลำดับความของเรื่องที่อ่านให้ผู้เรียนได้ลองวิเคราะห์การลำดับความจากเรื่องที่อ่านดังตัวอย่างข้างล่าง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ การลำดับความของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีระบบและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการเขียนเรื่องของตนเองต่อไปได้

ตัวอย่างผังการลำดับเรื่องของผู้เขียน

ภาพประกอบ 7 ผังแสดงการลำดับเรื่องของผู้เขียน

(เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2536 : 33-34)

ข้อเสนอแนะ : ผู้สอนอาจจัดสำเนาตัวอย่างผังลำดับเรื่องของผู้เขียนดังตัวอย่าง แจกให้กับผู้เรียนทุกคนหรือเฉพาะกลุ่ม หรือเขียนไว้ในกระดาษแผ่นใหญ่หรือโปสเตอร์เพื่อติดไว้ให้ผู้เรียนทั้งชั้นดูไปพร้อมๆ กัน และให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลตามลำดับตามตัวอย่างในผังการลำดับเรื่องของผู้เขียน เท่าที่อ่านได้จากเรื่องที่ได้อ่าน

1.4 วิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาของเรื่องที่อ่าน ให้ผู้เรียนเริ่มวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาของเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งชี้แจงลักษณะของอรรถลักษณะภาษานั้นว่าผู้เขียนได้ใช้แบบใด มีการลำดับเรื่องอย่างไร

หมายเหตุ : ผู้เรียนที่ไม่เคยผ่านการเรียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ผู้สอนต้องสอนการวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียน และให้ลองฝึกปฏิบัติด้วย มิฉะนั้นจะไม่เข้าใจการวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาได้

รายละเอียดของการวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษา

การวิเคราะห์อรรถลักษณะเป็นการวิเคราะห์ระหว่างโครงสร้างข้อเขียนหรือใจความสำคัญของเนื้อหา นั้นว่า มีการดำเนินเรื่องในการเขียนอย่างไรบ้าง และอีกประการหนึ่งคือ มีลักษณะของภาษาที่ใช้อย่างไร ทั้งนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ใจความสำคัญจากการตั้งคำถามที่ต่อเนื่องจากผู้สอน และสามารถนำลักษณะของภาษาไปใช้ได้ถูกต้องตามลักษณะของปริบทภาษานั้นๆ

ในการวิเคราะห์อรรถลักษณะหรือลักษณะของเนื้อความที่ดีนั้น ผู้สอนควรใช้คำถามที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบอย่างถูกต้อง และควรเป็นชุดของคำถามที่มีความต่อเนื่องในแต่ละเนื้อหา นั้น โดยลักษณะของคำถามในแต่ละเนื้อหาอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะของเนื้อความในแต่ละประเภท ซึ่ง การเรียบเรียงลักษณะของชุดคำถาม ตามลักษณะของ เนื้อความในแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงคำถามในการดำเนินเรื่องในแต่ละอรรถลักษณะ

ชนิดของอรรถลักษณะ	ลำดับของคำถามในการดำเนินเรื่องในแต่ละเนื้อความ
1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์	ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ▶ แล้วอย่างไรต่อไป ▶ ต่อไปละ ▶ สรุปเป็นอย่างไร เกิดอะไรขึ้น กับใคร ที่ไหน อย่างไร ▶ แล้วเกิดอะไรขึ้นอีก ▶ อย่างไร (เป็นการลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังของเรื่องที่เกิดขึ้น)
2. เรื่องจากรายงาน	เรื่องเกี่ยวกับอะไร ▶ เป็นอย่างไร ▶ มีลักษณะเฉพาะ ▶ มีประโยชน์ ▶ โทษอย่างไรบ้าง ▶ มีลักษณะอย่างไร ▶ โดยทั่วไปเป็นอย่างไร
3. เรื่องอธิบาย	เรื่องอะไรที่จะพูดถึง ▶ สำคัญอย่างไร ▶ ทำได้อย่างไร ▶ เกิดขึ้นได้อย่างไร ▶ ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น ▶ เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ▶ มีความสำคัญอย่างไร ▶ จำเป็นอย่างไร ▶ มีเหตุผลเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างไร (ลำดับเหตุการณ์ที่เห็นด้วยที่ละตอนและไม่เห็นด้วยที่ละตอน) ▶ สรุปเรื่องนี้จะสนับสนุนเรื่องที่กำลังกล่าวมาแต่ต้นอย่างไร
5. เรื่องวิธีการ	เป็นวิธีการทำอะไร ▶ มีอุปกรณ์อะไรบ้าง ▶ ทำอย่างไร (ลำดับเหตุการณ์ที่ละตอน)

ชนิดของ อรรถลักษณะ	ลำดับของคำถาม ในการดำเนินเรื่องในแต่ละเนื้อความ
6. เรื่องเล่า หรือบรรยาย เชิงจินตนาการ	ใคร ▶ ทำอะไร ▶ ที่ไหน ▶ เมื่อใด ▶ อย่างไร ▶ แล้วเกิดอะไรขึ้น (ลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง) ▶ ปัญหาคืออะไร ▶ แก้ไขได้อย่างไร ▶ สรุปแล้วเรื่องนี้มี คติสอนใจอย่างไร
7. เรื่องอภิปราย	เรื่องอะไรที่จะพูดถึง ▶ สำคัญอย่างไร ▶ ทำได้อย่างไร ▶ เกิดขึ้นได้อย่างไร ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น ▶ เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้
8. เรื่องเกี่ยวกับการ สังเกต	จะพูด-เขียนเกี่ยวกับอะไร ▶ ที่ไหน ▶ มีลักษณะอย่างไร ▶ ลำดับลักษณะของ สิ่งนั้นที่ละตอน ▶ สรุป ผู้สังเกตคิดว่อย่างไร

(เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช.2534:36)

1.5 อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำศัพท์ หรือสำนวนภาษาที่เข้าใจยาก หรือไม่เคยพบ
ในระยะแรก ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันเขียนคำศัพท์หรือสำนวนภาษาที่เข้าใจยาก หรือไม่เคยพบ เพื่อการ
อภิปรายร่วมกันจากเรื่องทีอ่านในกลุ่มใหญ่ ผู้สอนจะเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายและช่วยผู้เรียนสรุป
ความหมายของคำศัพท์หรือสำนวนภาษานั้นๆ โดยการให้ผู้เรียนลองเดาความหมายจากบริบทหรือจาก
คำชี้แนะต่างๆ เช่น คำบุพบท คำสันธาน คำคุณศัพท์ เป็นต้น

เมื่อผู้เรียนเคยร่วมอภิปรายกับผู้สอนในกลุ่มใหญ่มาแล้ว ในระยะหลังต่อมา ผู้สอนอาจให้ผู้เรียน
ทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อยได้ เพื่อให้ลองฝึกการหาความหมายของคำศัพท์และสำนวนที่ยากจากการเดา
ความในบริบทด้วยตนเอง ผู้สอนจะคอยช่วยเหลือให้การแนะนำในแต่ละกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ : ในขั้นตอนการสอนที่ 1 ผู้สอนควรใจเย็นและพยายามให้ผู้เรียนใช้เวลาค่อยๆ
ดำเนินการสรุปความสำคัญของเรื่องตามแผนภูมิที่จัดไว้ให้ครบทุกตอนด้วยความสามารถของผู้เรียนเอง
ผู้สอนอาจช่วยเหลือชี้แนะเมื่อผู้เรียนมีปัญหา

ขั้นที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องทีอ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผนการเขียน

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเขียนตามแนวคิดที่ได้จากการอ่านอย่างมีระบบ

กระบวนการ : ในขั้นนี้ ให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาวางแผนการเขียนเรื่อง
ของตนขึ้นใหม่ โดยอาศัยแนวคิดจากเรื่องทีอ่านในขั้นที่ 1 การวางแผนการเขียนในขั้นนี้ ผู้สอนควรช่วย
ผู้เรียนให้รู้จักกระบวนการวางแผนการเขียนอย่างง่าย โดยให้กำหนดอรรถลักษณะภาษาที่ต้องการใช้เป็น
แบบแผนการเขียนให้ชัดเจน โดยใช้ผังการวางแผนการเขียนดังตัวอย่างข้างล่างเป็นรูปแบบในการกำหนด
แผนการเขียนเรื่องใหม่ของผู้เรียน ดังนี้

รูปแบบแผนการเขียนอย่างง่าย

ปรีฉทที่ 1 (Paragraph 1)

(คำนำ)

ประเด็นที่ 1 : .....

ประเด็นที่ 2 : .....

ประเด็นที่ 3 : .....

ปรีฉทที่ 2 (Paragraph 2)

ความคิดรวบยอดหลัก : .....

ความสนับสนุนที่ 1 : .....

ความสนับสนุนที่ 2 : .....

ความสนับสนุนที่ 3 : .....

ปรีฉทที่ 3 (Paragraph 3)

ความคิดรวบยอดหลัก : .....

ความสนับสนุนที่ 1 : .....

ความสนับสนุนที่ 2 : .....

ความสนับสนุนที่ 3 : .....

ปรีฉทที่ 4 (Paragraph 4)

ความคิดรวบยอดหลัก 1 : .....

ความสนับสนุนที่ 1 : .....

ความสนับสนุนที่ 2 : .....

ความสนับสนุนที่ 3 : .....

สรุปความ

ประเด็นที่ 1 : .....

ประเด็นที่ 2 : .....

ประเด็นที่ 3 : .....

*ปรีฉท (Paragraph) หมายถึง การขึ้นย่อหน้าในเนื้อความใหม่

*ความคิดรวบยอด หรือใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้าของเนื้อความใหม่
ควรมีใจความสำคัญหลักของเรื่อง

ภาพประกอบ 8 ผังแสดงการวางแผนการเขียน

(เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย.2536 : 34-35)

ในขั้นตอนนี้ ควรให้ผู้เรียนวางแผนงานร่วมกันในกลุ่มย่อยเสียก่อนจากนั้นผู้เรียนแต่ละคนอาจบันทึกแผนงานที่ได้ตกลงกันไว้ เพื่อทำงานของตนเองตามลำพังในโอกาสต่อไปหากผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนทำงานของตนเองอย่างอิสระ

ขั้นที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมข้อมูลโดยย่อจากเรื่องที่อ่านได้ พร้อมทั้งลำดับข้อมูลนั้นเพื่อเตรียมการเขียนเรื่องต่อไป

กระบวนการ : ให้ผู้เรียนทำงานต่อเนื่องจากขั้นตอนที่ 2 โดยให้ต่างคนต่างกรอกข้อมูลจากเรื่องที่อ่านและบันทึกไว้ในแผนการเขียนที่เตรียมไว้ และนำมาอภิปรายในกลุ่มย่อย ในแต่ละกลุ่มจะหารือกันเพื่อตกลงข้อมูลที่จะบันทึกร่วมกันสำหรับเตรียมเขียนเรื่องในขั้นต่อไป และผู้สอนต้องคอยช่วยเหลือแนะนำในแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการจัดลำดับข้อมูลที่บันทึกเมื่อผู้เรียนมีปัญหา

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องในขั้นร่างได้อย่างมีระบบ

กระบวนการ : ผู้เรียนจะเริ่มเขียนเรื่องจากข้อมูลที่บันทึกย่อไว้ต่อเนื่องจากขั้นตอนที่ 3 โดยช่วยกันเขียนเรื่องในกลุ่มย่อยในระยะแรกๆ หรือทำงานตามลำพังต่างคนต่างเขียนเมื่อผู้เรียนมีความสามารถมากพอแล้วในระยะหลัง ในการเขียนเรื่องให้ผู้เรียนอภิปรายร่วมกันในกลุ่มย่อย หรือคิดด้วยตนเองเมื่อทำงานตามลำพังเกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญ 2 ประการ ที่จะทำเป้าหมายในการเขียนชัดเจนขึ้น ดังนี้

4.1 จุดประสงค์ของเนื้อความที่จะเขียน

4.2 ผู้อ่าน หรือกลุ่มเป้าหมายของเนื้อความที่จะเขียน

จากนั้น จึงให้ผู้เรียนลงมือเขียนเรื่องในขั้นร่างตามลำดับเรื่องที่ทำแผนการเขียนโดยย่อไว้แล้ว แล้วจึงขยายความของข้อมูลที่บันทึกย่อไว้ในขั้นตอนที่ 3

ขั้นที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบและแก้ไขงานเขียน

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทบทวนเรื่องที่เขียนและสามารถตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องได้ด้วยตนเอง

กระบวนการ : หลังจากผู้เรียนเขียนเรื่องในขั้นร่างเสร็จแล้ว ผู้เรียนทำกิจกรรมดังนี้

5.1 ทบทวนเรื่องที่เขียนขึ้นในขั้นตอนที่ 4 การทบทวนการเขียนอาจทำได้โดยให้ผู้เรียนช่วยกันอ่านและอภิปรายร่วมกันถึงความชัดเจนของความต้องการสื่อ การลำดับความ ตลอดจนการใช้ภาษา หรือสำนวนต่างๆ ให้ผู้เรียนตรวจสอบดูว่า เรื่องที่เขียนตรงกับจุดประสงค์ของเรื่องที่วางไว้ในแผนการเขียนหรือไม่

5.2 ปรับปรุงและเขียนเรื่องใหม่ ให้ผู้เรียนช่วยกันระดมพลังสมอง หรืออภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เพื่อช่วยกันแก้ไขเรื่องที่เขียนให้ได้ความชัดเจนตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ผู้สอนอาจส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีโอกาสได้แก้ไขงานเขียนตามลำพังได้ โดยให้ต่างคนต่างแก้ไขงานเขียนที่เขียนขึ้นและนำมาอภิปรายร่วมกันภายหลัง

หมายเหตุ : ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนแต่ละคนนางานไปแก้ไขเป็นการบ้านและนำกลับมาในชั้นเรียนเพื่ออภิปรายร่วมกันได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานตามลำพังและทำงานในกลุ่มย่อยได้

5.3 ชัดเกลาเรื่องใหม่ ในขั้นตอนสุดท้ายให้ผู้เรียนปรับเรื่องที่ตนแก้ไขให้เรียบร้อยโดยช่วยกันอภิปรายในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่อีกครั้ง พิจารณาการเขียนทุกๆด้าน ตั้งแต่ความชัดเจนของ ความหมายที่สื่อความ การลำดับความ การใช้ภาษา เช่น คำ สำนวน ไวยากรณ์ การสะกดคำ เมื่อผู้เรียนได้รับการ ฝึกฝนให้รู้จักคิดและมีเหตุผลในการปรับเนื้อความ แก้ไขถ้อยคำ สำนวนต่างๆ ผู้เรียนจะมีความสามารถในการใช้ภาษามากขึ้น และสามารถเขียนเรื่องได้เองเป็นรายบุคคลได้ง่ายขึ้นในระยะต่อมา ผู้สอนควรสังเกตการอภิปราย ชักถามของผู้เรียนเพื่อคอยช่วยเหลือแนะนำหรืออธิบายเพิ่มเติม เมื่อผู้เรียนมีปัญหา

ขั้นที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับประสบการณ์จากการอ่านและการเขียนที่มีระบบ พร้อมทั้งได้ฝึกทักษะภาษาการอ่านและการเขียนเพิ่มเติม

กระบวนการ : ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ตอน ด้วยกันคือ

6.1 ให้ผู้เรียนคัดลอกเรื่องที่เขียนใหม่ในขั้นสุดท้าย โดยให้ผู้เรียนช่วยกันอ่านเรื่องที่เขียนและปรับแล้วอีกครั้ง พร้อมทั้งช่วยกันอภิปรายให้ข้อคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนขึ้นถึงความเหมาะสมตามจุดประสงค์ของการเขียนที่ต้องการและวางแผนไว้

ให้ผู้เรียนคัดลอกเรื่องในขั้นสุดท้าย ทำเป็นหนังสือสำหรับอ่านในชั้นเรียนหรือในห้องสมุด อาจให้วาดรูป ระบายสี หรือติดภาพ ทำปก หรือทำภาพประกอบเรื่องตามที่ผู้เรียนพอใจและเห็นว่าเหมาะสม หรือผู้สอนอาจนำไปถ่ายสำเนาแจกให้ผู้เรียนทุกคนได้มีหนังสือเล่มนี้ไว้อ่าน หรือจัดแสดงงานเขียนไว้บนกระดาน ฝาผนัง หรือที่ที่เหมาะสมในชั้นเรียนหรือนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสอ่านหรือให้ผู้อื่นได้ชื่นชมผลงาน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเองมากขึ้น

6.2 ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน เขียน และการใช้ภาษาเพิ่มเติม ผู้สอนควรบันทึกรายละเอียดของปัญหาต่างๆที่พบจากการทำงานของผู้เรียน ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 6 เพื่อพิจารณาปัญหาหรือความไม่เข้าใจต่างๆที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้สอนควรนำปัญหาเหล่านั้นมาจัดกิจกรรมเพิ่มเติม

เช่น การสำรวจข้อมูลในการอ่าน การจับใจความสำคัญของเรื่อง การจัดแผนการเขียน หรือการทำงานอย่างอิสระตามลำพัง

การจัดกิจกรรมอาจจัดเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม หรือค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองได้ กิจกรรมกลุ่มอาจจัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นคู่ เป็นกลุ่ม 3-4 คน หรือตามลำพัง กิจกรรมเหล่านั้น ได้แก่

6.2.1 การทำแบบฝึกหัดโคลซ (ให้เติมคำในข้อความที่ตัดคำออกเป็นช่วงๆ
ให้ได้รับความสมบูรณ์

6.2.2 การทำโต๊ะแกรมสรุปเรื่องที่อ่าน

6.2.3 การเล่นเกม เต็มต่อเนื้อความที่ถูกตัดออกไปให้ได้รับความสมบูรณ์

ในปริบทต่างๆ

6.2.4 การเล่นเกมตอบคำถามจากคำตอบ

6.2.5 การเล่นเกมปริศนาอักษรไขว้

ฯลฯ

โดยที่กิจกรรมดังกล่าว จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน และการใช้ภาษาในอรรถลักษณะต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย

6.3 ให้ผู้เรียนมีโอกาสอภิปรายผลงานของกลุ่มหรือของตนกับผู้สอน และเพื่อนๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มหรือแต่ละคนรายงานผลงานของตนและให้เพื่อนๆ ในกลุ่มอื่นได้ซักถามหรือเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ผู้สอนจะคอยช่วยเหลือแนะนำให้การอภิปรายดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย หรือเสนอแนะข้อแก้ไข หรือให้คำอธิบายเพิ่มเติม การเสนอผลงานในการอภิปรายควรรอให้ทุกกลุ่มเสร็จงานในชั้นที่ 6 แล้ว

ข้อเสนอแนะ : ข้อเสนอแนะที่สำคัญในชั้นตอนนี้ คือ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการอ่าน การเขียน โดยให้ผู้เรียนได้อ่านและเขียนเรื่องต่างๆ จากมวลประสบการณ์วิชาต่างๆ ในหลักสูตร หรือใช้เรื่องราว บทความ สารคดี ฯลฯ ที่มีอยู่ในวารสาร นิตยสาร ต่างๆ มาอ่านและเขียนเพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้กิจกรรมดังกล่าววัดและประเมินผลความสามารถในทักษะต่างๆ ของผู้เรียนได้ด้วย และทางที่ดี ผู้สอนควรแสดงผลงานของผู้เรียนทุกครั้งในที่ที่ผู้เรียนจะสามารถกลับมาอ่านได้บ่อยครั้ง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอ่าน การเขียน ได้ความรู้จากการอ่านที่หลากหลาย รวมทั้งเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองอีกด้วย

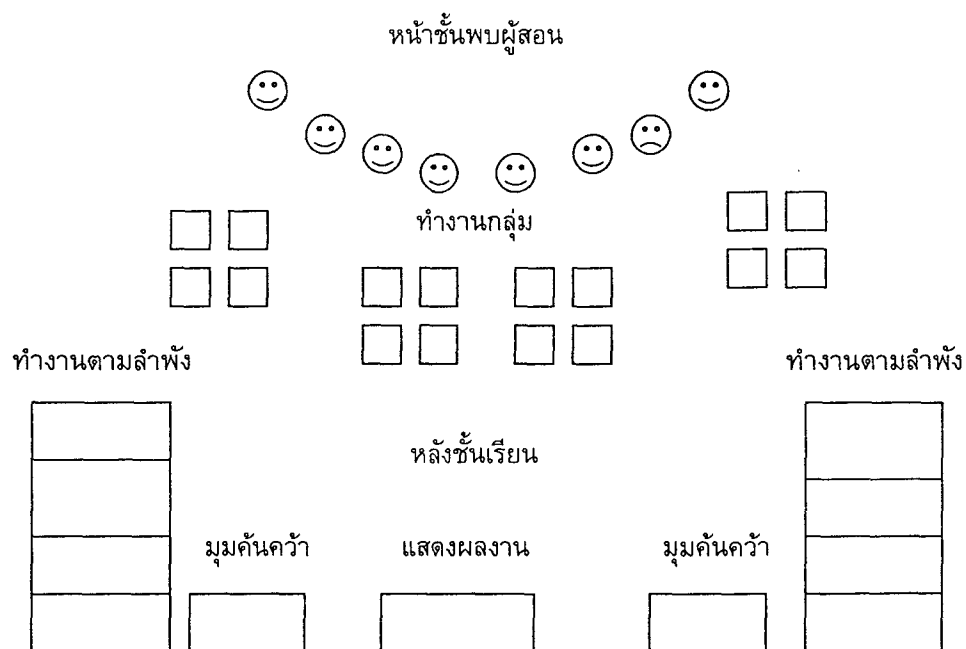
การจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียนสำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. การให้ผู้เรียนกำหนดปัญหาหรืองานที่ทำได้อย่างมีจุดมุ่งหมาย
2. การอภิปรายร่วมกันของผู้เรียน เพื่อตัดสินใจแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินงานร่วมกัน
3. การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความสามารถส่วนตัว เพื่อทำงานเป็นรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดสัมฤทธิ์ผล
4. การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนผลงานที่ตนได้เคยกระทำ

จากประเด็นสำคัญต่างๆดังกล่าว การจัดชั้นเรียนควรจัดที่นั่งให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานในกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และตามลำพังได้ โดยคำนึงถึงลักษณะของการใช้สื่อการเรียนการสอนด้วย โดยการให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานตามลำพัง หรือทำงานเป็นคู่ได้ เน้นการอ่านเรื่องของผู้เรียนร่วมกันหรือตามลำพังจากสื่อการเรียนหรือบทเรียนนำที่ผู้สอนกำหนดให้ ในการเขียนจะให้ผู้เรียนมีโอกาสอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และกำหนดแผนการเขียนตามเป้าหมายหรือแผนการเขียนที่ต้องการ ก่อนที่จะพิจารณาการใช้ถ้อยคำสำนวนในส่วนย่อย เน้นการให้ผู้เรียนได้ทบทวนเรื่องที่อ่านและเขียนโดยการคิดร่วมกัน ปรีกษาหารือและสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน ดังนั้น การจัดชั้นเรียนจึงควรจัดให้มีมุมทำงานต่างๆหลายแห่งที่จะสนองตอบหลักการที่สำคัญต่างๆ การจัดโต๊ะอาจจัดเป็นคู่บ้าง เป็นกลุ่มบ้างหรือเป็นกลุ่มย่อยทำงานกับผู้สอนไว้มุมใดมุมหนึ่งของห้อง หรือด้านหลัง หรือด้านหน้าของห้อง ดังแผนผังในภาพประกอบ 9 ดังต่อไปนี้

การจัดชั้นเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

ภาพประกอบ 9 การจัดชั้นเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

(เสาวลักษณ์ รัตนะวิชช.2536)

การวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สามารถกระทำได้ทุกขั้นตอนของการสอน โดยพิจารณาจุดมุ่งหมายของการสอนในแต่ละขั้นตอนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประเมินจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยทั่วไป ซึ่งผู้สอนอาจบันทึกไว้เป็นระยะเมื่อพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมใดๆที่แสดงว่าผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นๆแล้ว เช่น

- ขั้นที่ 1 ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ย่อความได้ ลำดับเรื่องได้ หารายละเอียดของเรื่องได้ แปลความได้ ตีความได้
- ขั้นที่ 2 ผู้เรียนสามารถวางแผนการเขียนได้ สรุปความได้ รู้จักใช้ความคิดและเหตุผลในการตัดสินใจปัญหา
- ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถย่อความ ขยายความของเรื่องได้ รวมทั้งรู้จักค้นคว้าหาข้อมูลจากการอ่านและการอภิปราย
- ขั้นที่ 4 ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องได้อย่างหลากหลายในวรรณลักษณะต่างๆ และเข้าใจระบบคำระบบไวยากรณ์
- ขั้นที่ 5 ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องได้ และรู้จักวิเคราะห์คำ ไวยากรณ์หรือการใช้ภาษาโดยทั่วไป รู้จักการแก้ปัญหา
- ขั้นที่ 6 ผู้เรียนสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์หรือเชิงวิจารณ์ได้ เข้าใจระบบตัวสะกด สามารถเขียนเรื่องได้หลากหลาย ฟังและพูดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ได้ดี ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลดังกล่าวอาจจัดกระทำได้ง่ายๆ และมีประสิทธิภาพพอเพียงในการบ่งชี้ความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนได้ดังนี้
1. การสัมภาษณ์หรือการใช้เทปบันทึกเสียงพูดหรืออ่านของบุคคลต่างๆ ตามสถานการณ์ของการใช้ภาษา เช่น การรายงานข่าว บทสนทนาทั่วไป การโฆษณา เป็นต้น ให้ผู้เรียนฟังเสียงเหล่านี้แล้วพิจารณาว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน มีความรู้สึกนึกคิดเช่นไร การเสนองานหน้าชั้นเรียน การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ ก็สามารถวัดและประเมินผลการฟัง การพูดได้เช่นกัน
  2. การใช้แบบทดสอบแบบโคลซ หรือการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในเรื่องการจับใจความสำคัญ การหารายละเอียด แปลความ ตีความ และขยายความ
  3. การให้เขียนเรียงความตามเรื่องหรือจากภาพที่กำหนดให้ จะเป็นการวัดและประเมินความสามารถในการเขียนได้เป็นอย่างดี เพราะต้องใช้ภาษาทั้งระบบคำ ระบบไวยากรณ์ การลำดับเรื่อง และรวมทั้งการรู้จักเลือกใช้คำและประโยคต่างๆ ตามความเหมาะสม
  4. การเขียนตามคำบอก จะเป็นการวัดและประเมินผลได้ในหลายทักษะในขณะเดียวกัน คือ ทักษะการฟัง การพูด การเขียน และการอ่าน ซึ่งจะกระทำได้หลายวิธี เช่น ให้ฟังเสียงบอกข้อความต่างๆ แล้วเขียนตาม ให้ฟังเสียงบอกข้อความต่างๆ เขียนความและเว้นเรื่องให้ต่อความ เป็นต้น

การประเมินผลการสอน

การประเมินผลการสอนควรมีเกณฑ์การให้คะแนนไว้อย่างมีมาตรฐานและกระทำอย่างสม่ำเสมอ เช่น ในด้านการฟัง-พูด ผู้ให้คะแนนอาจพิจารณาความสามารถในการใช้ถ้อยคำสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจ ความคล่องตัวในการตอบคำถามหรือคำพูด ลำดับของการพูด ท่วงทำนองการพูด ความคิดสร้างสรรค์ของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความ ฯลฯ ในด้านการเขียน ผู้ให้คะแนนอาจพิจารณาในการลำดับความ การใช้คำศัพท์ต่างๆ อย่างถูกกาลเทศะ

การจัดเกณฑ์การให้คะแนนไว้อย่างมีมาตรฐานจะช่วยให้การประเมินผล กระทำได้ง่ายขึ้นและยุติธรรมในการบ่งชี้หรือสรุปความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษารวมทั้งเจตคติต่างๆ เช่น ความเอาใจใส่ ความสนใจ การร่วมมือในการทำกิจกรรม บุคลิกภาพที่แสดงออกทั้งทางวาจาและไม่ใช้วาจา จะช่วยให้ผู้สอน

ได้ข้อมูลในการประเมินความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาได้อย่างชัดเจน และพิจารณาการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนในระดับสูง ที่ต้องใช้เทคนิคและกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาที่หลากหลายซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้น เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536: 42) จึงได้มีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดพลาดและปัญหาบางอย่างที่ อาจเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอน ดังนี้

1. ผู้สอนควรศึกษาเทคนิคหรือกลยุทธ์การสอนในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง เพราะการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เน้นการฝึกทักษะการใช้ภาษาของผู้เรียน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานข้อมูลจากการอ่าน การเขียน การฟังและการพูด เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ เทคนิคหรือกลยุทธ์ในการสอนแต่ละขั้นตอนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้เรียนต้องเข้าใจและได้รับการฝึกฝนมากๆ เทคนิคการอภิปราย การจับใจความสำคัญของเรื่องด้วยไต่ถาม การวิเคราะห์หรือรรถลักษณะ ฯลฯ

2. หากผู้เรียนไม่เคยเรียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ในรูปแบบที่ 2 มาก่อน ผู้สอนจะนำการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มาใช้กับผู้เรียน ควรต้องทบทวนเทคนิคหรือกลยุทธ์ในหลายๆเรื่องแก่ผู้เรียนเสียก่อน เช่นการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะภาษา การทำไต่ถาม วิธีที่ดีที่สุดในกรณีนี้คือ ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ให้ผู้เรียนได้เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ไปสักระยะหนึ่งก่อน แล้วจึงค่อยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบที่ 3 ต่อไป

3. ผู้สอนไม่ควรข้ามขั้นตอนในแต่ละขั้น เพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ประสบการณ์ หรือเรียนรู้จากประสบการณ์ในการใช้ภาษาของตนอย่างต่อเนื่อง จากการอ่าน การเขียน การฟังและการพูดที่ได้จัดรูปแบบไว้แล้ว และจะรู้สึกว่าการเรียนภาษาเป็นเรื่องยาก เช่น การเขียนในอรรถลักษณะต่างๆ เป็นต้น ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนและค่อยๆรับกลวิธีการอ่าน การเขียนไปทีละน้อยด้วยตนเอง จนเกิดความชำนาญ การข้ามขั้นตอนจึงมีผลเสียในการฝึกปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสฝึกฝนตนเองในการใช้ภาษา ได้ดีเท่าที่ควรและไม่แม่นยำเพียงพอที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้

4. การใช้สื่อการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 สามารถใช้สื่อการเรียนได้ทุกรูปแบบและทุกมวลประสบการณ์ในวิชาต่างๆ เพราะเป้าหมายต้องการให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่าน การเขียน การฟัง การพูดและการพิจารณาเรื่องต่างๆด้วยกระบวนการทางความคิดของตน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนวิชาต่างๆ ในหลักสูตรและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง

5. ผู้สอนควรเตรียมการเกี่ยวกับการจัดสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมเสริมทักษะภาษา เช่น หนังสือเรียน บทความ เกมต่างๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนและวางแผนการจัดชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการปฐมนิเทศผู้เรียนให้เข้าใจวิธีการเรียนและการทำงานร่วมกันในกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย โดยเฉพาะการอภิปรายร่วมกันกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน

6. ผู้สอนควรให้กำลังใจผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอด้วยกลวิธีต่างๆ เช่น การให้คำชมเชย การปลอบใจ และการให้โอกาสในการแสดงออกหรือทำกิจกรรมใหม่หากไม่สำเร็จ ภายใต้การแนะนำของผู้สอน การให้กำลังใจจะช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ภาคภูมิใจในตนเองและจะเป็นแรงจูงใจในการเรียนภาษาได้ดีที่สุด

7. อย่าปล่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามลำพังโดยไม่เอาใจใส่และให้การช่วยเหลือแนะนำ ผลงานต่าง ๆ ของผู้เรียน ผู้สอนควรรหาโอกาสและแบ่งเวลาในการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบความก้าวหน้าหรือการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนแล้วนำมาสรุปเพื่อแนะนำหรืออภิปรายเพิ่มเติมในช่วงการอภิปรายระหว่างผู้เรียนและผู้สอนต่อไป

5.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ และคณะ (2531 : 6) ได้ทำการทดลองสอนภาษาไทยด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยทำการทดลองเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโครงการนำร่องของศูนย์วิจัยและพัฒนาการอ่านที่จังหวัดสุรินทร์ ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขวัญตา จริยสถิตกุล (2533 : 100-106) ได้ทดลองโดยการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทย ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์แตกต่างจากผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรรณิการ์ ชาดิมนตรี (2533 : 136) ได้ทดลองโดยการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษและมนุษยสัมพันธ์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถทางการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรพิมล ประสงค์พร (2535 : 143) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้และไม่ใช้กิจกรรมการทดลองเชิงปฏิบัติการกับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการใช้ภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพา พานิชชาชีวะกุล (2538 : 61) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่าความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พนาน้อย รอดชู (2540 : 64) ได้ทำการทดลองศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความสนใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาด้วยวรรณคดีและกับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ด้วยอรรถลักษณะกับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการใช้ภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสนใจในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพร พุยศิริ (2540 : 67) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้นำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนแล้วสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน รวมทั้งส่งผลให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการอ่าน การเขียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีความสนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้นได้เป็นอย่างดี

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

6.1 ความหมายของคู่มือครู

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 1-5) ให้ความหมายว่า คู่มือครู คือ เอกสารสำหรับช่วยให้ครุมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนอย่างลึกซึ้ง และชัดเจน ตลอดจนทราบแนวทางการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน
2. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ครูใช้ในการเรียนการสอนได้โดยสะดวก โดยชี้แจงและคลี่คลายความหมายทุกตอนที่เนื้อหาซับซ้อนเกินไปให้เข้าใจแจ่มชัด
3. เนื้อหาสาระประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจง ในการใช้คู่มือครูในแต่ละบทเรียน ซึ่งจะมีโครงสร้างเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบ ข้อเสนอแนะวิธีสอน และการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล หนังสืออ่านประกอบและหนังสืออุเทศ
4. วิธีการใช้คู่มือครู ครูควรใช้คู่มือครูประกอบการสอนโดยตลอด จะทำให้การสอนดำเนินไปได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น

6.2 วิธีใช้คู่มือครู

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : ก-ข) ได้ชี้แจงการใช้คู่มือครูไว้ว่า

1. ผู้สอนควรอ่านข้อสังเขปเนื้อความในตอนต้นของคู่มือครูให้ตลอดเสียก่อน แล้วจึงทำความเข้าใจในรายละเอียดที่กล่าวในหนังสือเรียนต่อไป เพราะการทำสังเขปไม่ได้เรียงไปตามข้อความที่กล่าวตามย่อหน้าในหนังสือเรียน บางตอนในหนังสือมีแยกเป็นข้อ ๆ อย่างละเอียดอยู่แล้ว ในข้อสังเขปอาจจะรวมข้อย่อย ๆ 2-3 ข้อเป็นข้อสังเขปข้อเดียว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญผู้สอนควรอ่านข้อสังเขปให้ตลอดเสียก่อน

2. คู่มือสำหรับแต่ละบทมักมีคำชี้แจงเนื้อหาสำคัญของบทเรียนในหนังสือเรียน อาจมีตัวอย่างเพิ่มเติมจากที่มีไว้แล้วในหนังสือเรียนนั้น บางบทเห็นว่าเนื้อหาชัดเจนแล้วก็ให้มีตัวอย่างเพิ่มเติมอีก ตามปกติจะมีข้อเสนอแนะการสอนประจำบท แต่ละข้อเสนอไม่ใช่ข้อกำหนดให้กระทำ ดังนั้นเมื่อผู้สอนอ่านข้อเสนอแนะแล้ว ถ้าผู้สอนคิดวิธีของตนเองและปรับปรุงหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนหรือท้องถิ่นก็เป็นการสมควรอย่างยิ่ง

3. สำหรับบางบทมีความรู้เพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือไปจากหนังสือเรียน โดยมุ่งหวังที่จะให้ผู้สอนได้ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง หรือถ้าโรงเรียนใดมีผู้เรียนบางกลุ่มหรือบางคนมีศักยภาพสูง ผู้สอนอาจเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ การเสริมความรู้ย่อมไม่ถือเกณฑ์ที่ว่าจะต้องให้คนรู้เฉพาะที่มีในหนังสือหรือมีในคู่มือครู อาจเสริมความรู้ให้แก่ผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงให้กว้างขวางหรือลึกซึ้งยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าการสอนตามคู่มือครูจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าผู้สอนได้ศึกษาและทำความเข้าใจ การใช้คู่มือครูอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ รู้จักยืดหยุ่น นำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับผู้เรียนโรงเรียนและท้องถิ่น

6.3 กลวิธีการสอนตามคู่มือครู

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 1-2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกลวิธีการสอนตามคู่มือครู ดังนี้

1. ควรมีการทดสอบผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มสอน เพราะผู้สอนควรทราบความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มสอน โดยแยกออกเป็นกิจกรรมการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน
2. เนื้อหาบางบทมีการตัดต่อมาจากหนังสือเรื่องยาวที่เป็นวรรณกรรมที่ไร้ยกย่อง ผู้สอนควรทำความเข้าใจและชี้ให้เห็นคุณค่าในด้านความรู้ ข้อคิด และด้านศิลปะในการใช้ถ้อยคำ
3. การอ่านเรื่องที่คัดตัดย่อมาจากเรื่องยาว เช่น นิทาน นิยาย หรือบทความ ควรใช้เกณฑ์ในการอ่านให้เหมาะสมแก่บทที่อ่าน ผู้สอนควรทราบว่าเป็นเรื่องที่ใช้โวหารอะไร สำหรับผู้เรียนอาจให้รู้เพียงผิวเผิน ไม่จำเป็นต้องให้จดจำมาก ยกเว้นโวหารเด่นๆ ควรจะนำมายกตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เห็น
4. เลือกฝึกทักษะที่ฝึกยาก เช่น ทักษะการอ่านในใจ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ต้องใช้เวลานาน ผู้เรียนไม่สามารถฝึกได้ด้วยตนเอง ต้องฝึกจากผู้สอน
5. ผู้สอนควรเลือกใช้แบบฝึกหัดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือตามความต้องการ
6. การสอนจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่า ในระยะแรกๆ การสอนดำเนินไปอย่างช้าๆ ผู้สอนไม่ต้องกังวลว่าสอนช้าไม่ทันเวลา เมื่อผู้เรียนเกิดความชำนาญก็จะปรับตัวได้คล่องแคล่วขึ้น
7. ต้องคำนึงถึงศักยภาพ คือ ความสามารถของผู้เรียนซึ่งอยู่ในตัวของผู้เรียน เมื่อถูกช่วย จึงนำมาใช้ได้ ส่วนสมรรถภาพคือความสามารถเฉพาะด้านที่ปรากฏให้เห็น วิธีการพัฒนาสมรรถภาพ คือ ต้องให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมและพยายามให้ผู้เรียนที่มีสมรรถภาพสูงช่วยเหลือผู้เรียนที่มีสมรรถภาพต่ำ
8. ควรมีการปรับปรุงกลุ่มผู้เรียน เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำงานร่วมกัน และเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

9. การฝึกทักษะ ควรมีการให้ฝึกทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านโดยเฉพาะการฝึกที่บ้านเพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความแม่นยำ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างความสัมพันธ์อันดีของผู้เรียนกับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองอาจมีส่วนช่วยเหลือในเรื่องการทำการบ้านด้วย

10. งานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำ เช่น ให้คัดลอกบทความ ให้หาความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่สอน แบบฝึกหัดบางบท เป็นต้น

11. รวบรวมคำศัพท์ไว้ทำแบบเรียนตามตัวอักษร โดยการให้ค้นคำศัพท์ที่เรียงตามตัวอักษร จะเป็นการฝึกความชำนาญที่ละเอียด และเห็นคุณค่าและความสำคัญของตัวอักษร

12. ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนอ่านประวัติผู้แต่งเพราะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านแต่ไม่ต้องท่องจำ

13. ผู้สอนควรทำแผนการสอนและควรประชุมปรึกษาหารือกัน ส่วนวิธีสอนก็แล้วแต่แต่ละกลุ่มจะตกลงใจใช้วิธีการใด

14. ควรมีการทดสอบหลังเรียนทุกครั้ง

15. สื่อการสอนควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียน และจุดประสงค์การเรียนรู้

16. ผู้สอนควรพาผู้เรียนไปศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งสัมพันธ์กับบทเรียนและให้มีประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด

6.4 ทฤษฎีสหับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามคู่มือครู

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดประชุมสัมมนาเพื่อหาวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวเป็นไปตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยศึกษานิเทศก์จึงจัดทำคู่มือการสอนเพื่อให้โรงเรียนได้ยึดเป็นแนวทางการสอนที่เรียกว่า คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์โดยกรมสามัญศึกษาได้ยึดหลักการและรูปแบบการเรียนรู้ของ กาเย่ (Robert M. Gagne) และ บริกส์ (Lisles J. Briggs) เป็นหลัก (มัลลิกา พงษ์ปริตร. 2527 : บทนำ) ดังนี้

การเรียนรู้ตามแนวของกาเย่

กาเย่ แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 8 ประเภท ตั้งแต่การเรียนรู้แบบพื้นฐานง่าย ๆ ไปจนถึงการเรียนรู้แบบยากและซับซ้อน ดังนี้

1) การเรียนรู้เครื่องหมายและสัญญาณ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองที่จะไม่ให้แสดงออกได้ การเรียนรู้ประเภทนี้ ได้แก่ การเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขตามแบบของพาฟลอฟ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก

2) การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง เป็นการเรียนรู้จากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง ต่างจากชนิดแรกที่ผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ผู้เรียนมีความตั้งใจและรู้ตัวในการที่จะเชื่อมโยงการตอบสนองที่เหมาะสมต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ กัน เมื่อทำได้ถูกต้องและเหมาะสม จะได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง การเรียนรู้ประเภทนี้ได้แก่ การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกของธอร์นไดค์ และการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์

3) การเรียนรู้แบบลูกโซ่ เป็นการเรียนรู้กิจกรรมต่อเนื่องตามลำดับประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไป เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ และทักษะ

4) การเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงภาษา ถ้อยคำ การใช้ภาษา เน้นความสำคัญของภาษาถ้อยคำ

5) การเรียนรู้แบบการจำแนกความแตกต่าง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นและแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้าเพื่อที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้นให้ถูกต้อง

6) การเรียนรู้มโนมิติ เป็นการเรียนการสอนตอบสนองร่วมกันต่อกลุ่มของสิ่งเร้าที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนต้องเรียนรู้สิ่งที่คล้ายกัน สามารถสรุปความเหมือนและแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าได้

7) การเรียนรู้กฎหรือหลักการ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมหรือเชื่อมโยงมโนมิติตั้งแต่ 2 มโนมิติขึ้นไปเข้าด้วยกัน และสามารถตั้งเป็นเกณฑ์ขึ้นได้ นำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยวิธีคล้ายคลึงกัน

8) การเรียนรู้การแก้ปัญหา เป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการคิด โดยการรวมกฎเกณฑ์ต่างๆของการเรียนรู้ที่ 7 เข้าด้วยกัน และนำไปใช้แก้ปัญหา

หลักการและเหตุผลการจัดรูปแบบการเรียนการสอน

อาคม จันทรสุนทร (2527 : 6-7) อธิบายถึงหลักการและเหตุผลการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมของกาเย ดังนี้

1) เริ่มต้นด้วยการหาความต้องการที่จำเป็นของการเรียนการสอนนั้น โดยกลุ่มผู้รับผิดชอบกำหนดเป้าหมายใหม่ๆของการเรียนการสอน พร้อมกับศึกษาดูว่ามีทรัพยากร สิ่งสนับสนุนที่จะใช้ในการเรียนการสอนอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด มีข้อจำกัดอย่างไร

2) นำเป้าหมายใหญ่ๆในการเรียนการสอนมากำหนดโครงสร้างของหลักสูตร โดยยึดเป้าหมายใหญ่ข้อ 1 มาจัดทำเป็นเป้าหมายของแต่ละรายวิชา

3) จุดประสงค์แต่ละรายวิชา ระบุสมรรถภาพการเรียนรู้ นั่นคือ สามารถบอกผลการเรียนการสอนหรือการเรียนรู้ออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมที่สังเกตได้

4) ระบุสมรรถภาพต่างๆของมนุษย์ให้ชัดเจน ทั้งสภาพภายนอกและสภาพภายในโดยใช้หลักการเรียนรู้ทั่วไป

5) เมื่อรู้สภาพหรือเงื่อนไขของการเรียนรู้แต่ละสมรรถภาพ จะช่วยให้มีการวางแผน กำหนดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนได้ดีขึ้น

6) ขั้นตอนต่อมาของการวางแผนการเรียนการสอน คือ ต้องทำเป็นหน่วยย่อยๆ ที่มีขอบเขตแคบลง แต่มีรายละเอียดมากขึ้น แล้วจัดทำเป็นรายละเอียดจากจุดประสงค์รายวิชาเป็นเป้าหมายที่เห็นได้ในเชิงการกระทำหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

7) เมื่อแต่ละรายวิชาทำเป็นหน่วยย่อยหรือทำเป็นบทเรียน ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนแล้ว ก็ต้องจัดสถานการณ์ต่างๆให้เหมาะสมกับจุดประสงค์นั้นๆ ทั้งนี้รวมทั้งการปฏิบัติของผู้สอน และการกระทำ หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

8) ขั้นตอนที่จะทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์คือการประเมินผล ต้องประเมินตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ในแต่ละบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ควรใช้การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ หรือการทดสอบโดยจุดประสงค์หลัก

9) เพื่อให้เห็นภาพการวางแผนการเรียนการสอนทั้งระบบ ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จัดระบบการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยเน้นความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้ระบบการเรียนการสอนสมบูรณ์ก็ต้องพิจารณาการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงาน เพื่อดูประสิทธิภาพการจัดรูปแบบการสอนด้วย

การจัดลำดับเหตุการณ์การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์

การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับการเรียนรู้ของมนุษย์ การสอนต้องยึดตามจุดประสงค์ และคำนึงถึงสมรรถภาพของผู้เรียน โดยจัดเหตุการณ์สอนตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) การสร้างความสนใจ เป็นวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนอาจใช้การพูดคุยซักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์เชื่อมประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่
- 2) แจ้งจุดประสงค์ คือบอกให้ผู้เรียนทราบว่า เรื่องที่จะเรียนต่อไปนั้น เมื่อเรียนจบแล้วผู้เรียนจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางใด และเป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่
- 3) ทบทวนความรู้เดิม เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนต่อไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี
- 4) เสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้อุปกรณ์มาช่วย เพื่อให้บทเรียนใหม่น่าสนใจและน่าติดตาม เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ใหม่ให้กับผู้เรียน และเป็นประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อตัวผู้เรียน
- 5) ให้แนวความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติต่อไป ผู้สอนจะหาแนวทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยวิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความสามารถและสมรรถภาพของมนุษย์
- 6) ผู้เรียนปฏิบัติการณ์ย้อนกลับ คือให้ผู้เรียนทราบผลการปฏิบัติ การที่ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้
- 7) ให้ข้อมูลย้อนกลับ คือให้ผู้เรียนทราบผลการปฏิบัติ การที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมใดๆไปแล้วและสามารถทราบผลทันที ย่อมเป็นผลดีแก่ตัวผู้เรียนเอง ถ้าหากพบข้อบกพร่องจะได้แก้ไขได้ทันที ในขั้นตอนนี้ผู้สอนอาจติชมด้วยตนเองหรือให้กลุ่มเพื่อนเป็นผู้ประเมินก็ได้
- 8) การประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ ขั้นตอนนี้จะสามารถทราบได้ทันทีว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการในแต่ละคาบหรือไม่ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการสอนของผู้สอนหรือเกิดจากตัวผู้เรียนเอง วิธีการปฏิบัติก็คือ ผู้สอนอาจจะประเมินผลจากการทดสอบย่อยหรือสังเกตพฤติกรรมอื่นๆของผู้เรียน
- 9) ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้ โดยผู้สอนสรุปเน้นและย้ำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียน เช่น ให้ทำการบ้าน ทำรายงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมนอกจากความรู้ที่ได้รับ

จากลำดับขั้นของเหตุการณ์การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์ เมื่อนำมาจัดแผนการสอน สามารถจัดลำดับขั้นตอนได้ ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2534 : 45)

- ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ
- ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์
- ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิมก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่
- ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่โดยใช้อุปกรณ์ต่างๆช่วย
- ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้
- ขั้นที่ 6 ปฏิบัติกิจกรรม
- ขั้นที่ 7 การให้ข้อมูลย้อนกลับ
- ขั้นที่ 8 ประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดประสงค์
- ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้

จากเอกสารเกี่ยวกับคู่มือครูจะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องศึกษาถึงหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการเรียนรู้ของมนุษย์ จิตวิทยาการศึกษา ตลอดจนแนวคิดเทคนิควิธีการต่างๆในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดลำดับขั้นตอนการสอนที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ เต็มตามศักยภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการสอน 2 วิธี เพื่อศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียนทั้งสิ้น 160 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย(Simple Random Sampling) โดยจับสลากมาจำนวน 2 ห้องเรียนจากประชากร 4 ห้องเรียนและจับสลากอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ได้รับการสอนตามคู่มือครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

2.1 เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน

- 2.1.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลอง ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3
- 2.1.2 แผนการสอนของกลุ่มควบคุม ใช้การสอนตามคู่มือครู

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 2.2.1 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
- 2.2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย
- 2.2.3 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิด แล้วนำไปทดสอบหาคุณภาพกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งไม่ใช่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง โดยกลุ่มผู้เรียนที่ใช้ทดสอบหาคุณภาพเครื่องมือและผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง มีสภาพแวดล้อม กระบวนการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน

3.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน

3.1.1 การสร้างและหาคุณภาพแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อใช้ในการสอนกลุ่มทดลอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างแผนการสอนดังต่อไปนี้

ก. ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ท 203-ท 204) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของบทเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ข. ศึกษาและคัดเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลองสอนโดยนำมาจากหนังสือแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 (ท 203- ท204) จากวารสาร นิตยสาร สารานุกรม และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ และอิงทฤษฎีอรรถฐานเป็นเกณฑ์ในการเลือก ได้เนื้อหาตามอรรถลักษณะทางภาษา 3 ชนิด คือ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ การรายงาน และเรื่องแสดงความคิดเห็น

ค. ศึกษาทฤษฎีและหลักการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จากหนังสือการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 3 (เสาวลักษณ์ รัตนิวิชช์, 2536) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอน และสร้างแผนการสอนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ตามหลักของเสาวลักษณ์ รัตนิวิชช์ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ปรุมนิเทศ เตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่จะอ่าน โดยการเดาสรุปหรือลำดับความเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ สรุปความหมายและจับใจความสำคัญของเรื่องที่จะอ่านได้ โดยการหาความหมายจากบริบท ทำแผนภูมิสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่จะอ่าน พิจารณาและวิเคราะห์

การลำดับความของเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์หรือรรถลักษณะของเรื่องที่อ่านและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำศัพท์ หรือสำนวนภาษาที่เข้าใจยากหรือไม่เคยพบด้วยการทำงานกลุ่มแล้วอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือ การวางแผนการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเขียนตามแนวคิดที่ได้จากการอ่านอย่างมีระบบโดย การบันทึกเพื่อลำดับความลงในแผนการเขียน

ขั้นที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียนเพื่อให้ผู้เรียน สามารถรวบรวมข้อมูลโดยย่อจากเรื่องที่อ่านได้ พร้อมทั้งลำดับข้อมูลนั้นเพื่อเตรียมเขียนเรื่องต่อไป โดยให้ ผู้เรียนร่วมกันบันทึกย่อสาระของเรื่องที่อ่านลงในแผนการเขียน

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง เพื่อให้ผู้เรียน สามารถเขียนเรื่องในขั้นร่างอย่างมีระบบ โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมพลังสมองเพื่อกำหนดจุดประสงค์ ของเนื้อความที่เขียน และกำหนดกลุ่มผู้อ่านแล้วเขียนสาระต่างๆจากขั้นที่ 3 เข้าเป็นข้อความต่อเนื่องกัน โดยมีครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษาแนะนำและคอยให้ความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบและแก้ไขงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทบทวน เรื่องที่เขียนขึ้นและสามารถตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดหรือบกพร่องด้วยตนเอง โดยผู้เรียนร่วมกันทบทวนเรื่อง ที่เขียนขึ้นในขั้นที่ 4 ภายในกลุ่ม แล้วปรับปรุงและเขียนเรื่องใหม่ต่อจากนั้นจึงขีดเกลารื่องโดยมีครูผู้สอน เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำหรืออธิบายเพิ่มเติมเมื่อผู้เรียนมีปัญหา

ขั้นที่ 6 เขียนเรื่องนั้นในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา เพื่อให้ ผู้เรียนมีโอกาสได้ประสบการณ์จากการอ่านและการเขียนที่มีระบบ พร้อมทั้งได้ฝึกทักษะการอ่านและเขียน เพิ่มเติมโดยให้ผู้เรียนคัดลอกเรื่องที่เขียนใหม่ในขั้นสุดท้าย แล้วให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและการใช้ภาษาเพิ่มเติม

ง. นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทย 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาในเรื่องความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหา ลำดับขั้นในการสอน และความเหมาะสมสอดคล้องของกิจกรรมการสอนภาษากับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

จ. นำแผนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองสอน กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง และความเหมาะสมกับเวลาและขั้นตอนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆที่ใช้ในการสอน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มทดลอง

3.1.2 การสร้างและหาคุณภาพแผนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนภาษาไทย โดยใช้การสอนตามคู่มือครู สำหรับผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อใช้สอนกลุ่มควบคุม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างแผนการสอนดังนี้

ก. ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ของ วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ท203-ท 204) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของบทเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม

ข. กำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน ซึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกันกับที่ใช้
ในกลุ่มทดลอง

ค. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ วิธีการสร้างแผนการสอนโดยยึด
แนวการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการทำแผนการสอนและสร้างแผนการสอนตาม
แนวการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ง. นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทย
3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาในเรื่องความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหา ลำดับขั้นตอนในการสอน
ความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

จ. นำแผนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองสอน
กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 20 คน
เพื่อหาข้อบกพร่องและเวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนการสอนและกิจกรรมต่างๆที่ใช้ในการสอน แล้วนำมา
ปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มควบคุม

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ก. ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ท 203 -
ท 204

ข. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2530) และจากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย ของจันทิมา
พรหมโชติกุล (2529)

ค. สร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก
จำนวน 80 ข้อตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งวัดพฤติกรรมในด้านการจับใจความสำคัญ การตีความ
การแปลความและการขยายความ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ตอบผิดหรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน

ง. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์สอนวิชา
ภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขและดูความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์
การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อสอบที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 สำหรับข้อสอบที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

คะแนน -1 สำหรับข้อสอบที่ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

บันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่าตรรกษีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้วิจัยคัดเลือกข้อที่มีค่าตรรกษีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งหมายความว่า ข้อสอบข้อนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้แบบทดสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 61 ข้อ

จ. นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

ฉ. นำผลการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยเปิดตาราง จุง เตห์ ฟาน(Chung the Fan)(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2531:186-188) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .27-.78 และข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .22 - .68 เป็นแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านไว้จำนวน 40 ข้อ

ช. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้ว ไปทดสอบกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คนที่ไม่ใช่กลุ่มเดิม แล้วนำผลการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197-198) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.75

3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนตามขั้นตอนดังนี้

ก. ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้น ม. 2
ข. ศึกษาการสร้างแบบทดสอบการเขียน จากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย ของจันทิมา พรหมโชติกุล (2529)

ค. สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการเขียน เป็นข้อสอบแบบอัตนัย ชนิดการเขียนความเรียงแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่กำหนดให้ เพื่อวัดด้านความรู้ในเนื้อเรื่อง แนวความคิด การใช้ถ้อยคำสำนวน การขยายความ การลำดับความ เอกภาพของเรื่อง ความยาวประมาณ 10-15 บรรทัด

ง. นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในคำสั่ง การกำหนดความยาวของเรื่องและเวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

จ. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดสอบกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนโดยใช้ผู้ตรวจ 3 คน โดยใช้เกณฑ์การตรวจที่ปรับมาจากเกณฑ์การให้คะแนนจากการเขียนเรียงความของสุนันท์ ศลโกสม (2526 : ภาคผนวก) ดังนี้

ความรู้ในเนื้อเรื่อง	4	คะแนน
ความคิด	4	คะแนน
การใช้ถ้อยคำสำนวน	4	คะแนน
การลำดับความ	3	คะแนน
การขยายความ	3	คะแนน

เอกภาพของเรื่อง 2 คะแนน

ความหมายของเกณฑ์และการพิจารณาให้คะแนน

1. ความรู้ในเนื้อเรื่อง หมายถึง การเขียนเนื้อเรื่องได้ครอบคลุมและตรงจุดมุ่งหมาย
ที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนน

เขียนได้ครอบคลุมเนื้อหา สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	ให้ 4 คะแนน
เนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นบางตอน	
บางตอนเขียนออกนอกเรื่อง	ให้ 3 คะแนน
เนื้อหาสับสนวุ่น	ให้ 2 คะแนน
เนื้อหาไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	ให้ 1 คะแนน

2. ความคิด หมายถึง แนวความคิดที่เขียนให้แง่คิดเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่อง ให้คิดสนใจ
หรือมีแนวความคิดที่แปลกใหม่

เกณฑ์การให้คะแนน

แนวคิดแปลกใหม่	ให้ 4 คะแนน
แนวคิดแสดงแง่มุมต่างๆ	ให้ 3 คะแนน
แนวคิดถูกต้องตามเนื้อหา	ให้ 2 คะแนน
แนวคิดไม่ถูกต้องตามเนื้อหา	
หรือไม่มีแนวคิดที่เป็นเหตุเป็นผลกัน	ให้ 1 คะแนน

3. การใช้ถ้อยคำสำนวน หมายถึง ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้ถ้อยคำสำนวนแปลกใหม่ ช่วยสื่อความได้ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ใช้ถ้อยคำสำนวนถูกต้อง เหมาะสม สื่อความได้ตรงประเด็น	ให้ 3 คะแนน
ใช้ถ้อยคำไม่ถูกบางครั้ง แต่ยังสื่อความได้	ให้ 2 คะแนน
ใช้ถ้อยคำผิดบ่อยจนเกิดความกำกวมสื่อความได้น้อย	ให้ 1 คะแนน

4. การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนต่อเนื่อง ไม่สับสน
มีความสัมพันธ์กันโดยตลอดทั้งการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง

เกณฑ์การให้คะแนน

การลำดับความถูกต้องต่อเนื่อง	ให้ 3 คะแนน
การลำดับความสับสนในบางตอน	ให้ 2 คะแนน
การลำดับความสับสนทำให้เข้าใจเนื้อหาผิด	ให้ 1 คะแนน

5. การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนเพื่ออธิบายในเชิงเหตุผล
การยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้เห็นข้อเท็จจริงในเรื่อง

เกณฑ์การให้คะแนน

อย่างถูกต้อง	มีการขยายความ/เปรียบเทียบหรือชี้แนะให้เห็นเหตุผล	ให้ 3 คะแนน
	มีการขยายความ แต่ไม่มีรายละเอียดมากนัก	ให้ 2 คะแนน
	มีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ผิดความหมาย	ให้ 1 คะแนน

6. เอกภาพในเรื่อง หมายถึง เขียนเป็นเรื่องราวเดียวกัน ไม่เขียนนอกเหนือขอบเขตเนื้อเรื่องที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนน

ทั้งเรื่องอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาและหัวข้อที่กำหนดให้	ให้ 2 คะแนน
บางส่วนอยู่นอกเหนือจากเนื้อหาและหัวข้อที่กำหนดให้	ให้ 1 คะแนน

จ. นำผลจากการตรวจแบบทดสอบ มาหาค่าความสอดคล้องในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 3 คน โดยคำนวณจากสูตรสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของเคนดอลล์ (Kendell) (วิเชียร เกตุสิงห์.2530) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องเท่ากับ 0.74

3.2.3 การสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยมีขั้นตอนดังนี้

ก. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติจากหนังสือเจตคติของศักดิ์ สุนทรเสถียร (2531) การวัดทัศนคติของ รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ (2533) และวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540)

ข. สร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ โดยดัดแปลงมาจากการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ต ซึ่งข้อความในแบบสอบถามจะวัดในด้านความรู้สึกชอบหรือพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนตลอดจนความมานะพยายามและความเอาใจใส่ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 49 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าข้อความนั้นแสดงความรู้สึกหรือการกระทำทางบวก จะให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4 คะแนน
เห็นด้วย	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

ถ้าข้อความนั้นแสดงความรู้สึกหรือการกระทำทางลบ จะให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน
เห็นด้วย	2 คะแนน

ไม่เห็นด้วย 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 คะแนน

ค. นำแบบสอบถามวัดเจตคติที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะพฤติกรรมและความเหมาะสมของการใช้ภาษาเพื่อหาค่าตรงรชนีความสอดคล้อง(IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตรงรชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปได้จำนวน 44 ข้อ

ง. นำแบบสอบถามวัดเจตคติที่คัดเลือกไว้ ไปทดสอบกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน

จ. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน แล้วเรียงค่าคะแนนจากสูงไปหาต่ำ ตัดกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ โดยใช้สัดส่วน 25% จากนั้นวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t - distribution แล้วเลือกข้อความที่มีค่า t ระหว่าง 4.83 – 9.72 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539:185) ไว้จำนวน 20 ข้อ

ฉ. นำแบบสอบถามวัดเจตคติที่คัดเลือกไว้ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย จำนวน 100 คน โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของ ครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2539:171-172) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.85

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบแผนการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2538 : 249) ซึ่งมีรูปแบบตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E _R	T ₁	X ₁	T ₂
C _R	T ₁	X ₂	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

X ₁	แทน	การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3
X ₂	แทน	การสอนตามคู่มือครู
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม

T ₁	แทน	การสอบก่อนกระทำการทดลอง
T ₂	แทน	การสอบหลังกระทำการทดลอง
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

4.2 วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยให้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มจากประชากร 4 ห้องเรียน สุ่มมา 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวน 60 คน แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

4.2.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนและแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น

4.2.3 ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอน ทั้งกลุ่มทดลอง(ใช้แผนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3) และกลุ่มควบคุม(ใช้แผนการสอนตามคู่มือครู) สอนกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้เนื้อหาเดียวกันและระยะเวลาสอนเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม

4.2.4 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนและแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4.2.5 ตรวจสอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม

5.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test for Independent Samples

5.3 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test for Dependent Samples

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน

6.1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2537:40)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัว

6.1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์.2537:74)

$$S^2 = \frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$n-1$	แทน	ค่าของขั้นแห่งความเป็นอิสระ

6.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์.2527: 69-70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2.2 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อด้วยเทคนิค 27% กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของ จุง เทห์ ฟาน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2531:186-188)

6.2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.2538:197-198)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง = $\frac{\text{จำนวนคนที่ตอบถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่งๆ หรือ คือ 1-p
	S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

6.2.4 หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง ของ Kendall(วิเชียร เกตุสิงห์.2530:122) ดังต่อไปนี้

$$W = \frac{12 \sum D^2}{m^2 N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ	W	แทน ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้อง
	D	แทน ผลต่างระหว่างผลรวมของอันดับที่ของคนที่ได้จาก การจัดอันดับทุกชุดกับค่าเฉลี่ยของผลรวมของอันดับที่เหล่านั้น
	m	แทน จำนวนชุดของอันดับที่
	N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกจัดอันดับ

6.2.5 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ แล้วหาค่า t เป็นรายข้อ โดยวิธีแจกแจงที (t-distribution) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2540:131-132) จากสูตร

$$t = \frac{\overline{X}_H - \overline{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

$$df = n(n-1)$$

เมื่อ	t	แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\overline{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\overline{X}_L$	แทน คะแนนของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

6.2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามแบบของ ครอนบัก (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.2539:171-172)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติ ต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีทางสถิติ t-test for Independent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 :162) ตามสมมติฐานข้อ 1,2 และ 3 โดยคำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที
	$\overline{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	$\overline{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มควบคุม
	S_1^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

6.3.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติ

ต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน โดยวิธีทางสถิติ t-test for Dependent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 165)ตามสมมติฐาน ข้อ 4, 5, 6, 7, 8 และ 9 โดยคำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาการแจกแจงแบบที
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ก่อนการเรียนกับหลังการเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังสองของความแตกต่างจากการ เปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนน ที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
D	แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$	แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ ยกกำลังสอง
t	แทน ค่าสถิติของการแจกแจงแบบที (t – distribution)
df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
กลุ่มทดลอง	แทน นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3
กลุ่มควบคุม	แทน นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
5. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
6. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
7. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
8. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
9. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	30	29.57	7.63	2.76**
กลุ่มควบคุม	30	27.63	8.79	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	30	14.17	8.24	4.11**
กลุ่มควบคุม	30	11.59	4.89	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

3. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	30	67.60	36.32	3.14**
กลุ่มควบคุม	30	63.37	24.17	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ตามสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	30	25.23	7.36	130	680	11.83**
หลังการทดลอง	30	29.57	7.63			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

5. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ตามสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง
กับหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	30	9.60	5.80	136.94	804.60	10.05**
หลังการทดลอง	30	14.17	8.24			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5

6. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ตามสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	30	59.33	34.64	248	2332	14.52**
หลังการทดลอง	30	67.60	36.32			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6

7. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ตามสมมติฐานข้อที่ 7 ที่ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	30	25.43	12.60	66	216	7.71**
หลังการทดลอง	30	27.63	8.79			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 7

8. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองตามสมมติฐานข้อที่ 8 ที่ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	30	10.06	4.21	45.99	143.42	5.25**
หลังการทดลอง	30	11.59	4.89			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

9. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ตามสมมติฐานข้อที่ 9 ที่ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	30	60.00	24.48	101	429	10.53**
หลังการทดลอง	30	63.37	24.17			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 แสดงว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 9

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
7. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
8. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
9. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 160 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการดังนี้

1.2.1 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน จากประชากร 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 60 คน

1.2.2 สุ่มห้องเรียนโดยใช้จับฉลากเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แผนการสอนกลุ่มทดลอง เป็นแผนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดหลักขั้นตอนการสอนของ รศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.2 แผนการสอนกลุ่มควบคุม เป็นแผนการสอนตามคู่มือครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยดำเนินการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วนำไปหาคุณภาพเป็นรายข้อ ได้ค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .27 - .78 ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .22 - .68 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.75

2.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย เป็นแบบทดสอบการเขียนความเรียงร้อยแก้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่กำหนดให้ โดยวัดความสามารถของนักเรียนในด้านความรู้ในเนื้อเรื่อง แนวคิด การใช้ถ้อยคำสำนวน การขยายความ การลำดับความและเอกภาพของเรื่อง โดยดำเนินการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ใช้เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความของสุนันท์ ศลโกศล แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของผู้ตรวจ 3 คน จากสูตรสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ (Kendell) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.74

2.5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 4 ระดับ โดยดัดแปลงมาจากการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ท คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 20 ข้อ โดยดำเนินการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วนำไปหาคุณภาพโดยการหาค่า t ได้ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 4.83-9.72 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

3. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้เนื้อหาเดียวกัน มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงวิธีการเรียน บทบาทของนักเรียน เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้และวิธีวัดผลประเมินผลการเรียน

3.2 ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทยและแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

3.3 ดำเนินการทดลองโดยสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตามแผนการสอน กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู

3.4 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง

3.5 ตรวจสอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม

2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Sample

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยใช้ t-test for Dependent Sample

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู จากผลการศึกษาค้นคว้าสามารถอภิปรายผลตามลำดับของสมมติฐานดังต่อไปนี้ คือ

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน

จากการทดลองพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มพบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แสดงให้เห็นว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพา พานิชานีวกุล (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู โดยผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของประนอม สุขนาคะ (2545: บทคัดย่อ) ที่ได้ทดลองเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สาเหตุสำคัญที่ทำให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก

1.1 ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยได้จัดปฐมนิเทศเพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เข้าใจวิธีการเรียนในแต่ละขั้นตอน บทบาทของนักเรียน เป้าหมายของการเรียน อธิบายถึงอรรถลักษณะภาษาประเภทต่างๆ และชี้แจงว่าการสอนในครั้งนี้จะใช้อรรถลักษณะประเภทใดบ้าง ประกอบกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีลำดับขั้นตอนในการสอนที่ชัดเจน มีแบบอย่างในการปฏิบัติจึงทำให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่ย่านได้ดี ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนที่ยึดแนวทฤษฎีธรรมชาติ โดยจะเน้นการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจแก่นักเรียน โดยใช้กระบวนการสอนที่เหมาะสมและอิงทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ซึ่งถือเป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญในการให้รูปแบบภาษาแก่นักเรียนโดยมุ่งพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของภาษาก่อนที่จะพัฒนาไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา การเลือกเนื้อหา การใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะช่วยดึงดูดความสนใจให้อยากเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ สามารถเดาความ เดาเรื่อง วิเคราะห์ สรุปความหมายและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ดี

1.2 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารในชีวิตประจำวันทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยจะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับครู กิจกรรมในแต่ละขั้นตอนการสอนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรอยยิ้มแสดงออกทางภาษา หรือเกิดความรู้สึกรอยยิ้มจะทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง นักเรียนจะมีโอกาสได้ลองฝึกฝนลงมือในการเรียนภาษาและเรียนรู้การแก้ปัญหาจากข้อบกพร่องของตนภายใต้การแนะนำช่วยเหลือของครู กล่าวคือ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาโดยมีครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ แก้ไข การใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่นักเรียน โดยเริ่มจากการอ่านไปสู่การพัฒนาทักษะการเขียน ฟัง พูด ซึ่งได้จัดกิจกรรมการทำงานกลุ่มย่อยเพื่อการอ่านเรื่องร่วมกันและสามารถวิเคราะห์ สรุปความหมายและจับใจความสำคัญของเรื่องที่ย่านได้ ถ่ายทอดความคิดออกเป็นคำพูด โดยการอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่องที่ย่าน การทำไดอะแกรมสรุปความสำคัญของเรื่องที่ย่าน ซึ่งนักเรียนจะได้ฝึกทักษะต่างๆไปพร้อมๆกัน การวางแผนการเขียนและการเขียนเรื่อง

นักเรียนได้มีโอกาสโต้ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความคิดเห็นจากแนวคิดของเรื่องที่อ่านและจากประสบการณ์เดิมของนักเรียนเอง นอกจากนี้ การวิเคราะห์หรือรถลักษณะ การแก้ไขงานเขียน ยังฝึกให้นักเรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์รูปแบบงานเขียน วิเคราะห์การใช้ภาษา การเขียนคำ ประโยค การเว้นวรรคตอน ในเนื้อเรื่อง โดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะคอยช่วยเหลือแก้ไขการใช้ภาษา ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักการใช้ภาษาที่ถูกต้องอันเนื่องมาจากนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการใช้ภาษาที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นตามความเหมาะสม ช่วยฝึกให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา อันจะก่อให้เกิดกระบวนการคิดรวบยอดทางภาษาและเกิดประสิทธิผลในการสื่อความหมายในทุกทักษะ

1.3 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนที่ยึดรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสอนอ่าน เพื่อเน้นการตีความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิด กิจกรรมการอ่านจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งจะเห็นได้จากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อนำข้อมูลที่ได้อ่านมาเรียบเรียงนั้น นักเรียนจะได้รับการฝึกให้ใช้กระบวนการอ่านเชิงปฏิสัมพันธ์ โดยเริ่มจากการอ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วหารายละเอียดของเรื่องโดยการตอบคำถามโดยใช้ประสบการณ์เดิม จากการเดาความหมายจากบริบท จากลักษณะของชนิดของข้อความที่ผู้เขียนเขียนขึ้น การใช้กระบวนการคิดในการเดาความ แปลความ ตีความมาใช้ในการจับใจความทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องได้รวดเร็วและมีความเข้าใจการอ่านดีขึ้น รวมทั้งการสร้างไต่อะแกรมสรุปความสำคัญซึ่งเป็นการพิจารณาความหมายโดยรวมของเรื่องตามหลักกระบวนการอ่านจากบนลงล่าง(Top Down Process) ที่เน้นการสื่อความหมายที่ต้องอาศัยกระบวนการในการตีความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิด เมื่อนักเรียนได้ความคิดรวบยอดแล้ว จึงไปสอนองค์ประกอบย่อยของภาษาหรือที่เรียกว่า กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน (Bottom Up Process) เช่นคำศัพท์ที่เป็นศัพท์เฉพาะ ศัพท์เทคนิค กิ่งเทคนิคหรือคำศัพท์ที่นักเรียนไม่คุ้นเคยมาก่อน รวมทั้งประโยคและโครงสร้างอื่นๆ เพื่อเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดและความหมายของคำที่แม่นยำขึ้น โดยกระบวนการเหล่านี้มีอยู่ในขั้นตอนการสอนที่ 1.1-1.5 ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ซึ่งกระบวนการอ่านเชิงปฏิสัมพันธ์นี้ เป็นไปตามทฤษฎีการรับรู้ภาษาของสมองทั้ง 2 ชีก (เสาวลักษณ์ รัตนิวิธ 2534:21-22) โดยวิธีนี้ช่วยให้ผู้อ่านได้ใช้สมองทั้งซีกขวา (กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง) และซีกซ้าย (กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน) อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนที่ได้รับการฝึกวิธีนี้จะมีการพัฒนาทั้งความจำและความเข้าใจมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก นอกจากนี้การวิเคราะห์หรือรถลักษณะภาษา การอภิปรายเกี่ยวกับคำศัพท์หรือสำนวนภาษาจากเรื่องที่อ่านตลอดจนลักษณะภาษาและลักษณะโครงสร้างของงานเขียน จะทำให้นักเรียนอ่านเรื่องได้อย่างมีจุดมุ่งหมายและตรงประเด็นมากขึ้นซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการคิดที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของคาร์เรลล์(Carrell, 1986 : 87) ที่กล่าวว่า ความเข้าใจในรูปแบบการเรียบเรียงเรื่องหรือโครงสร้างของงานเขียน จะทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากงานเขียนได้ในที่สุด ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จึงมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 ทำให้ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นลินี บพิตรสุวรรณ (2537:บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทดลองเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สาเหตุที่ทำให้ความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจาก

2.1 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่มุ่งเน้นฝึกฝนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยทักษะการอ่านจะส่งผลต่อทักษะการเขียน นักเรียนที่ได้รับการฝึกการอ่านมามาก จึงมีโอกาสเป็นผู้เขียนที่ดี สามารถที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเป็นข้อมูลในการเขียนงานของตน ทั้งนี้เพราะการอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์กัน ต่างส่งเสริมซึ่งกันและกันดังที่ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534 : 85) ได้สรุปลักษณะความสัมพันธ์ของทักษะทั้งสองนี้ว่า ทักษะการอ่านควรได้รับการพัฒนา ก่อนทักษะการเขียนและควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะนักเรียนจะได้นำสาระที่ได้จากการอ่านไปเป็นแนวทางและข้อมูลในการเขียนให้ผู้อ่านทราบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 เป็นการสอนการเขียนที่มีระบบ ประกอบไปด้วยกระบวนการในการเขียนที่เป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับรูปแบบของภาษามากขึ้น โดยที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และรู้สึกว่าการเขียนไม่เป็นเรื่องยากสำหรับเขามากต่อไป กระบวนการฝึกเขียนเหล่านั้นได้แก่ การศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนการเขียน การบันทึกย่อสาระของเรื่อง สังเคราะห์เรื่องและเขียนเรื่องในขั้นร่าง การทบทวนตรวจสอบ ชัดถลาและแก้ไขงานเขียนร่วมกัน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นการฝึกกระบวนการทางความคิดให้นักเรียนเป็นนักเขียนที่มีระบบ แบบแผน มีแนวทางในการสื่อความหมายในสาระสำคัญของเรื่องที่เขียนไปสู่ผู้อ่านให้เป็นที่เข้าใจได้ถูกต้องตรงกันทั้งผู้อ่านและผู้เขียน นักเรียนจึงได้รับรู้และซึมซับวิธีการเขียนที่ถูกต้อง จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

2.3 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง กล่าวคือ ในขั้นตอนที่ 1 นักเรียนต้องวิเคราะห์เรื่องที่อ่านเพื่อจับใจความ หาความคิดรวบยอดของเรื่องและเมื่อนักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านแล้ว นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ลักษณะการลำดับความและสามารถดึงข้อมูลที่ได้จากการอ่าน นำความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่าน และประสบการณ์เดิมของนักเรียนมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการเขียนได้อย่างมีระบบในขั้นตอนที่ 2 และในขั้นตอนที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามแผนการเขียน เป็นขั้นที่ฝึกให้นักเรียนสามารถย่อความขยายความรวมทั้งรู้จักค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมจากการอ่านและการอภิปรายร่วมกัน นักเรียนจะได้ฝึกเขียนอันจะทำให้เกิดทักษะในการเขียนเรื่องด้วยตนเอง ขั้นตอนที่ 4 เป็นการสังเคราะห์

งานเขียน โดยนักเรียนเริ่มเขียนเรื่องในขั้นร่างจากข้อมูลที่บันทึกย่อไว้ ตามจุดประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของ เนื้อความที่จะเขียน ขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ใช้ความสามารถในการเขียนอย่างเต็มที่ด้วยตนเอง และนอกจาก นักเรียนจะได้แสดงแนวคิดของตนที่มีอยู่ในลักษณะการระดมพลังสมอง การอภิปรายร่วมกันจนเกิดแนวคิดในการเขียนที่ดีแล้วนักเรียนยังได้เข้าใจถึงการลำดับความในการใช้ภาษาและฝึกการใช้สำนวนภาษาที่เหมาะสมต่อไปเมื่อนักเรียนมีโอกาสได้ใช้ความสามารถในการเขียนตามลำดับก็จะเขียนได้ดี นอกจากนั้นในขั้นตอนที่ 5 ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถทาง ภาษาของตนเองอย่างบูรณาการ เป็นการแสดงความสามารถในการใช้ภาษาในเชิงวิเคราะห์มากขึ้น กล่าวคือ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นของการตรวจแก้ข้อผิดและข้อบกพร่องในงานเขียนของตนเองร่วมกับของเพื่อน กลุ่มอื่นๆในชั้นเรียน โดยการอภิปรายและหาข้อบกพร่องต่างๆร่วมกัน เมื่อนักเรียนผ่านการแก้ไขข้อผิดพลาด สำนวนต่างๆ นักเรียนจะมีความสามารถในการใช้ภาษามากขึ้นและสามารถเขียนเรื่องได้เองเป็นรายบุคคล ซึ่งนักเรียนจะมีโอกาสได้ใช้ทักษะทั้ง 4 อย่างบูรณาการ และประการสำคัญ นักเรียนจะได้รู้ผลการปฏิบัติทันที ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการในการสร้างสรรค์งานเขียนที่ถูกต้องขั้นใหม่ต่อไป ขณะเดียวกันกิจกรรมใน ขั้นตอนที่ 6 ยังช่วยให้นักเรียนเกิดความแม่นยำทางการใช้ภาษา โดยการปฏิบัติกิจกรรมเสริมทักษะภาษา เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับกระบวนการหรือวิธีการอ่านการเขียนเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้ว่าทักษะ การอ่านและการเขียนจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลให้ความสามารถในการเขียนของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

2.4 นอกจากนี้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ได้ใช้กระบวนการสอน อิงทฤษฎี การสอนแบบบรรทัดฐาน (Genre – based Approach) โดยนักเรียนจะได้ฝึกกระบวนการวิเคราะห์ และศึกษาลักษณะโครงสร้างการเขียนและลักษณะภาษาที่ใช้ในการเขียนของอรรถลักษณะชนิดต่างๆ ซึ่งจะทำให้ นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการสื่อความของผู้เขียนอย่างมีระบบ และได้รูปแบบการเขียนในลักษณะ ต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อรายงาน เพื่อเล่าเรื่องจากประสบการณ์ หรือเพื่อแสดง ความคิดเห็น ทั้งยังสามารถนำสาระ ความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านมาเป็นข้อมูลในการเขียนงานเขียน ของตนเองได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่ต้องการนำเสนอ จะเห็นได้ว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นกระบวนการพัฒนาความสามารถในการเขียนอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน ดังนั้นนักเรียนที่ ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จึงมีคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

จากเหตุผลดังกล่าว สรุปได้ว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีขั้นตอน การสอนที่เน้นให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกทำกิจกรรมด้วยตนเอง มีโอกาสฝึกทักษะทางภาษาได้อย่างบูรณาการ เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงส่งผลให้ความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอน ตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มพบว่า คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เป็นเพราะว่า

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่าง ๆ ตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มจากง่ายไปหายาก เช่น การอภิปรายสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน การวางแผนการเขียน การเขียนเรื่องการตรวจสอบแก้ไขและการทำกิจกรรมเสริม ทักษะภาษา โดยมีการจัดกิจกรรมและบรรยากาศในการเรียนที่เอื้อให้นักเรียนแต่ละคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ชักถาม นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน มีการให้กำลังใจในการทำงาน ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ กล้าซักถาม กล้าแสดงออกมากขึ้น รู้สึกสนุกสนานกับการเรียนการสอน เกิดความรู้สึกชอบและพึงพอใจที่จะเรียนวิชาภาษาไทยมากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นกระบวนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ความรู้ ความคิดอย่างเต็มที่ ทั้งยังมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับครูและกับนักเรียนด้วยตนเองตลอดเวลา ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ผ่อนคลายความตึงเครียด นักเรียนไม่เกิดความวิตกกังวล เกิดความกระตือรือร้น และความตื่นตัวที่จะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนใจ รักการอ่าน การเขียนและชอบที่จะเรียนวิชาภาษาไทย สอดคล้องกับคำกล่าวของ อารี พันธุ์มณี (2534:128) ที่ว่าถ้าครูจัดกิจกรรมการเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของนักเรียนจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดี มีกำลังใจและอยากเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร พุยศิริ. (2540 :113) ที่พบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้เนื่องมาจาก การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านด้านการแปลความ การตีความ การวิเคราะห์ การประเมินและการสรุปความจากเรื่องที่อ่าน มากกว่าที่จะเน้นให้นักเรียนท่องจำ โดยในขณะที่

อ่านนักเรียนจะฝึกการเดาความหมายของคำศัพท์โดยอาศัยความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมมาปรับเข้ากับ ความแวดล้อมของข้อมูล ทำให้สามารถแปลความหมายหรือตีความหมายของคำหรือประโยคได้ง่ายขึ้น ทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว การนำคำศัพท์หรือคำที่ไม่คุ้นเคย มาร่วมกันอภิปรายในกลุ่มเป็นการช่วยให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุมีผลและยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น ส่งผลให้มีความเข้าใจในการอ่านสามารถที่จะจับใจความสำคัญและหารายละเอียด ของเรื่อง ได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของบอนด์และทิงเกอร์ (Bond and Tinker) ที่เกี่ยวข้องกับ ความ เข้าใจในการอ่านที่ว่า “ความเข้าใจในการอ่านมีพื้นฐานมาจากการเข้าใจความหมายของคำเมื่อเข้าใจ คำศัพท์ก็ย่อมทำให้เกิดความคิดที่นำไปใช้ในการอ่าน ทำให้เข้าใจประโยค ข้อความ ตลอดจนเนื้อเรื่องที่อ่าน ได้ดี”

นอกจากนี้ การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการ ทางความคิด โดยการจัดกิจกรรมในกระบวนการดังกล่าว จะมุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการอ่านที่ถูกต้อง ได้คิดวิเคราะห์ และปฏิบัติการใช้ภาษาเกิดการรับรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและทำให้เกิดประสิทธิภาพใน การเรียนรู้อย่างถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการสร้างไต่อแกรมสรุปความสำคัญของเรื่อง เป็นการฝึก จับใจความสำคัญและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยผู้เรียนที่ได้รับการฝึกให้ใช้ยุทธวิธีนี้จะมีการพัฒนา ทั้งความจำและความเข้าใจมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก สอดคล้องกับคำกล่าวของ ไคลเบิร์น (Cliburn.1986:852-A)เบอร์ทิล (Bertil.1990:2444-A) และ เฮย์เนส (Haynes.1991:3320-A) ที่ได้สรุป จากงานวิจัยว่า การสร้างไต่อแกรมแสดงความคิดรวบยอด เป็นยุทธวิธีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ภาษา ของ นักเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดกระบวนการในการเรียนรู้ที่มีความหมายและเกิดกระบวนการพัฒนา ความคิดรวบยอดที่ถาวรได้ นักเรียนจึงสามารถนำวิธีการดังกล่าวไปใช้แก้ปัญหาในการอ่านของตนเองได้ ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จึงมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถ ในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการ สอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง แสดงว่า ภายหลังการทดลอง นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทย สูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นเพราะ

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนเขียนอย่างมีระบบ ประกอบด้วยกระบวนการและลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจนจากง่ายไปยาก นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะการเขียน ในกิจกรรมกลุ่มและเขียนด้วยตัวเองทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และรู้สึกว่าการเขียนไม่ใช่ เรื่องยากอีกต่อไป กระบวนการฝึกเขียนเริ่มจาก การอ่านเรื่องเพื่อศึกษาข้อมูลสำหรับนำไปวางแผนการเขียน การบันทึกย่อสาระของเรื่อง การสังเคราะห์เรื่องและเรียบเรียงเป็นภาษาตามอรรถลักษณะที่กำหนด การทบทวน ตรวจสอบและแก้ไขงานเขียนร่วมกัน ทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าย้าทวนความแม่นยำโดย ใช้กิจกรรมเสริมทักษะภาษา เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับกระบวนการหรือวิธีการอ่านและการเขียน

เพิ่มมากขึ้น และหากนักเรียนได้ฝึกกิจกรรมตามขั้นตอนครบถ้วนแล้ว กิจกรรมต่างๆเหล่านี้จะช่วยให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ สรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ง่ายและเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ เป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นนักเขียนที่มีระบบ แบบแผน มีแนวทางในการวางแผนการเขียนของตนและ สามารถเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 จึงรับรู้และซึมซับวิธีการเขียนที่ถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยหลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีเจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 มีเจตคติ ต่อการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการ ทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นว่าภายหลังการทดลองนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาไทย สูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นเพราะการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียน ได้ฝึกกระบวนการในการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่และมี ส่วนร่วมในการทำงาน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างนักเรียน กับครู การให้กำลังใจ ในการทำงาน ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ กล้าซักถาม และกล้าแสดงออก บัณฑิตเหล่านี้จึงช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเองตามความสามารถและความพอใจ ซึ่งผลสำเร็จของงานทำให้นักเรียนมีกำลังใจ และภาคภูมิใจในผลงานของตน เกิดความกระตือรือร้น และสนุกกับการเรียนอันส่งผลให้นักเรียนเกิดความ พึงพอใจในการเรียนภาษาไทย มากขึ้น ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 จึงมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากการทดลองพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน ตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการ ทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง แสดงว่า ภายหลังการ ทดลอง นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนตามคู่มือครูทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน ภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า การสอนตามคู่มือครูเป็นการสอนที่มี ประสิทธิภาพ มีขั้นตอนการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ โดยเริ่มจากการนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการกระตุ้น ความ สนใจของนักเรียน แจ่มจุดประสงค์ในการเรียน ทบทวน เสนอบทเรียนใหม่ตลอดจนให้แนวทาง เพื่อ เป็นพื้นฐานในการฝึกปฏิบัติ มีกิจกรรมการสอนที่ชัดเจนต่อเนื่อง นักเรียนได้ปฏิบัติกรอ่าน อภิปราย ร่วมแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านชัดเจนขึ้น ด้วยเหตุผล

ดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง

8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง แสดงว่า ภายหลังจากทดลอง นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการสอนตามคู่มือครู มีลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูกำหนด จนนักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้ตามความสามารถของนักเรียนเอง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำและติดตามกระบวนการทำงานของนักเรียน การให้การเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังเป็นผลมาจากการสอนตามคู่มือครู ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงขึ้น จึงส่งผลให้ความสามารถในการเขียนภาษาไทยดีขึ้นด้วย เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเขียน เป็นการรับรู้ข้อมูลเข้ามาร่วมการเขียนเป็นการถ่ายทอดข้อมูลออกไป เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะเกิดแนวทางและสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการเขียนได้ ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากการทดลองพบว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง แสดงว่า ภายหลังจากทดลอง นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการสอนตามคู่มือครูเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีลำดับขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสนใจในการเรียน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ได้แสดงความคิดเห็น ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับครูทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างเป็นกันเองไม่เคร่งเครียด นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูจึงมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

จากการผลวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการจัดเรียนการสอน

1.1. การนำการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาเทคนิค กระบวนการสอนในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และต้องสามารถวิเคราะห์ อรรถลักษณะ ทำแผนภูมิสรุปใจความสำคัญ ลำดับความและวางแผนการเขียนในอรรถลักษณะที่เลือกมาให้ผู้เรียนเรียนได้ เพื่อที่จะช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันเวลาที่เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน

1.2. ครูผู้สอนต้องมีความรอบรู้ในเรื่องที่นำมาให้ผู้เรียนเรียน เพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนได้

1.3. ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย สามารถที่จะออกแบบในการทำแผนภูมิสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านตามความคิดของผู้เรียน

1.4. ควรใช้เวลาทำการสอน 2 คาบติดกันหรือมากกว่านั้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ได้คิดและแสดงออก

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าความสามารถในการใช้ภาษาไทยให้ครบทั้ง 4 ทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2. ควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้มากขึ้น และเพิ่มอรรถลักษณะให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อการเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องในบริบทต่างๆที่หลากหลาย อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะทางภาษาที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

2.3. ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อสำรวจความก้าวหน้าของการใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ตลอดจนปัญหาและแนวทางแก้ไขในการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 ในแต่ละท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรรณิการ์ ซาติมนตรี. (2533). *การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญตา จริยสถิตยกุล. (2533). *การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและวิธีสอนตามคู่มือครู*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. (2529). *การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- จรัสศรี กิจบัญญัติอนันต์.(2532). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียนคำและทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุไรรัตน์ เพิ่มสุข. (2538). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบเอริกกับการสอนแบบปกติ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพร่ตกุล. (2530). *เทคนิคการเขียนข้อสอบ*. กรุงเทพฯ : พัทักษ์อักษร..
- ชุติมา สัจจามันท์.(2529). *หนังสือเพื่อลูก*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

ชูชีพ อ่อนโคกสูง.(2518). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

-----.(2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชูศรี วงศ์รัตน์.(2537). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6 :กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

เชิดศักดิ์ โสมวาสินธ์ .(2520). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทวี ก่อแก้ว และอบรม สนิทบาล.(2517). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ทวีศักดิ์ บุญทน.(2534). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนภาษาไทยโดยใช้การสอนอ่านโดยโครงสร้าง
ระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ทัศนพร เกตุถนอม.(2540). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการ
เขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนภาษาแนว
ธรรมชาติโดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

ธวัช ปุณโณทก.(2527). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

นพดล จันทร์เพ็ญ.(2531). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ่อน,ภาควิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี.

นลินี บพิตรสุวรรณ.(2537). *การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนและแรงจูงใจ
ในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นิลวรรณ สิทธิอาษา.(2539). *การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่าน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎี
อภิปัญญากับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นพรัตน์ สร้อยสุวรรณ.(2527). *ศึกษาความสามารถในการอ่านระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- นฤมล กังวาลไกล.(2533). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน
และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับ
การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นุสรุา ขวัญศรี.(2540). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบ
แนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ✓ บังอร สว่างวโรธ และเยาวภา พุกกคุปต์. (2524,มกราคม-มิถุนายน). "การวัดความสามารถ
ในการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย,"
วารสารภาษาปริทัศน์. 2(1): 2.
- บันลือ พุกกะวัน. (2532). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- .(2534). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญโญนนันตพงษ์.(2527). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเทิน มหาจันทร์.(2530). *การสอนอ่านเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประพีร์ อุ่ณจิตติ.(2531). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและการเขียนพหุขนะไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์
กับชื่อสัตว์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประกาศรี สีหอำไพ.(2537). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ปริญัตร์ พรหมศรี.(2535). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถทางการเขียน
และความสนใจวิธีการสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการ
การสอนด้วยวิธีการสอนแบบเอริกา (Erica Model) และวิธีสอนตามคู่มือครู*.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยนุช พัฒน์ภิรมย์.(2538). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน
และความสนใจในการเขียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้
รับการสอนด้วยแบบฝึกการอ่านด้วยกระบวนการความคิดสร้างสรรค์กับการสอน
ตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราโมทย์ ไชยกุล.(2540). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง
ประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปลื้อง ณ นคร.(2512). *เรียงความชั้นสูง*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ผะอบ ไปษะกฤษณะ.(2526). *ลักษณะเฉพาะของภาษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- ผาณิต เพชรจำรัส.(2529). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อ
กิจกรรมและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอน
แบบซินดิเคทกับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พนาน้อย รอดชู.(2540). *การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความสนใจ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา*

- ด้วยอรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพา พานิชานีวะกุล.(2538). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน
และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้
การสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- พรพิมล ประสงค์พร.(2535). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
รูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้และไม่ใช้กิจกรรมการทดสอบเชิงปฏิบัติการกับการสอน
ตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา)กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิศมัย ชุ่มจิตร.(2536). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและ
เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธี
สอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ (SSR) กับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพียงใจ บุญนันท.(2538). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนาฏการกับการสอน
ตามคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล หวังพานิช.(2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์.(2533). "การเขียน" ใน ภาษากับการสื่อสาร. นครปฐม : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มัลลิกาณ พงษ์ปริตร.(2527). *การสอนเพื่อตอบสนองสมรรถภาพมนุษย์*. (ฉบับปรับปรุง)

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

มัลลิกา ภัคดีณรงค์.(2531). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียนและทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมา*

ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามปกติ. ปรินญาณินพนธ์

กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

มานิตย์ บุญประเสริฐ.(2526,กันยายน-ตุลาคม)."ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน" *จันทร์เกษม*. 43(174) :41.

รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์.(2533). *การวัดทัศนคติเบื้องต้น*. ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัตนา ถวิลวงษ์.(2534). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ*

และบุคลิกภาพประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอน

แบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.

(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

รัตนา ศุภจรัส.(2534). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียน*

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้าง

ระดับยอด TLS กับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.(2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

-----.(2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวัดผลและวิจัย

ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัลย์รัตน์ อติแพทย์.(2532). *การเขียน 1*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

- วัชรภรณ์ สอนคุณ.(2533). *ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาไทย) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิชาการ,กรม.กระทรวงศึกษาธิการ.(2532). *การวิจัยสังเคราะห์ กระบวนการหลักสูตรหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- .(2535). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- .(2538). *รายงานผลการประเมินการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2535 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- .(2542). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- .(2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิเชียร เกตุสิงห์.(2530). *หลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ.(2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร.
- ศิริพร พูลสุวรรณ.(2530,ธันวาคม). "การอ่านหนังสือกับมนุษย์," *บรรณารักษศาสตร์*. 5(6):61-69.
- ศิริพร พัวพันธุ์.(2532). *ระดับความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาไทย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพร ลิ้มตระการ.(2534). *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี.(2531). *เจตคติ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- สนิท ตั้งทวี.(2531). *ศิลปะการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- สุขุม เฉลยทรัพย์.(2531). **การส่งเสริมการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี : ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาคลองกรณ์.
- สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์พรชัย.(2523). **วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- .(2538). **วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ ศลโกสม.(2526). **รูปแบบการสอนและปัญหาของการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รายงานการวิจัยประกอบการศึกษา รายวิชาหลักสูตร 773.** .
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- สุภกานต์ หลายสิบ.(2540). **การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการ
เขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยโครงสร้างระดับยอด
กับการสอนตาม คู่มือครู**. ปรินญานินพจน์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์.(2532). **การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
มัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ.(2531). **วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- ลำเจิง บุญเรืองรัตน์.(2527). **ทฤษฎีการวัดและการประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เลวลักษณะ รัตนวิชัย.(2531). **โครงการนำร่องการพัฒนาการอ่านของประเทศไทย : การสอน
ภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาภายในจังหวัดสุรินทร์**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัย
และพัฒนาภาษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- .(2533). **การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา**. กรุงเทพฯ :
บริษัทประยูรวงษ์ จำกัด.

- .(2534). *การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 2*. กรุงเทพฯ : ประยูรวงษ์พรีนติ้ง.
- .(2536). *การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 3*. กรุงเทพฯ : ประยูรวงษ์พรีนติ้ง.
- อรวรรณ บรรจงสวัสดิ์.(2533). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนแบบจัดกิจกรรมการสอนโครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉิมา เกิดผล.(2535). "หลักการเขียน," *ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี แจ่มเจริญ.(2526). *ศึกษา 2531 วิธีสอนกลุ่มทักษะ "ภาษาไทย"*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- อัมพร พุยศิริ.(2540). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาคม จันทรสุนทร.(2527). *การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพมนุษย์*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- อุษา ช้วยมั่ง. (2535). *การเปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์แบบลิเคอร์ท์ที่มีรูปแบบการตอบแตกต่างกัน*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- Arapoff, Nancy. (1976, June). "Writing : A Thinking Process," *TESOL quarterly*. 21(4) : 33-39.
- Arndt, Valerie. (1987, October). "Six Writers in Search of Texts : A Protocol – Based Study of L1 and L2 Writing," *ELT Journal*. 21(4) : 31 - 41.
- Allport, Gardon W. (1969) " Attitude," in C. Machidon ed. *Handbook of Serial Psychology*. Massachusetts : Clark University Press.
- Arrowsmith, G.(1972). *Reading VS Think*. Bulletin of English Language Center.
- Brookes, Arthur and Peter Grundy.(1990). *Writing for Study Purposes*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Cooper , J. David and others. (1979). *To What and How of Reading Instruction*. 2nd ed. Ohio : Meritt Publishing Compang.
- Car, Eilen M and others. (1983, October). "The Effect of Inference Training on Children's Comprehension of Expository Text," *Journal of Reading Behavior*. 15(3):1-18.
- Carrell, P.L. and J.C. Eisthold. (1986, December). "Schema Theory and ESL Reading Pedagogy," *TESOL Quarterly*. 17(5) :239 -268.
- Dallman, M.,R.I. Roger.Y.C.Chan and J.D. John.(1974). *The Teaching of Reading*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Dechant, Emerald U. (1969). *Improving the Teaching of Reading*. New york : Prentice Hall of India Private Limited.
- Dubin, Fraid and Elite Olshain. (1980, Spring). The Interface of Writing and Reading." *TESOL Quarterly*. 17(3) : 19.
- Eisterhold. John Carson and others. (1990, Summer). "Reading – Writing Relationships in First and Second Language." *TESOL Quarterly*. 24 (3) : 245-266.
- Fan. Chung Teh. (1952). *Item analysis Table*. Reproduce in Thailand by Permission of Educational Testing Service, Printer, New Jersey United State of America.

- Finocchiaro, Mary and Sako Sydney. (1980). *Foreign Language Testing : A Practical Approach*. New York : Regents Publishing Company.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : Mc Graw-Hill Book co.
- Goodman, Yetta M. (1989, November). "Roots of The Whole Language Movement,
" *The Elementary School*. The University of Chicago. 90 (2) : 113-127.
- Hafner, Lawranee E. and Hayden B. Jolly. (1972). *Pattern of Teaching Reading in the Elementary School*. New York : The Macmillan Company.
- Harris, David P. (1969). *Testing English as a Second Language*. New York : McGraw-Hill.
- Harris, L.A. and C.B. Smith. (1976). *Reading Instruction*. New York : Holt, Reinehart and Winston.
- Harris, Albert J. and Edward R. Sipay. (1979). *How to Teach Reading*. New York : Longman Inc..
- Harrman, Gary L., and Dickinson, Ruth.F. (1980). *Classroom Testing*. Ner York: Longman Lnc.
- Heaton, J.B. (1979). *Writing English Language Tests*. New York : Longman Inc.
- .(1990). *Classroom Testing*. New York : Longman Inc.
- Herman, Gary L., and Dickinson, Ruth.F. (1980). *Classroom Testing*. New York : Longman Inc.
- Heys, Frank. (1962, August). "The Theme a Week Assumption : A Report of and Exprement," *English Journal*. 51(5):320-322.
- Hulett, Joycelin Brown. (1986, September). "Third Grade Writings : Their Relationship with Reading," *Dissertation Abstracts International*. 47(3)847-A.

- Johnson, Patricia. (1986,July). "Acquisition of Schema for Comprehension and Communication : Study of the Reading Writing Relationship in Esl," *REIC Journal*. 17(1) : 17.
- Leedy, Paul Dellinger. (1956). *Reading Improvement for Adults/ P.D. Leedy*. New york : McGraw-Hill.
- Lado, Robert. (1961). *Language Testing. The Construction and Use of Foreign Language Tests, a Teachers' Book*. London : Longman.
- .(1964).*Language Testing*. New York : Mc Graw Hill Book Company.
- Mccrimon, P.M. James M. (1978). *Writing with a Purpose Shorted*. Boston : Houghton Mifflin Company.
- Miller,Lyle L.(1972). *Developing Reading Efficiency*. Minneapolis : Burgers Pub.
- Miller, Wilma H. (1979). *The First R : Elementary Reading Today*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- . (1990). *Reading Comprehension Activities Kit*. New York : The Center for Applied Research in Education.
- Oliva, Peter F. and Oleva Rebecca F. (1969). *The Teaching of Foreign Languages*. New Jersey : Prentice Hall.
- Patty. Walter R., Dorothy C. Patty and Majorie F. Becking.(1985). *Experiences in Language : Tools and Techniques for :anguate Arts Methods*. 4th ed. New York : Allyn and Bacon Inc.
- Paulston, Christina Bratt and Marry Newman Bruder. (1976). *Teaching English as a Second Language*. Techniques and Processes Cambridge : Mass; Winthrop.
- Perkin,Kyle,and Becerly,Konnecker H. (1982,December). "Testing the Effectiveness of Sentence Combining in ESL Composition." *RELC Journal*. 13 (10) : 51- 61.

- Raines, Ann. (1985, Winter). " What Unskilled ESL Students Do as They Write : A Classroom Study of Composing." *TESOL Quarterly*.90(2) :5-11.
- Raggor A.L. and Raggor R.D. (1985). *Effective Reading*. New York : McGraw – Hill.
- Scott, William A. and Miched Wertheimer. (1966). *Introduction to Psychological Rescarch*. 4th ed. New York : John Wiley and sons, Inc.
- Shanahan, Timothy and Richard G. Lomax. (1988,May). " A Development Comparison of Three Theoretical Models of the Reading-Writing Relationship" *Research in the Teaching of English*. 22(2) :196 .
- Shepherd, David L. (1973). *Comprehensive High School Reading Methods*. Ohio : A Bell and Howell.
- Smith, Frank. (1988). *Understanding Reading*. 4th ed. Hillsdale ; Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Smith, Nila Banton. (1969,December). The Many Faces of Reading Comprehension. *The Reading Teacher*. 54(8):150-157.
- Stotsky, Sonda. (1983,January). " Research on Reading/Writing Relationship : A Synthesis and Direction," *Language Arts*. 60(5) : 627-642.
- Triandis, H.G. (1971). *Attached and Attitude Change*. New York : John Willey and Sons, Inc.
- White, Ronald V. (1980). *Teaching Writing English*. Great Britain : George Allen & Unwin.
- Widdowson, H.G. (1978). *Teaching Language as Communnication*. Oxford : Oxford University Press.
- Wittrock, M.C. (1983, October). " Writing and the Teaching of Reading," *Language Arts*. 66(6) :600.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ตาราง 13 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
- ตาราง 14 แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย
- ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
- ตาราง 16 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
- ตาราง 17 แสดงคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
- ตาราง 18 แสดงคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 13 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	.75	.28	21	.61	.28
2	.65	.36	22	.72	.22
3	.44	.30	23	.37	.24
4	.65	.56	24	.70	.59
5	.30	.48	25	.66	.45
6	.46	.34	26	.76	.62
7	.74	.38	27	.65	.36
8	.58	.34	28	.38	.61
9	.78	.47	29	.50	.68
10	.62	.42	30	.58	.49
11	.34	.45	31	.64	.32
12	.77	.49	32	.41	.31
13	.58	.29	33	.44	.24
14	.52	.43	34	.52	.30
15	.62	.42	35	.31	.22
16	.75	.52	36	.27	.32
17	.72	.72	37	.44	.46
18	.73	.73	38	.50	.61
19	.61	.61	39	.42	.34
20	.67	.67	40	.59	.31

ค่าความเชื่อมั่น $r_{tt} = 0.75$

ตาราง 14 แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย

ผู้ตรวจ นักเรียน	คนที่ 1 อันดับที่คะแนน	คนที่ 2 อันดับที่คะแนน	คนที่ 3 อันดับที่คะแนน	รวม	D	D ²
1	7	18	12	37	2.47	6.10
2	22	24	14	60	20.53	421.48
3	22	24	11	57	17.53	307.30
4	22	28	23	73	33.53	1116.54
5	14	11	28	53	13.53	183.06
6	22	11	19	52	12.53	157.00
7	7	4	17	28	11.47	131.56
8	7	4	8	19	20.47	419.02
9	7	4	6	17	22.47	504.90
10	3	4	10	17	22.47	504.90
11	22	24	23	69	29.53	872.02
12	7	4	19	30	9.47	89.01
13	3	4	8	15	24.47	598.87
14	14	18	17	49	9.53	90.82
15	7	11	6	24	15.47	239.32
16	22	18	4	44	4.53	20.52
17	1	2	1	4	35.47	1258.12
18	14	4	4	22	17.47	305.20
19	22	18	12	52	12.53	157.00
20	3	18	1	22	17.47	305.20
21	7	2	14	23	16.47	271.26
22	1	1	1	3	36.47	1330.06
23	14	11	23	48	8.53	72.76
24	14	18	23	55	15.53	241.18
25	14	24	23	61	21.53	463.54
26	3	11	19	33	6.47	41.86
27	14	11	14	39	0.47	0.22
28	14	11	19	44	4.53	20.52
29	30	29	30	89	49.53	2453.22
30	29	30	29	89	49.53	2453.22
$\sum x \bar{x}$				1184 39.47		15035.69

ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน
วิชาภาษาไทย

ข้อ ที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	3.68	0.23	2.76	0.53	5.32
2	3.48	0.26	2.40	0.83	5.17
3	3.72	0.21	2.32	0.31	9.72
4	3.60	0.25	2.52	0.51	6.20
5	3.76	0.19	2.64	0.66	6.08
6	3.72	0.21	2.44	0.76	6.51
7	3.76	0.19	2.84	0.39	6.04
8	3.72	0.21	2.60	0.66	5.99
9	3.80	0.17	2.96	0.46	5.32
10	3.56	0.26	2.44	0.67	5.81
11	3.52	0.43	2.20	0.92	5.70
12	3.88	0.11	2.88	0.78	5.31
13	3.44	0.34	2.16	0.56	6.76
14	3.76	0.19	2.24	0.52	8.99
15	3.44	0.34	2.32	0.81	5.22
16	3.52	0.51	1.48	0.59	9.71
17	3.64	0.24	1.92	0.99	7.74
18	3.48	0.59	1.68	0.89	7.39
19	3.64	0.24	2.36	0.74	6.47
20	3.92	0.76	3.00	0.83	4.83

ได้ค่า t อยู่ระหว่าง 4.83 – 9.72

ตาราง 16 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
1	28	31	3	1	26	28	2
2	22	27	5	2	25	29	4
3	27	30	3	3	27	29	2
4	26	29	2	4	29	27	-2
5	27	31	4	5	23	25	2
6	19	24	5	6	22	26	4
7	27	32	5	7	24	27	3
8	23	25	2	8	17	20	3
9	27	30	3	9	29	30	1
10	29	31	3	10	24	27	3
11	25	32	7	11	20	23	3
12	24	30	6	12	25	27	2
13	25	29	4	13	32	33	1
14	26	31	5	14	31	32	1
15	22	28	6	15	27	25	4
16	27	29	2	16	29	32	3
17	23	28	5	17	26	24	-2
18	28	33	5	18	24	27	3
19	23	28	5	19	29	31	2
20	22	30	8	20	26	30	4
21	29	30	1	21	26	27	1
22	26	29	3	22	29	31	2
23	26	31	5	23	29	30	1
24	28	29	1	24	27	29	3
25	22	23	1	25	23	27	2
26	27	29	2	26	25	26	1
27	26	34	8	27	27	29	2
28	24	30	6	28	27	29	2
29	29	34	5	29	22	26	4
30	20	25	5	30	19	23	4
$\sum X$	757	887	130	$\sum X$	763	829	66
$\bar{X}$	25.23	29.57	4.33	$\bar{X}$	25.43	27.63	2.20

ตาราง 17 แสดงคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
1	10	11	1	1	8	11	3
2	6	11	5	2	10	12	2
3	7	14	7	3	10	13	3
4	11	13	2	4	8	9	1
5	9	13	4	5	10	12	2
6	10	14	4	6	11	13	2
7	10	11	1	7	7	9	2
8	7	11	4	8	8	9	1
9	6	14	8	9	10	11	1
10	6	10	4	10	13	13	0
11	10	13	3	11	9	10	1
12	11	13	2	12	13	13	0
13	7	13	6	13	9	15	6
14	9	12	3	14	9	12	3
15	6	9	3	15	13	14	1
16	13	20	7	16	8	11	3
17	11	19	8	17	8	10	2
18	10	12	2	18	12	13	1
19	14	17	3	19	14	17	3
20	12	15	3	20	11	13	2
21	10	17	7	21	13	13	0
22	9	14	5	22	8	8	0
23	14	18	4	23	11	12	1
24	11	15	4	24	7	9	2
25	7	13	6	25	9	9	0
26	10	19	9	26	13	12	-1
27	12	15	3	27	10	11	1
28	10	16	6	28	12	12	0
29	10	14	4	29	7	7	0
30	12	14	2	30	10	12	2
$\sum X$	288.00	425	136.94	$\sum X$	301.67	347.67	45.99
$\bar{X}$	9.60	14.17	4.66	$\bar{X}$	10.06	11.59	1.47

ตาราง 18 แสดงคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
1	56	63	7	1	68	70	2
2	63	67	4	2	60	64	4
3	53	58	5	3	41	47	6
4	66	74	8	4	60	64	4
5	56	60	4	5	53	57	4
6	52	66	14	6	65	69	4
7	48	59	12	7	62	69	7
8	51	58	7	8	64	65	1
9	63	67	4	9	60	60	0
10	55	61	6	10	55	56	1
11	52	67	15	11	59	60	1
12	57	65	8	12	66	68	2
13	68	76	8	13	66	69	3
14	69	80	11	14	59	61	2
15	59	68	9	15	61	63	2
16	62	71	9	16	59	63	4
17	50	59	9	17	58	61	3
18	56	68	12	18	57	61	4
19	71	80	9	19	61	64	3
20	65	70	5	20	59	61	2
21	60	77	17	21	64	70	6
22	60	68	8	22	63	68	5
23	65	71	6	23	58	60	2
24	64	71	7	24	57	61	4
25	57	64	7	25	65	68	3
26	61	68	7	26	61	64	3
27	56	64	8	27	61	68	7
28	64	71	7	28	60	64	4
29	60	68	8	29	61	64	3
30	61	69	8	30	57	62	5
$\sum X$	1780	2028	248	$\sum X$	1800	1901	101
$\bar{X}$	59.33	67.60	8.27	$\bar{X}$	60.00	63.37	3.37

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย
แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 40 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค ง
ให้เวลาทำ 50 นาที

2. ให้นักเรียนพิจารณาข้อแต่ละข้อ ถ้าเห็นว่าตัวเลือกใดเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของแต่ละข้อ ดังตัวอย่างการเลือกคำตอบข้อ ค
ดังนี้

ก	ข	ค	ง
☐	☐	☒	☐

3. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดทับตัวเลือกที่ไม่ต้องการ ดังนี้

ก	ข	ค	ง
☒	☐	☒	☐

4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆ ในแบบทดสอบ

5. หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนนำแบบทดสอบพร้อม
กระดาษคำตอบส่งคืนกรรมการคุมสอบ

ขอให้นักเรียนโชคดี

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 2

กระดากที่ใช้บรรจุหรือใส่อาหาร โดยเฉพาะพวกกล้วยทอด มันทอดนั้น ไม่ควรเป็นกระดากที่มีตัวหนังสือ ทั้งนี้เพราะหมึกพิมพ์นั้นจะมีพวกโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม แคดเมียม เป็นส่วนประกอบ ถ้าหมึกพิมพ์ไปถูกอาหารก็จะติดอยู่กับอาหารนั้น เมื่อเรารับประทานเข้าไป ก็จะไปสะสมในร่างกาย ทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆได้

1. สาเหตุสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
  - ก. ไม่ควรใช้กระดากบรรจุอาหาร
  - ข. หมึกพิมพ์ทำให้เกิดโรคต่างๆได้
  - ค. หมึกพิมพ์จะมีพวกโลหะหนักผสมอยู่
  - ง. ไม่ควรใช้กระดากที่มีหมึกพิมพ์บรรจุอาหาร
2. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเขียนเรื่องนี้
  - ก. เชิญชวน
  - ข. ให้ข้อคิด
  - ค. รำพึงรำพัน
  - ง. บอกเล่าธรรมดา

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 3

ตลอดเวลาที่เขาอบรมฉันเรื่องการปลูกต้นไม้หอม ฉันยั้งใจ ความระแวงถือดีหายไปสิ้น คำพูดของยาย ห่อหนึ่ง คล้อออกมาในใจฉัน "สามคนเดินผ่านมา หนึ่งในนั้นคือครูฉัน " ยายจะพูดทุกครั้งเมื่อฉันอวดดี และจะสั่งให้เอากระดากห่อคำพูดของยายไว้

3. บุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆจากผู้อื่นได้ดี จะต้องมีความ
ลักษณะที่สำคัญข้อใด
  - ก. ความมีน้ำใจ
  - ข. ความซื่อสัตย์
  - ค. ความขยันหมั่นเพียร
  - ง. ความอ่อนน้อมถ่อมตน

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 4 - 5

อันคนดีมิใช่ดีเพราะมีทรัพย์ มิใช่นับโคตรเหง้าเผ่าพงศ์ คนดีนั้นดีด้วยการงานนานา ที่อุตสาหตั้งใจใฝ่ต่องาน

4. สาเหตุสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
  - ก. ผู้ที่มีเงินคนจะให้ความนับถือ
  - ข. คนที่ขยันหมั่นเพียรจะร่ำรวย
  - ค. งานที่สุจริตคืองานที่มีเกียรติ
  - ง. คุณค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน
5. ถ้าเราปฏิบัติตามข้อความข้างต้นนี้ผลจะเป็นอย่างไร
  - ก. เป็นผู้มีฐานะดี
  - ข. เป็นผู้มีต้นตระกูลดี
  - ค. เป็นผู้นำที่การงานดี
  - ง. เป็นผู้มีคุณสมบัติของคนดี

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 6

เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์ที่สุด เมื่อมีการประชุม หลายบริษัทเขาเสิร์ฟน้ำขิงร้อนแทน เครื่องดื่มอย่างอื่น ผู้เข้าร่วมประชุมพอใจที่จะดื่มมาก เพราะน้ำขิงเป็นยอดสมุนไพรบำรุงสุขภาพอนามัย นอกจากน้ำขิง จะดื่มสดชื่นแล้ว ยังคุ้มครองสุขภาพร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเรอเปรี้ยวได้อีกด้วย

6. คำว่า "สมุนไพร" หมายถึงอะไร
  - ก. พืชที่ใช้ทำเป็นเครื่องยา
  - ข. พืชหรือหญ้าที่ขึ้นอยู่ในป่า
  - ค. บริเวณหรือลูกสมุนไพรอยู่ในป่า
  - ง. ผู้ทำพิธีเบิกไพรเพื่อป้องกันภัยในป่า

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 7

คนเราชอบกลัวผี กลัวทั้งที่ไม่รู้จริงว่าผีมีจริงหรือไม่ เป็นการกลัวในเรื่องที่ไม่รู้ เหมือนการกลัวอนาคตที่ไม่อาจรู้ล่วงหน้าได้ ต่อให้เป็นหมอดูที่เก่งกาจก็ไม่อาจรู้ชะตาล่วงหน้าได้ครบถ้วน

7. สาเหตุสำคัญของข้อความข้างต้นคืออะไร

- ก. คนเรามักจะกลัวในเรื่องที่ตนไม่รู้
- ข. คนเรากลัวผีมากกว่ากลัวอนาคต
- ค. คนที่กลัวอนาคตมักจะเป็นคนกลัวผี
- ง. คนเราไม่อาจรู้ชะตาได้ล่วงหน้าครบถ้วน

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8

เราปลูกผักคะน้า ผักกาด เราก็ได้เรียนรู้กับต้นคะน้า ต้นผักกาด ต่อมาก็ได้เรียนรู้กับตัวแมลง เรียนรู้กับดินกับน้ำ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างเป็นครูของเราหมด ทุกสิ่งทุกอย่างในโลก มันเป็นของเราหมด แต่เรากำลังทำลายชีวิตของเราเอง โดยการเอาสารเคมีไปใส่ เราเป็นผู้ทำลายตัวเราเองแท้ๆ

8. ข้อความที่ว่า “เรากำลังทำลายชีวิตของเราเอง”

หมายความว่าอย่างไร

- ก. คนกำลังขาดความรับผิดชอบในหน้าที่
- ข. คนกำลังทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ค. คนกำลังขาดจิตสำนึก ทำให้สังคมเสื่อมโทรมลง
- ง. คนไม่สนใจดูแลสุขภาพของตนเอง มุ่งหาความสนุกไปวันๆ

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 9

โฟม เป็นบรรจุภัณฑ์ยอดนิยมประจำยุคสมัยนี้ พอปอกพลาสติก โดยมีความสะดวกใช้เหมือนกัน ขณะที่อีกด้านหนึ่ง ก็เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมเนื่องมาจากการกำจัดยาก เพราะโฟมเป็นขยะพุ่มเพื่อยที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียวก็ต้องทิ้ง เมื่อทิ้งแล้วก็กลายเป็นขยะนิรันดร์ เพราะไม่ย่อยสลายด้วยการฝังกลบ ต้องกำจัดด้วยการเผาอย่างถูกต้อง ซึ่งต้องใช้ทุนสูง

9. จากปัญหาที่เกิดขึ้นนักเรียนคิดว่าจะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร

- ก. โดยการเผาอย่างถูกวิธี
- ข. ลดการใช้ภาชนะที่เป็นโฟม
- ค. ใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกแทนการใช้โฟม
- ง. เมื่อใช้โฟมแล้วควรนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อความประหยัด

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 10 -12

อัศรมหาเสนาบดีจาง ชอบเขียนหนังสือหวัดและเขียนผิบบแบบแผนของอักษรหวัดที่ถูกต้องอยู่เสมอ ผู้คนพากันหัวเราะเยาะ แต่เขาไม่เคยแยแส

วันหนึ่ง เขาแต่งกวีนิพนธ์บทหนึ่ง พอเขียนเสร็จก็เรียกหลานชายให้เอาไปคัดเป็นตัวบรรจง แม่หลานชายจะคุ้นกับลายมือ แต่ก็ยังอ่านอักษรบางตัวไม่ออกจึงต้องกลับไปถาม อัศรมหาเสนาบดีจางฟังพินิจอยู่เป็นนานก็ยังอ่านลายมือตัวเองไม่ออก เกิดอารมณ์เสีย ตวาดหลานชายไปว่า ... “ ทำไม ไม่มาถามเสียแต่แรก ”

10. ผู้เขียนเรื่องนี้มีเจตนาในการเขียนอย่างไร

- ก. ตำหนิคนเขียนหนังสือหวัด
- ข. ล้อเลียนคนเขียนหนังสือหวัด
- ค. เตือนสติคนเขียนหนังสือหวัด
- ง. ขอร้องคนเขียนหนังสือหวัด

<p>11. เพราะอะไร อัครมหาเสนาบดีจาง จึงตวาดหลานชาย ว่า “ทำไมไม่มาถามเสียแต่แรก”</p> <p>ก. เพื่อโยนความผิดให้หลานชาย</p> <p>ข. เพื่อระบายอารมณ์โกรธของตน</p> <p>ค. เพื่อกลบเกลื่อนความขำหน้าของตน</p> <p>ง. เพื่อต้องการสอนให้หลานทำงานด้วยความรอบคอบ</p> <p>12. การกระทำของอัครมหาเสนาบดีจาง ตรงกับสำนวนไทย ว่าอย่างไร</p> <p>ก. เส้นผมบังภูเขา</p> <p>ข. ตีวัวกระทบคราด</p> <p>ค. ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่</p> <p>ง. รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง</p> <p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 13</p> <p>“ ล่าตัวมือปืนโลดัลส ตะลุยค้นรัง เจอหลักฐานเพียง ”</p> <p>13. คำว่า “รัง” ในที่นี้หมายถึงข้อใด</p> <p>ก. แหล่งเริงรมย์</p> <p>ข. แหล่งซ่องสุม</p> <p>ค. แหล่งอบายมุข</p> <p>ง. แหล่งเสื่อมโทรม</p> <p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 14 -15</p> <p>สหายทั้งหลาย รู้จักหลวงพ่อยิ้มไหม ท่านศักดิ์สิทธิ์นัก ท่านทำให้ร้ายกลายเป็นดี ทำให้เกลียดกลายเป็นรัก ทำให้โกรธกลายเป็นชอบใจ ทำให้กิจการต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คนที่หน้าดำคร่ำเคร่งเข้าหากัน ถ้านิมนต์หลวงพ่อยิ้มมา ความตึงเครียดก็จะหายไปโดยเร็ว หลวงพ่อก่อนไม่รังเกียจใคร ท่านประเสริฐนัก ใครนิมนต์ท่านไว้ประจำตัว ก็จะไม่โชครัดหนักหนา ดีเสียกว่ามีนะเมตดาดีเสียกว่ามีเงินเป็นถุงเป็นถัง แต่หลวงพ่อยิ้มท่านไม่ชอบคนหน้าบึ้งตึง ไม่ชอบคนที่มักเห็นคนอื่นทำผิดตลอด ส่วนตนเองทำถูกคนเดียว</p>	<p>สหายทั้งหลาย ถ้าอยากเป็นผู้ที่มีแต่คนนิยมรักใคร่ อยากให้การติดต่อกับผู้อื่นมีแต่ความสำเร็จ สะดวกรวดเร็ว ก็จงนิมนต์หลวงพ่อยิ้มมาประดิษฐาน ณ โบหน้าของท่านเทอญ</p> <p>14. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด</p> <p>ก. โน้มน้าวใจ</p> <p>ข. ชี้แจงเหตุผล</p> <p>ค. สั่งสอนตักเตือน</p> <p>ง. อธิบายรายละเอียด</p> <p>15. “หลวงพ่อยิ้ม” ในที่นี้หมายถึงอะไร</p> <p>ก. พระเครื่อง</p> <p>ข. เครื่องราง</p> <p>ค. การยิ้ม</p> <p>ง. การหัวเราะ</p> <p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ16 -18</p> <p>ในสมัยก่อนผู้ที่อ่านออกเขียนได้มีน้อยมาก ส่วนมากเป็นข้าราชการ ส่วนชาวนา ชาวบ้านหรือคนพื้นๆ นั้นหายาก เพราะไม่ค่อยจะมีโรงเรียนให้เรียน ต้องอาศัยเรียนกับพระตามวัด ซึ่งเป็นโรงเรียนของเด็กผู้ชาย สำหรับลูกผู้หญิง พ่อแม่เห็นว่าไม่จำเป็นเลย สมควรอยู่บ้านดีกว่า พอโตขึ้นอีกหน่อยเป็นสาวก็แต่งงานไปทำงานบ้านให้สามีและเลี้ยงลูก แล้วถ้าให้เรียนหนังสือจะทำให้ใจแตก เขียนจดหมายถึงผู้ชายหรือเรียกว่า “เพลงยาว” ผู้ชายเขียนมาหา ผู้หญิงก็เขียนตอบไป ผู้หญิงจึงไม่ได้เล่าเรียนเหมือนผู้ชาย อย่างดีก็เรียนกันเองในบ้าน พอให้เขียนชื่อสกุลตัวเองเป็นเท่านั้น</p> <p>16. “เพลงยาว” ในที่นี้ ผู้เขียนหมายถึงอะไร</p> <p>ก. จดหมายรัก</p> <p>ข. จดหมายถึงเพื่อน</p> <p>ค. เพลงที่มีเนื้อร้องยาวๆ</p> <p>ง. เพลงพื้นเมืองสมัยก่อน</p>
---	--

<p>17. จากข้อความข้างต้น คนในสมัยก่อนกำหนดลักษณะของผู้หญิงไว้ว่าอย่างไร</p> <p>ก. ผู้หญิงควรเป็นคนทำงานช่วยหารายได้</p> <p>ข. ผู้หญิงควรเป็นแม่บ้านคอยดูแลครอบครัว</p> <p>ค. ผู้หญิงมักเป็นคนหยิ่งโหยงไม่เอาไหน</p> <p>ง. ผู้หญิงมักนำความเสียหายมาสู่ครอบครัว</p> <p>18. จากข้อความข้างต้นนี้ แสดงว่าผู้หญิงในสมัยก่อนมีค่านิยมอย่างไร</p> <p>ก. ไม่ต้องการให้ผู้หญิงเรียนสูงกว่าผู้ชาย</p> <p>ข. ต้องการให้ลูกหลานที่เป็นผู้หญิงรับจ้างเลี้ยงเด็กเพื่อแบ่งเบาภาระจากผู้ชาย</p> <p>ค. มักให้เด็กผู้หญิงแต่งงานมีครอบครัวตั้งแต่วัยรุ่นๆ ก่อนที่เด็กผู้ชายจะเรียนจบ</p> <p>ง. นิยมให้ลูกหลานที่เป็นผู้ชายเรียนหนังสือเพื่อเข้ารับราชการและให้ผู้หญิงเป็นแม่ศรีเรือน</p>	<p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 20- 21</p> <p>เด็กเล็กๆมักอยู่ไม่เป็นสุข ทำตัวเป็นลิงเป็นค่าง อยู่เสมอ แต่ก็เป็นธรรมชาติของเด็กอย่างนั้น เด็กคนใดเป็นลิงเป็นค่างมากๆ ถือว่ามีทางจะฉลาดปราดเปรื่องกว่าเด็กประเภทพรหมลูกฟัก</p> <p>20. ข้อความนี้มีความหมายตรงกับข้อใด</p> <p>ก. เด็กชนคือเด็กฉลาด</p> <p>ข. เด็กชนไม่มีความสุข</p> <p>ค. เด็กเล็กชอบเลียนแบบลิงค่าง</p> <p>ง. เด็กพรหมลูกฟักคือเด็กฉลาด</p> <p>21. ถ้าพ่อแม่ต้องการให้ลูกฉลาด ควรเลี้ยงดูอย่างไร</p> <p>ก. ฝึกให้พูดจาไพเราะ</p> <p>ข. ให้นอนหลับเป็นเวลา</p> <p>ค. ให้ทดลองทำอะไรด้วยตนเอง</p> <p>ง. ให้ปฏิบัติตามกรอบคำสั่งของพ่อแม่</p>
<p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 19</p> <p>คนเราเมื่อจะตายควรทิ้งสิ่งที่มีค่าไว้ในโลก เพราะคุณงามความดีนั้นเป็นสิ่งที่ไม่มีวันตาย คิดดูให้ดีทุกวันนี้ ร่างกายเรากำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ความแตกดับทุกวินาที ถ้าเราไม่รีบใช้มันให้เป็นประโยชน์ มันจะมีค่ามีราคา ที่ตรงไหน</p> <p>19. จากข้อความข้างต้น ข้อใดเป็นการใช้ร่างกายให้เป็นประโยชน์</p> <p>ก. การเร่งทำงานเพื่อสร้างฐานะ</p> <p>ข. การออกกำลังกายสม่ำเสมอ</p> <p>ค. การสร้างคุณงามความดี</p> <p>ง. การดูแลสุขภาพ</p>	<p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 22</p> <p>“ตำราจรรยาบรรณเจ้าของโรงงานเป็นอย่างดีว่าเป็นคนทุจริต ฮี๊ย! แต่จับไม่ได้คาหนังคาเขาเสียที”</p> <p>22. จากข้อความ ผู้เขียนกล่าวในลักษณะใด</p> <p>ก. เจ็บใจ</p> <p>ข. เสียใจ</p> <p>ค. เศร้าใจ</p> <p>ง. ท้อแท้ใจ</p>

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 23
สภาพชีวิตประจำวันของคนทำงานนอกบ้านหลายคน บีบบังคับให้ต้องรับประทานอาหารนอกบ้านมากขึ้น ทั้งอาหารจานด่วน อาหารตามสั่งและอีกสารพัดสภาพแม่บ้านถูกพลาสติก จึงมีอยู่มากมาย และโอกาสจะพบกับโรคภัยไข้เจ็บก็มีสูง เนื่องจากการกินอาหารไม่ถูกหลักอนามัย

23. สาเหตุของปัญหาคืออะไร

- ก. การทำงานที่รีบเร่ง
- ข. การแพร่ระบาดของเชื้อโรค
- ค. การใส่เครื่องปรุงรสในอาหาร
- ง. การต้องการความสะดวกสบาย

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 24-25

เต่าทะเลไม่ได้รับออกซิเจนจากน้ำแบบปลา ถ้าเต่าทะเลฟักไข่ในน้ำ ลูกเต่าก็จะจมน้ำตายทันที ความจริงถ้าเต่าทะเลวางไข่ในทะเล มันก็จะตายก่อนได้ฟักเป็นตัวเสียด้วยซ้ำ นั่นเป็นเพราะว่าแม้แต่ไข่เต่าก็ต้องการออกซิเจนเพื่อหายใจ นั่นแหละมันจึงต้องขึ้นบกมาวางไข่ พอถึงเวลาที่เต่าทะเลจะวางไข่ มันจะขึ้นจากน้ำ คลานขึ้นไปบนชายหาด แล้วขุดหลุมลึกประมาณ 40 ซม. และวางไข่ประมาณ 120 ฟอง เมื่อวางไข่เสร็จ มันก็เอาเท้าหลังพวยทรายกลบหลุมปิดไข่

ลูกเต่าที่เพิ่งฟักเป็นตัวเริ่มเคลื่อนตัวสู่ทะเลในเมื่อมันพอจะได้ขึ้นมาจากรังของมันได้ ทะเลเป็นถิ่นที่มันจะเติบโตขึ้น พอตัวเมียโตพร้อมที่จะวางไข่ได้ มันก็จะหวนกลับมาที่ชายหาดอีกครั้ง

24. เหตุใดเต่าทะเลจึงต้องขึ้นมาวางไข่บนบก

- ก. เพราะเต่าทะเลตัวเมียจะต้องกกไข่จนกว่าไข่จะฟักเป็นตัว
- ข. เพราะถ้าวางไข่ในทะเลก็จะตกเป็นอาหารของปลาใหญ่
- ค. เพราะไข่ต้องการออกซิเจนเพื่อหายใจเข้าไปทางเปลือกไข่
- ง. เพราะเมื่อวางไข่บนบกจะสามารถขุดหลุมฝังเพื่อป้องกันอันตรายได้

25. ลูกเต่าที่ฟักเป็นตัวแล้ว จะคลานกลับสู่ทะเลได้เมื่อใด
- ก. เมื่อฟักเป็นตัวได้ประมาณ 1 สัปดาห์
  - ข. เมื่อมันสามารถไต่ขึ้นมาจากรังของมันได้
  - ค. เมื่อมันโตพอที่จะสามารถหากินได้ด้วยตัวเอง
  - ง. เมื่อเท้าของมันแข็งแรงพอที่จะว่ายน้ำในทะเลได้

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 26 -27

การช่วยงานสมัยก่อน ใครมีผลผลิตพืชไร่ของตนอย่างไร ก็จะนำเอาผลผลิตพืชไร่นั้นมาช่วยงาน เช่น มีสวนมะพร้าว ก็ขนใส่เรือ ใส่เกวียน เอามาให้ก่อนวันงาน ใครมีกะปิ น้ำปลา พริกหอม กระเทียม มีไข่ไก่ ไข่เป็ด มีฟักแฟง แดงกวา ก็ขนเอามาช่วย แล้วก็ช่วยงานกันจริงๆ

26. จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คนไทยในสมัยก่อน มีลักษณะอย่างไร

- ก. มีน้ำใจ
- ข. เห็นใจผู้อื่น
- ค. มีความรอบคอบ
- ง. มีชีวิตที่เรียบง่าย

27. จากข้อความนี้ ผู้เขียนกล่าวด้วยความรู้สึกอย่างไร

- ก. ชื่นชม
- ข. ห่วงใย
- ค. ซาบซึ้ง
- ง. สนับสนุน

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 28- 31

คนจีนและคนไทยได้มีการเอาใบชาใส่ไว้ในโลงศพ เพื่อใช้ประกอบพิธี บ้างก็ว่าช่วยในการดูกลิ่น บ้างก็ว่าไม่ให้มีน้ำเหลืองไหลออกมา

ในพิธีไหว้บรรพบุรุษของจีน สิ่งที่ขาดไม่ได้คือน้ำชาและเหล้า เวลาทำความสะอาดหลุมศพหรือที่เรียกกันว่าเซ่งเม้งนั้น ก็จะต้องไหว้หน้าชาทั้งที่สุสานและที่บ้าน วันสารทจีน ตรุษจีน ก็ต้องไหว้หน้าชา

แม้ในพิธีแต่งงานของคนจีน หรือลูกหลานของคนจีน ชาก็มีบทบาทในการใช้เป็นการเคารพผู้ใหญ่ในวันแต่งงาน พิธียกหน้าชาไม่ใช่เป็นพิธีการรัดไถเงิน

<p>จากญาติ หากแต่เป็นการแสดงความเคารพ เพื่อให้ผู้ใหญ่ได้เมตตาคู่บ่าวสาว เพื่อการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่สมบูรณ์</p> <p>28. เหตุใดในพิธีกรรมต่างๆ ของชาวจีนจึงต้องมีชาเข้ามาเกี่ยวข้องกับเสมอ</p> <p>ก. เพราะชาวจีนนิยมใช้น้ำชาในการบูชาเทพเจ้า</p> <p>ข. เพราะชาวจีนเชื่อว่าดื่มน้ำชาแล้วทำให้สุขภาพดี</p> <p>ค. เพราะชาวจีนเชื่อว่าน้ำชาเป็นสัญลักษณ์ของเทพเจ้า</p> <p>ง. เพราะชาวจีนเชื่อว่าน้ำชาเป็นเครื่องหมายการแสดงความเคารพ</p> <p>29. ข้อใด เป็นเหตุผลที่ชาวจีนนำน้ำชามาใช้ในพิธีแต่งงาน</p> <p>ก. เป็นสัญลักษณ์ให้อายุยืน</p> <p>ข. เพื่อใช้แสดงความเคารพต่อญาติผู้ใหญ่</p> <p>ค. เพื่อใช้ทำความสะอาดร่างกายก่อนเข้าพิธี</p> <p>ง. เพื่อให้คู่บ่าวสาวดื่มเพื่อบำรุงสุขภาพร่างกาย</p> <p>30. ข้อใดเป็นเหตุผลที่คนไทยและคนจีน นำไปขายใส่ไว้ในโรงศพ</p> <p>ก. เพื่อรักษาสุขภาพศพ</p> <p>ข. เพื่อดับกลิ่นเหม็นของศพ</p> <p>ค. เพื่อป้องกันไม่ให้ศพเกิดการเน่า</p> <p>ง. เพื่อแสดงถึงความเคารพต่อศพ</p> <p>31. เรื่องนี้ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร</p> <p>ก. มนุษย์กับชา</p> <p>ข. ประโยชน์ของชา</p> <p>ค. ประเพณีการดื่มชา</p> <p>ง. ความเชื่อเกี่ยวกับชา</p> <p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 32</p> <p>“แม่เฝ้าอบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นคนดี แต่ทำไมถึงทำตัว เป็นเด็กเหลือขอแบบนี้ละ คงต้องลงโทษกันบ้างแล้ว”</p> <p>32. คำว่า “เด็กเหลือขอ” ในที่นี้หมายความว่าอย่างไร</p> <p>ก. เกเร</p> <p>ข. ดื้อรั้น</p> <p>ค. ใจร้อน</p> <p>ง. แข็งกระด้าง</p>	<p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 33-34</p> <p>ภาษาเป็นมรดกและเป็นวัฒนธรรมของชาติ เพราะเป็นการแสดงออกให้ชาติอื่นได้รับรู้ถึงความเป็นไทย เราทุกคนจึงควรช่วยกันดำรงรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป</p> <p>32. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด</p> <p>ก. การสื่อภาษา</p> <p>ข. การใช้ภาษา</p> <p>ค. การรักษาภาษา</p> <p>ง. ความสำคัญของภาษา</p> <p>33. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด</p> <p>ก. สั่งสอน</p> <p>ข. เตือนสติ</p> <p>ค. เสนอแนะ</p> <p>ง. จูงใจให้ปฏิบัติ</p> <p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 35-37</p> <p>ในสายตาของมนุษย์ในยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ดูเหมือนว่าผู้คนส่วนใหญ่จะมองไม่เห็นถึงภัยอันตรายต่างๆ ที่เป็นผลมาจากเทคโนโลยี อย่างถ่องแท้ ความเชื่อที่ถูกครอบงำและปลุกฝังมาโดยตลอด ทำให้สายตาของมนุษย์แห่งโลกวิทยาการมองข้ามวิถีแห่งธรรมชาติไป เพราะเขาต่างเชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีจะสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งที่จากตัวของมันเองเป็นผู้กระทำ และจากสิ่งอื่นได้ในทุกครั้ง ที่น่าเศร้าก็คือ ความคิดเห็นและความเชื่อในทฤษฎีที่ว่า ทุกอย่างมีข้อดีข้อเสีย และผลเสียที่เกิดจากเทคโนโลยีเป็นผลเสียที่จำเป็นต้องเกิดขึ้น คุณจะยอมเอาแต่ข้อดี แต่ไม่ยอมเอาข้อเสียไม่ได้ คุณต้องดูว่าข้อดีกับข้อเสียอะไรมีมากกว่ากัน ถ้าเทคโนโลยีทำให้เกิดประโยชน์มาก เกิดโทษน้อย เทคโนโลยีนั้นก็ควรนำมาเอามาใช้</p>
---	--

<p>35. มนุษย์ยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ มีความเชื่อ ว่าอย่างไร</p> <p>ก. เชื่อว่าเทคโนโลยีไม่มีภัยอันตรายใดๆ</p> <p>ข. เชื่อว่าเทคโนโลยีมีทั้งผลดีและผลเสีย</p> <p>ค. เชื่อว่าเทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนโลกได้</p> <p>ง. เชื่อว่าเทคโนโลยีมีประโยชน์มาก มีโทษน้อย ควรนำมาใช้</p> <p>36. ประเด็นสำคัญของข้อความนี้ คือข้อใด</p> <p>ก. เทคโนโลยีมีทั้งคุณและโทษ</p> <p>ข. เทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้</p> <p>ค. ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์</p> <p>ง. คนส่วนใหญ่มองไม่เห็นอันตรายต่างๆ ที่เป็นผลมาจากเทคโนโลยี</p> <p>37. ผู้เขียน มีความคิดเห็นอย่างไรต่อเรื่องนี้</p> <p>ก. ไม่ควรนำเทคโนโลยีมาใช้</p> <p>ข. ปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่จำเป็น</p> <p>ค. เชื่อมั่นว่าเทคโนโลยี สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้</p> <p>ง. คนในยุคเทคโนโลยี มักมองข้ามวิถีแห่งธรรมชาติ ไป</p> <p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 38-39</p> <p>อากาศ ซึ่งเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นสัมผัสไม่ได้ แต่กลับกลายเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ และสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายในโลกนี้ เมื่อขาดอากาศ หรือมีแต่อากาศเป็นพิษ ร่างกายมนุษย์จึงทนไม่ได้ เป็นผลให้เกิดการเสื่อมสุขภาพและเสียชีวิต เมื่อมีการ รณรงค์ที่จะกำจัดสิ่งที่เป็นมลพิษออกไปจากโลก สิ่งที่น่าจะ กำจัดเป็นสิ่งแรกจึงควรเป็นมลพิษทางอากาศ</p>	<p>สิ่งที่น่าสังวรต่อไปก็คือ กรุงเทพฯและเมืองใหญ่ๆ ของไทย เริ่มจะมีผู้ป่วยจากอากาศเป็นพิษ อันเป็นเครื่อง แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นรีบด่วน ที่ทุกคนควรจะได้ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา รัฐบาลควรให้ความสำคัญ กับเรื่องนี้เป็นพิเศษ ทุกคนควรมีส่วนช่วยกันรณรงค์ ร่วมมือกันกำจัดมลพิษในอากาศเพื่อความ “อยู่รอด” และ “อยู่ดี”</p> <p>38. ผู้เขียนต้องการเน้นถึงหน้าที่ของใคร ในการแก้ไข ปัญหานี้</p> <p>ก. รัฐบาล</p> <p>ข. สื่อมวลชน</p> <p>ค. ข้าราชการ</p> <p>ง. ประชาชนทุกคน</p> <p>39. บทความนี้ เน้นความสำคัญในข้อใด</p> <p>ก. มลพิษทางอากาศทำให้เสียสุขภาพและเสียชีวิต</p> <p>ข. ทุกคนควรมีหน้าที่ช่วยกันกำจัดมลพิษ ทางอากาศ</p> <p>ค. การกำจัดปัญหามลพิษทางอากาศควรเป็นหน้าที่ ของรัฐบาล</p> <p>ง. รัฐบาลควรให้การดูแลผู้ป่วยจากฝุ่นละออง และควันพิษในอากาศ</p> <p>คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 40</p> <p>ที่ประเทศอังกฤษ คนเขาจะไม่ถามคนแปลกหน้าว่า ...“ เขาคือใคร แต่จะถามว่า เขาทำอะไรได้”</p> <p>40. ตามข้อความนี้ คนอังกฤษจะให้เกียรติกับบุคคล ประเภทใด</p> <p>ก. คนหน้าตาดี</p> <p>ข. คนมีฐานะดี</p> <p>ค. คนมนุษย์สัมพันธ์ดี</p> <p>ง. คนปฏิบัติหน้าที่การงานดี</p>
--	---

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

คำชี้แจง

1. ข้อสอบฉบับนี้มี 1 ข้อ ให้เวลาทำ 30 นาที
2. ข้อสอบเป็นแบบความเรียง ให้นักเรียนอ่านข้อความ และจับใจความสำคัญของเรื่อง แล้วนำมาเขียนแสดงความคิดเห็น โดยให้มีความยาวประมาณ 10-15 บรรทัด
3. เกณฑ์การตรวจให้คะแนนพิจารณาจาก

ความรู้ในเนื้อเรื่อง (การเสนอเรื่อง)	4	คะแนน
การแสดงแนวคิดสำคัญ	4	คะแนน
การใช้ภาษาสื่อความหมาย	4	คะแนน
การเขียนขยายความเนื้อหาในเรื่อง	3	คะแนน
การลำดับความ	3	คะแนน
การแสดงเอกภาพของเรื่อง	2	คะแนน

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ จับใจความสำคัญของเรื่องแล้วนำมาเขียน
แสดงความคิดเห็นโดยให้ความยาวประมาณ 10-15 บรรทัด พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง

สิ่งที่น่าห่วงมากที่สุดในขณะนี้คือ ปัญหาการระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา
อนาคตอันสดใสของเยาวชนของชาติจะต้องมาดับวูบลง เพราะฤทธิ์และพิษภัยของยานรก
เหล่านี้ ปัญหานี้จึงเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายไม่อาจนิ่งนอนใจอยู่ได้ และเราก็ไม่อาจคิดว่า
ปัญหายาบ้าเป็นปัญหาไกลตัวของเราอีกต่อไป เพราะสักวันภัยจากยาบ้า อาจวิ่งเข้าหาตัวเรา
ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ชื่อ .....

ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

แบบทดสอบชุดนี้ เป็นคำถามเกี่ยวกับเจตคติในการเรียนวิชาภาษาไทย ต้องการวัดเกี่ยวกับความรู้สึกและการกระทำบางอย่างของนักเรียน โดยมีข้อความกำหนดให้ให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างน้อยเพียงใด

วิธีการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ (ข้อความ) ในแต่ละข้อจะมีช่องว่างให้เลือกตอบ 4 ช่อง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วเลือกตอบช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่เลือกนั้น

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. วิชาภาษาไทยช่วยให้เรียนวิชาอื่นๆได้เข้าใจง่ายขึ้น				
2. การเข้าร่วมกิจกรรมในวิชาภาษาไทยเป็นเรื่องน่าเบื่อ				
3. เมื่อนักเรียนขาดเรียน จะติดตามบทเรียนและการบ้านจากเพื่อนสนิทและครูผู้สอน				
4. จากการเรียนวิชาภาษาไทย ทำให้เป็นคนฉลาดรอบรู้และทันเหตุการณ์				
5. นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการทำกิจกรรมการเรียนวิชาภาษาไทย				
6. การทำงานในวิชาภาษาไทยทำให้นักเรียนรู้สึกหงุดหงิด				
7. เรียนวิชาภาษาไทยแล้ว สามารถนำไปพัฒนาตนเองได้				
8. การเรียนวิชาภาษาไทยทำให้เป็นคนเขื่องช้า เฉื่อยชา				
9. เรียนวิชาภาษาไทยแล้ว ทำให้สุขภาพจิตแย่งลง				
10. นักเรียนชอบเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนวิชาภาษาไทยที่ครูนำมาสอน				
11. นักเรียนชอบชวนเพื่อนคุยในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาไทย				
12. วิชาภาษาไทยมีส่วนช่วยได้มาก ในการเรียนต่อในระดับสูงๆ				

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
13. นักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมภาษาไทยเมื่อถูกบังคับเท่านั้น				
14. กิจกรรมการเรียนภาษาไทยทำให้ขาดความเชื่อมั่น ไม่กล้าแสดงออก				
15. เมื่อครูให้ออกไปทำกิจกรรม นักเรียนเลือกที่จะนั่ง เฉยๆ				
16. นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากการเรียน วิชาภาษาไทย				
17. ในเวลาเรียนวิชาภาษาไทย นักเรียนจะติดตาม เนื้อเรื่องด้วยความสนใจ				
18. วิชาภาษาไทยมีเนื้อหายุ่งยากซับซ้อน				
19. เมื่อนักเรียนทำการบ้านวิชาภาษาไทยไม่ได้ นักเรียน จะเลิกทำทันที				
20. นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ได้เรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ				

ภาคผนวก ค

- ตัวอย่างแผนการสอนกลุ่มทดลอง
- ตัวอย่างแผนการสอนกลุ่มควบคุม
- กิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 1

วิชา ภาษาไทย (ท 203)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง เรื่องจากรายงาน

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

เรื่องจากรายงาน เป็นเรื่องที่เขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญและบอกรายละเอียดจากรื่องที่อ่านได้ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำความรู้ ความคิดจากสารไปใช้ให้เป็นประโยชน์ หากทำได้รวดเร็วและถูกต้องย่อมทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และเขียนความเรียงได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. ตอบคำถามจากรื่องที่อ่านได้
2. ลำดับความจากรื่องที่อ่านได้
3. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. อธิบายความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในรื่องได้
5. วางแผนการเขียนรื่องได้
6. ตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนรื่องได้
7. เรียบเรียงถ้อยคำเป็นความเรียงได้อย่างสละสลวย

เนื้อหา

การอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนรายงาน

รื่องรายงาน รื่อง นกยูง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการเพื่อทำหน้าที่ประจำกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 1 ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของรื่องที่อ่านโดยการเดา /สรุป /ลำดับความ

1.1 หาความหมายจากปริบท

- นักเรียนดูภาพนกยูงแล้วช่วยกันบอกลักษณะ และอธิบายความรู้ต่างๆของนักเรียน

เกี่ยวกับนกยูง

- นักเรียนอ่านรื่อง นกยูง จากบทอ่านที่ครูเตรียมมาให้
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจับใจความสำคัญและหารายละเอียดของรื่องโดย

ตอบคำถามลงในใบงานที่ 1 (โดยตอบคำถามต่อไปนี้)

- รื่องนี้เป็นรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ทำไมผู้เขียนจึงเขียนรื่องนี้
- ผู้เขียนต้องการเขียนให้ใครอ่าน
- ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบอะไร

- นักเรียนทราบอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้
- นักเรียนรู้จักวรรณคดีลักษณะภาษาที่ใช้ในงานเขียนนี้หรือไม่
- เรื่องนี้ผู้เขียนใช้วรรณคดีลักษณะภาษาชนิดใด

1.2. เขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่องลงในใบงานที่ 2
- ครูสังเกตการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่ม และคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียน

มีปัญหา

- พิจารณาและวิเคราะห์การลำดับความจากเรื่องที่อ่าน
- นักเรียนทบทวนเนื้อเรื่อง แล้วช่วยกันพิจารณาการลำดับความของเรื่องว่ามีระเบียบ

ลำดับเนื้อหาสาระของเนื้อความอย่างไรบ้าง ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

- นักเรียนช่วยกันเขียนลำดับความจากเรื่องที่อ่านลงในใบงานที่ 3
- วิเคราะห์วรรณคดีลักษณะภาษาของเรื่องที่อ่าน
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ลักษณะเนื้อความจากบทอ่าน แล้วช่วยกัน

สรุปว่า ในการเขียนเรื่องนี้ผู้เขียนใช้วรรณคดีลักษณะภาษาแบบใด

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันกำหนดวรรณคดีลักษณะภาษาในการเขียนเรื่องใหม่

ของกลุ่มตน

- อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำศัพท์หรือสำนวนที่พบจากเรื่องที่อ่าน
- นักเรียนช่วยกันหาคำศัพท์หรือสำนวนภาษาจากเรื่อง สาระน่ารู้...เรื่องกล้วย

แล้วร่วมกันอภิปรายความหมายโดยสังเขปจากเนื้อความของเรื่อง(ปริบท)

- ครูร่วมอภิปราย และสรุปความหมายที่ถูกต้อง นักเรียนบันทึกลงในสมุดงาน

ขั้นตอนที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผนการเขียน

- นักเรียนศึกษาแผนภูมิ รูปแบบแผนการเขียน บนกระดาน สนทนา ชักถาม
- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง วรรณคดีลักษณะภาษาชนิด รายงาน เพิ่มเติม

จากใบความรู้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษาและร่วมกันวางแผนการเขียนเรื่องขึ้นใหม่ โดยอาศัยแนวคิด

จากเรื่องที่อ่านในขั้นตอนที่ 1 แล้วบันทึกข้อมูลลงในใบงานที่ 4

- ครูคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน

- นักเรียนช่วยกันเขียนข้อมูลย่อๆ จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาอภิปรายเพื่อตกลง

ข้อมูลร่วมกัน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันบันทึกย่อเรื่องตามหัวข้อที่ได้ร่วมกันวางแผนการเขียนไว้

ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง

- นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันถึงจุดประสงค์ของเนื้อความที่จะเขียน

ว่าต้องการเขียนเพื่ออะไร เขียนให้ใครอ่าน

- นักเรียนช่วยกันเขียนเรื่องในขั้นร่างตามลำดับเรื่องที่ทำแผนการเขียนไว้

โดยเขียนขยายความข้อมูลจากหัวข้อที่บันทึกย่อไว้ในขั้นตอนที่ 3 ให้ได้ความสมบูรณ์ ชัดเจน

ลงในใบงานที่ 5

ขั้นตอนที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียนด้วยตนเอง

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเรื่องที่เขียนในขั้นร่างจากขั้นตอนที่ 4 มาอภิปรายร่วมกันถึงความเหมาะสม ตามประเด็นต่อไปนี้
  - ความชัดเจนของการสื่อความหมาย
  - การใช้สำนวนภาษา
  - การลำดับความ ขยายความ
  - ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วางไว้
  - นักเรียนในกลุ่มช่วยกัน พิจารณา ปรับปรุง แก้ไขงานเขียนของกลุ่มตนให้เรียบร้อย
  - ครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา

ขั้นตอนที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา

- นักเรียนช่วยกันอ่านเรื่องที่เขียน และช่วยกันปรับปรุงใหม่ให้สมบูรณ์อีกครั้ง
- นักเรียนคัดลอกเรื่องของตนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ อาจวาดรูปประกอบ ระบายสีตามความพอใจ หรืออาจเขียนเรื่องใหม่โดยใช้อรรถลักษณะภาษาที่แตกต่างออกไป
  - นักเรียนกลุ่มที่ทำงานเสร็จแล้ว ให้ทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา
  - นักเรียนทุกกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
  - นักเรียนกลุ่มอื่นๆซักถาม หรืออาจเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไขเพิ่มเติม

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพนกยูง
2. ใบงาน
  - ใบงานที่ 1 การหาความหมายจากปริบท
    - ใบงานที่ 2 การเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง
    - ใบงานที่ 3 การลำดับเรื่องของผู้เขียน
    - ใบงานที่ 4 การวางแผนการเขียน
    - ใบงานที่ 5 การเขียน
3. ใบความรู้ อรรถลักษณะภาษา ชนิดรายงาน
4. แผนภูมิ รูปแบบแผนการเขียน
5. กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกต
  - การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
  - การนำเสนอผลงาน
2. ตรวจผลงานนักเรียน
3. ตรวจผลการทำกิจกรรมเสริมทักษะ

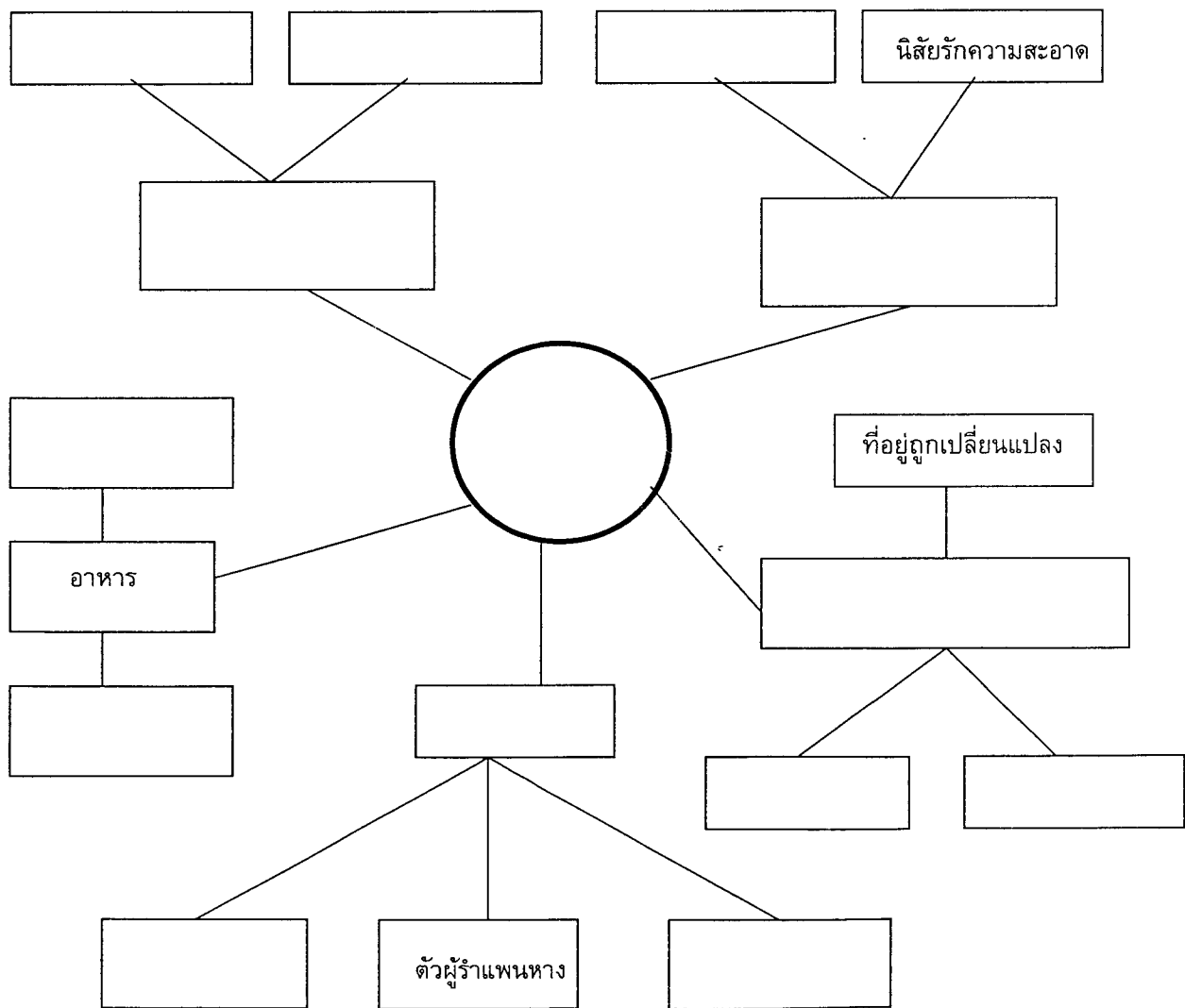
กลุ่มที่..... ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 2 เรื่อง การเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง

แผนการสอนที่ ..1..

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง นกยูง แล้วเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง ลงในใบงานนี้

แผนภูมิสรุปความสำคัญเรื่อง
นกยูง

กลุ่มที่..... ชื่อ ..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ใบงานที่ 3 เรื่อง การลำดับเรื่องของผู้เขียน

แผนการสอนที่ ..1...

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนลำดับเรื่อง เรื่อง นกยูง ลงในใบงานนี้

ชื่อเรื่อง

หัวข้อที่ 1 ....ลักษณะทั่วไป.....

หัวข้อย่อยที่1.....

หัวข้อย่อยที่2.....

หัวข้อย่อยที่.....

หัวข้อที่ 2 .....

หัวข้อย่อยที่.....

หัวข้อย่อยที่...นิสัยรักความสะอาด.....

หัวข้อย่อย.....

หัวข้อที่ 3 .....

หัวข้อย่อยที่ 1.....

หัวข้อย่อยที่ 2.....

หัวข้อย่อยที่ 3.....

หัวข้อที่ 4 .....

หัวข้อย่อยที่ 1 .....

หัวข้อย่อยที่ 2.....

หัวข้อย่อยที่ 3.....

หัวข้อที่ 5 .....

หัวข้อย่อยที่ 1.....

หัวข้อย่อยที่ 2 .....

หัวข้อย่อยที่ 3.....

หัวข้อย่อยที่ 4 จัดเป็นสัตว์ที่ถูกคุกคาม.....

.....

กลุ่มที่..... ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ 4 เรื่องการวางแผนการเขียน

แผนการสอนที่ ..1..

คำชี้แจง ให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการอ่านเรื่องที่อ่านนำมาวางแผนการเขียน
โดยเขียนลงในใบงานนี้

การวางแผนการเขียนของนักเรียน

ปริเฉทที่ 1 (คำนำ)

ประเด็นที่ 1 .....

ประเด็นที่ 2 .....

ประเด็นที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 2

ความคิดรวบยอดหลัก.....

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 3

ความคิดรวบยอดหลัก.....

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 4

ความคิดรวบยอดหลัก.....

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 5

ความคิดรวบยอดหลัก.....

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

สรุปความ

ประเด็นที่ 1 .....

ประเด็นที่ 2 .....

แผนภูมิ
รูปแบบการวางแผนการเขียน

- ปริเจทที่ 1 (คำนำ)
     ประเด็นที่ 1 .....
     ประเด็นที่ 2 .....
- ปริเจทที่ 2
     ความคิดรวบยอดหลัก.....
     ความสนับสนุนที่ 1 .....
     ความสนับสนุนที่ 2 .....
- ปริเจทที่ 3
     ความคิดรวบยอดหลัก.....
     ความสนับสนุนที่ 1 .....
     ความสนับสนุนที่ 2 .....
     ความสนับสนุนที่ 3 .....
- ปริเจทที่ 4
     ความคิดรวบยอดหลัก.....
     ความสนับสนุนที่ 1 .....
     ความสนับสนุนที่ 2 .....
     ความสนับสนุนที่ 3 .....
- สรุปความ
     ประเด็นที่ 1 .....
     ประเด็นที่ 2 .....

หมายเหตุ ในแต่ละปริเจท นักเรียนสามารถเพิ่มหรือลดความสนับสนุนได้ตามความต้องการ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 2

วิชา ภาษาไทย (ท 203)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง เรื่องจากรายงาน

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

เรื่องจากรายงาน เป็นเรื่องที่เขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญและบอกรายละเอียดจากเรื่องที่อ่านได้ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำความรู้ ความคิดจากสารไปใช้ให้เป็นประโยชน์ หากทำได้รวดเร็วและถูกต้องย่อมทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และเขียนความเรียงได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. ลำดับความจากเรื่องที่อ่านได้
3. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. อธิบายความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในเรื่องได้
5. วางแผนการเขียนเรื่องได้
6. ตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนเรื่องได้
7. เขียนเรื่องได้อย่างสละสลวย

เนื้อหา

การอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนรายงาน

เรื่องรายงาน เรื่อง สาระนั้นรู้...เรื่องกล้วย

กิจกรรมการเรียนการสอน

แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการเพื่อทำหน้าที่ประจำกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 1 ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่านโดยการเดา /สรุป /ลำดับความ

1.1 หาความหมายจากปริบท

- ครูให้นักเรียนหาคำตอบว่า อะไรเอ่ย ดันกับใบ ชื่อไม่เหมือนกัน เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
- นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะต้น และส่วนต่างๆของต้นกล้วย แล้วร่วมกันสนทนา

เกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของกล้วย

- นักเรียนอ่านเรื่อง สาระนั้นรู้...เรื่องกล้วย จากบทอ่านที่ครูเตรียมมาให้
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจับใจความสำคัญและหารายละเอียดของเรื่องโดย

ตอบคำถามลงในใบงานที่ 1 (โดยตอบคำถามต่อไปนี้)

- เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ทำไมผู้เขียนจึงเขียนเรื่องนี้
- ผู้เขียนต้องการเขียนให้ใครอ่าน

- ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบอะไร
- นักเรียนทราบอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้
- นักเรียนรู้จักอรรถลักษณะภาษาที่ใช้ในงานเขียนนี้หรือไม่
- เรื่องนี้ผู้เขียนใช้อรรถลักษณะภาษาชนิดใด

1.2 เขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่องลงในใบงานที่ 2
- ครูสังเกตการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่ม และคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียน

มีปัญหา

1.3 พิจารณาและวิเคราะห์การลำดับความจากเรื่องที่อ่าน

- นักเรียนทบทวนเนื้อเรื่อง แล้วช่วยกันพิจารณาการลำดับความของเรื่องว่ามีการเรียงลำดับเนื้อหาสาระของเนื้อความอย่างไรบ้าง ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

- นักเรียนช่วยกันเขียนลำดับความจากเรื่องที่อ่านลงในใบงานที่ 3

1.4 วิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาของเรื่องที่อ่าน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ลักษณะเนื้อความจากบทอ่าน แล้วช่วยกันสรุปว่า ในการเขียนเรื่องนี้ผู้เขียนใช้อรรถลักษณะภาษาแบบใด

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันกำหนดอรรถลักษณะภาษาในการเขียนเรื่องใหม่

ของกลุ่มตน

1.5 อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำศัพท์หรือสำนวนที่พบจากเรื่องที่อ่าน

- นักเรียนช่วยกันหาคำศัพท์หรือสำนวนภาษาจากเรื่อง สาระน่ารู้...เรื่องกล้วย แล้วร่วมกันอภิปรายความหมายโดยสังเกตจากเนื้อความของเรื่อง(ปริบท)

- ครูร่วมอภิปราย และสรุปความหมายที่ถูกต้อง นักเรียนบันทึกลงในสมุดงาน

ขั้นตอนที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผนการเขียน

- นักเรียนศึกษาแผนภูมิ รูปแบบแผนการเขียน บนกระดาน สนทนา ซักถาม
- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง อรรถลักษณะภาษาชนิด รายงาน เพิ่มเติม

จากใบความรู้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษาและร่วมกันวางแผนการเขียนเรื่องขึ้นใหม่ โดยอาศัยแนวคิดจากเรื่องที่อ่านในขั้นตอนที่ 1 แล้วบันทึกข้อมูลลงในใบงานที่ 4

- ครูคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมายหรือแผนการเขียน

- นักเรียนช่วยกันเขียนข้อมูลย่อๆ จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาอภิปรายเพื่อตกลง

ข้อมูลร่วมกัน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันบันทึกย่อเรื่องตามหัวข้อที่ได้ร่วมกันวางแผนการเขียนไว้

ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง

- นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันถึงจุดประสงค์ของเนื้อความที่จะเขียนว่าต้องการเขียนเพื่ออะไร เขียนให้ใครอ่าน

- นักเรียนช่วยกันเขียนเรื่องในขั้นร่างตามลำดับเรื่องที่ทำแผนการเขียนไว้

โดยเขียนขยายความข้อมูลจากหัวข้อที่บันทึกย่อไว้ในขั้นตอนที่ 3 ให้ได้ความสมบูรณ์ ชัดเจน ลงในใบงานที่ 5

ขั้นตอนที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียนด้วยตนเอง

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเรื่องที่เขียนในขั้นร่างจากขั้นตอนที่ 4 มาอภิปรายร่วมกัน ถึงความเหมาะสม ตามประเด็นต่อไปนี้

- ความชัดเจนของการสื่อความหมาย
- การใช้สำนวนภาษา
- การลำดับความ ขยายความ
- ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วางไว้
- นักเรียนในกลุ่มช่วยกัน พิจารณา ปรับปรุง แก้ไขงานเขียนของตนให้เรียบร้อย
- ครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา

ขั้นตอนที่ 6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา

- นักเรียนช่วยกันอ่านเรื่องที่เขียน และช่วยกันปรับปรุงใหม่ให้สมบูรณ์อีกครั้ง

- นักเรียนคัดลอกเรื่องของตนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ อาจวาดรูปประกอบ ระบายสี ตามความพอใจ หรืออาจเขียนเรื่องใหม่โดยใช้วรรณลักษณะภาษาที่แตกต่างออกไป

- นักเรียนกลุ่มที่ทำงานเสร็จแล้ว ให้ทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา
- นักเรียนทุกกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- นักเรียนกลุ่มอื่นๆซักถาม หรืออาจเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไขเพิ่มเติม

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพต้นกล้วยและส่วนต่างๆของกล้วย
2. ใบงาน
  - ใบงานที่ 1 การหาความหมายจากปริบท
  - ใบงานที่ 2 การเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง
  - ใบงานที่ 3 การลำดับเรื่องของผู้เขียน
  - ใบงานที่ 4 การวางแผนการเขียน
  - ใบงานที่ 5 การเขียนแสดงความคิดเห็น
3. ใบความรู้ อรรถลักษณะภาษา ชนิดรายงาน
4. แผนภูมิ รูปแบบแผนการเขียน
5. กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกต
  - การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
  - การนำเสนอผลงาน
2. ตรวจผลงานนักเรียน
3. ตรวจผลการทำกิจกรรมเสริมทักษะ

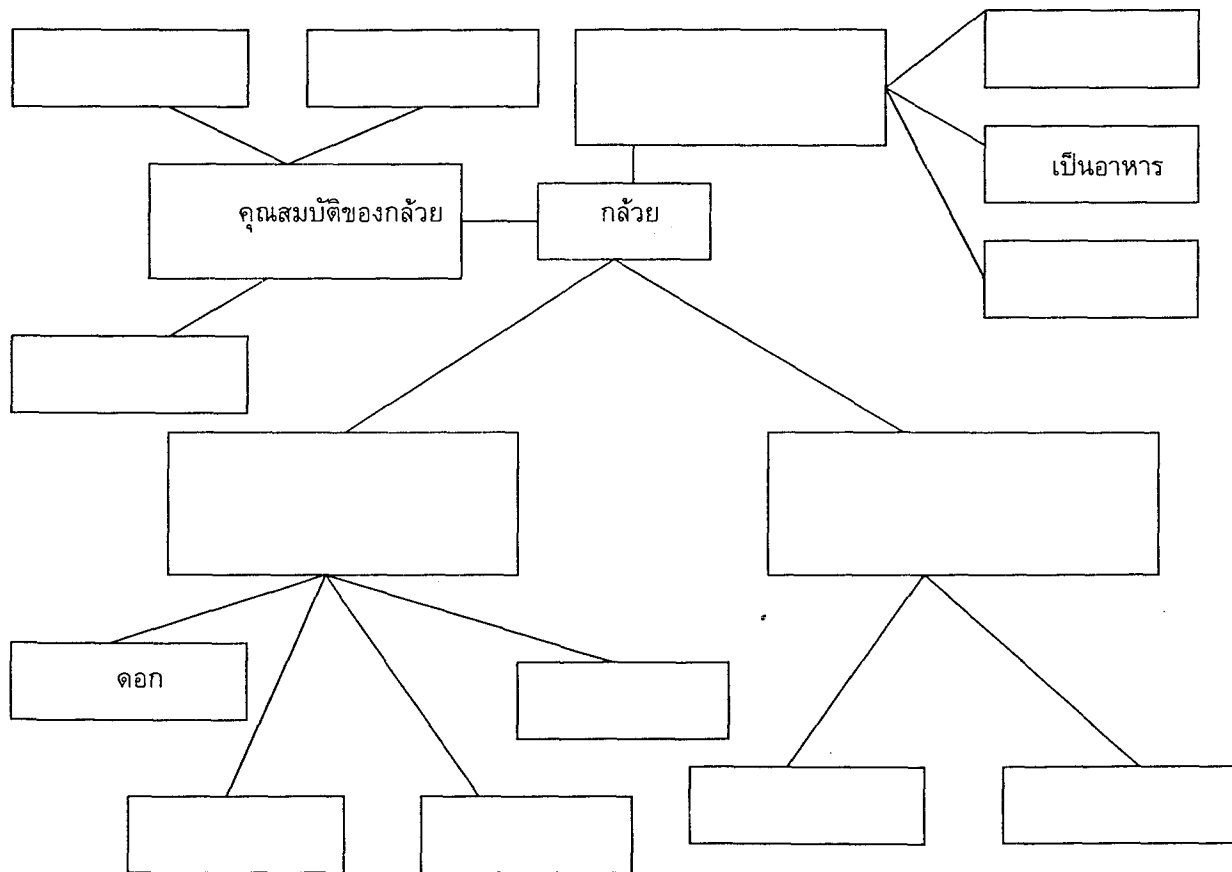
กลุ่มที่..... ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 2 เรื่อง การเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง

แผนการสอนที่ ..2..

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง สาระนั้นรู้...เรื่องกล้วย แล้วเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่อง ลงในใบงานนี้

แผนภูมิสรุปความสำคัญเรื่อง
สาระนั้นรู้...เรื่องกล้วย

กลุ่มที่..... ชื่อ ..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ใบงานที่ 3 เรื่อง การลำดับเรื่องของผู้เขียน

แผนการสอนที่ ..2...

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนลำดับเรื่อง เรื่อง สารหน้ารู้..เรื่องกล้วย ลงในใบงานนี้

ชื่อเรื่อง

หัวข้อที่ 1 คุณสมบัติของกล้วย

หัวข้อย่อยที่ 1.....

หัวข้อย่อยที่ 2.....

หัวข้อย่อยที่ ... ปลุกได้ทั่วไป.....

หัวข้อที่ 2 .....

หัวข้อย่อยที่ 1 .....

หัวข้อย่อยที่ 2...ไป.....

หัวข้อย่อยที่ 3.....

หัวข้อย่อยที่ 4.....

หัวข้อที่ 3 .....

หัวข้อย่อยที่ 1.....

หัวข้อย่อยที่ 2.....

หัวข้อย่อยที่ 3.....

หัวข้อที่ 4 ...ประโยชน์.....

หัวข้อย่อยที่ 1 .....

หัวข้อย่อยที่ 2.....

หัวข้อย่อยที่ 3.....

หัวข้อที่ 5 .....

หัวข้อย่อยที่ 1.....

หัวข้อย่อยที่ 2 .....

หัวข้อย่อยที่ 3.....

หัวข้อย่อยที่ 4 .....

.....

.....

กลุ่มที่..... ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ 4 เรื่องการวางแผนการเขียน

แผนการสอนที่ ..2..

คำชี้แจง ให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการอ่านเรื่องที่อ่านนำมาวางแผนการเขียน
โดยเขียนลงในใบงานนี้

การวางแผนการเขียนของนักเรียน

ปริเฉทที่ 1 (คำนำ)

ประเด็นที่ 1 .....

ประเด็นที่ 2 .....

ประเด็นที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 2

ความคิดรวบยอดหลัก.....

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

ความสนับสนุนที่ 4 .....

ปริเฉทที่ 3

ความคิดรวบยอดหลัก.....

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ปริเฉทที่ 4

ความคิดรวบยอดหลัก.....

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

ปริเฉทที่ 5

ความคิดรวบยอดหลัก.....

ความสนับสนุนที่ 1 .....

ความสนับสนุนที่ 2 .....

ความสนับสนุนที่ 3 .....

สรุปความ

ประเด็นที่ 1 .....

ประเด็นที่ 2 .....

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 1

วิชาภาษาไทย (ท 203)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่องรายงาน

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

เรื่องจากรายงาน เป็นเรื่องที่เขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญและบอกรายละเอียดจากรื่องที่อ่านได้ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำความรู้ ความคิดจากสารไปใช้ให้เป็นประโยชน์ หากทำได้รวดเร็วและถูกต้องย่อมทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และเขียนความเรียงได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. ตอบคำถามจากรื่องที่อ่านได้
2. ลำดับความจากรื่องที่อ่านได้
3. บอกใจความสำคัญของรื่องที่อ่านได้
4. อธิบายความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในรื่องได้
5. วางแผนการเขียนรื่องได้
6. ตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนรื่องได้
7. เขียนความเรียงได้อย่างสละสลวย

เนื้อหา

การอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนรายงาน

เรื่องรายงาน เรื่อง นกยูง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการเพื่อทำหน้าที่ประจำกลุ่ม

ขั้นสร้างความสนใจ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสาระประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน

ขั้นแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนอ่านรื่องจบแล้ว ต้องสามารถบอกใจความสำคัญ หารายละเอียดจากรื่องที่อ่าน บอกลักษณะการใช้ภาษาและสามารถเขียนรื่องได้

ขั้นทบทวนความรู้เดิมและเสนอบทเรียนใหม่

1. ครูสนทนา ชักถาม นักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านที่นักเรียนใช้ในการอ่านสิ่งพิมพ์ทั่วไป
2. ครูอธิบายเรื่องลักษณะใจความสำคัญ การหารายละเอียด การใช้ภาษาของเรื่องที่อ่านให้นักเรียนฟัง
3. ครูนำภาพนกยูงมาให้นักเรียนดู แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะและความเป็นอยู่ของนกยูงตามที่นักเรียนรู้จัก ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นและเล่าประสบการณ์ ความรู้แลกเปลี่ยนกัน

ขั้นให้แนวทางการเรียนรู้

1. นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่อง การจับใจความสำคัญและการเขียนความเรียงเรื่องรายงาน
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปจากการศึกษาไปความรู้
3. ครูยกตัวอย่างข้อความต่าง ๆ และเรื่องชนิดรายงานให้นักเรียนร่วมกันหาใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง

ขั้นปฏิบัติ

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. ครูแจกบทอ่านเรื่อง นกยูง ให้แต่ละกลุ่มอ่าน แล้วทำกิจกรรมดังนี้
  - หาใจความสำคัญของเรื่อง
  - ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
  - เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
  - ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน
3. ครูอธิบายลักษณะงานเขียนเรื่องรายงาน การดำเนินเรื่อง การใช้ภาษา โดยยกตัวอย่างประกอบ
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนวางโครงเรื่อง เรื่องรายงาน กลุ่มละ 1 เรื่อง
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องรายงานตามโครงเรื่องที่วางไว้

ขั้นผลการปฏิบัติและการประเมินผล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบเรื่องที่เขียน ปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อย
2. ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
3. ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่ม แก้ไขถ้อยคำสำนวน การเรียบเรียงประโยค การใช้ภาษาให้มีความสมบูรณ์สละสลวย แต่ละกลุ่มบันทึกข้อบกพร่องแล้วนำไปแก้ไข
4. ครูตรวจผลงานนักเรียน

ขั้นส่งเสริมความแม่นยำ

1. ครูทบทวนการอ่านจับใจความสำคัญและลักษณะของเรื่องรายงาน
2. นักเรียนเขียนเรื่องใหม่ ที่มีลักษณะการเขียนเรื่องรายงานคนละ 1 เรื่อง

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ภาพนกยูง
2. บทอ่านเรื่องชนิดรายงาน เรื่อง นกยูง
3. ใบความรู้เรื่อง การจับใจความสำคัญและการเขียนความเรียง
4. ใบความรู้เรื่อง การเขียนเรื่องรายงาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการนำเสนอผลงาน
4. ตรวจผลงานนักเรียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 2

วิชาภาษาไทย (ท 203)
เรื่องรายงาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

เรื่องจากรายงาน เป็นเรื่องที่เขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญและบอก รายละเอียดจากรื่องที่อ่านได้ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำความรู้ ความคิดจากสารไปใช้ให้เป็นประโยชน์ หากทำได้รวดเร็วและถูกต้องย่อมทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และเขียนความเรียงได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. ตอบคำถามจากรื่องที่อ่านได้
2. ลำดับความจากรื่องที่อ่านได้
3. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. อธิบายความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในเรื่องได้
5. วางแผนการเขียนเรื่องได้
6. ตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนเรื่องได้
7. เขียนความเรียงเรื่องที่มีอรรถลักษณะภาษาชนิดรายงานได้

เนื้อหา

การอ่านจับใจความสำคัญ และการเขียนรายงาน
เรื่องรายงาน เรื่อง สาระนั้น...เรื่องกล้วย

กิจกรรมการเรียนการสอน

แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการเพื่อทำหน้าที่ประจำกลุ่ม

ขั้นสร้างความสนใจ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสาระประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน

ขั้นแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้ว ต้องสามารถบอกใจความสำคัญ หารายละเอียดจากรื่องที่อ่าน บอกลักษณะการใช้ภาษาและสามารถเขียนเรื่องได้

ขั้นทบทวนความรู้เดิมและเสนอบทเรียนใหม่

1. ครูสนทนา ชักถาม นักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านที่นักเรียนใช้ในการอ่านสิ่งพิมพ์ทั่วไป
2. ครูอธิบายเรื่องลักษณะใจความสำคัญ การหารายละเอียด การใช้ภาษาของเรื่องที่อ่านให้นักเรียนฟัง
3. ครูนำภาพต้นกล้วยและส่วนต่างๆของกล้วยมาให้ให้นักเรียนดู แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะและความเป็นอยู่ คุณประโยชน์ของกล้วยตามที่นักเรียนรู้จัก ให้นักเรียนร่วมอภิปรายกันแสดงความคิดเห็นและเล่าประสบการณ์ ความรู้ของตนแลกเปลี่ยนกัน

ขั้นให้แนวทางการเรียนรู้

1. นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่อง การจับใจความสำคัญและการเขียนความเรียงเรื่องรายงาน
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปจากการศึกษาไปความรู้
3. ครูยกตัวอย่างข้อความต่างๆ และเรื่องชนิดรายงานให้นักเรียนร่วมกันหาใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง

ขั้นปฏิบัติ

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. ครูแจกบทอ่านเรื่อง สารานุกรม...เรื่องกล้วย ให้แต่ละกลุ่มอ่าน แล้วทำกิจกรรมดังนี้
  - หาใจความสำคัญของเรื่อง
  - ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
  - เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน
3. ครูอธิบายลักษณะงานเขียนเรื่องรายงาน การดำเนินเรื่อง การใช้ภาษา โดยยกตัวอย่างประกอบ
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนวางโครงเรื่อง เรื่องรายงาน กลุ่มละ 1 เรื่อง
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องรายงานตามโครงเรื่องที่วางไว้

ขั้นผลการปฏิบัติและการประเมินผล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบเรื่องที่เขียน ปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อย
2. ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
3. ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่ม แก้ไขถ้อยคำสำนวน การเรียบเรียงประโยค การใช้ภาษาให้มีความสมบูรณ์สละสลวย แต่ละกลุ่มบันทึกข้อบกพร่องแล้วนำไปแก้ไข
4. ครูตรวจผลงานนักเรียน

ขั้นส่งเสริมความแม่นยำ

1. ครูทบทวนการอ่านจับใจความสำคัญและลักษณะของเรื่องรายงาน
2. นักเรียนเขียนเรื่องใหม่ ที่มีลักษณะการเขียนเรื่องรายงานคนละ 1 เรื่อง

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ภาพต้นกล้วยและส่วนต่างๆของต้นกล้วย
2. บทอ่านเรื่องชนิดรายงาน เรื่อง สารหน้ารู้...เรื่องกล้วย
3. ใบความรู้เรื่อง การจับใจความสำคัญและการเขียนความเรียง
4. ใบความรู้เรื่อง การเขียนเรื่องรายงาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการนำเสนอผลงาน
3. ตรวจผลงานนักเรียน

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “มะนาว” แล้วเขียนแผนภูมิสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

มะนาว

มะนาว เป็นพืชสวนยืนต้นที่นิยมปลูกกันทั่วไป
 จัดอยู่ในตระกูลเดียวกับส้ม มีลักษณะของลำต้นและใบคล้ายกัน
 หลายประการ โดยเฉพาะใบมีสีเขียวเข้มและหนาคนไทยนิยมใช้
 มะนาวปรุงอาหารให้มีรสเปรี้ยว

มะนาวมีลักษณะลำต้นเป็นทรงพุ่มเตี้ย ลำต้นมีหนามแหลมคมมาก
 ออกดอกตลอดปี ส่วนผลมีลักษณะกลมคล้ายผลส้ม ผิวเรียบ เมื่อผลยังอ่อน
 จะมีสีเขียว เมื่อแก่จัดก็จะกลายเป็นสีเหลือง

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความต่อไปนี้ ให้เป็นสำนวนเปรียบเทียบที่ถูกต้องตามสำนวนไทย

ใจร้อนราวกับ.....

ใจร้อนราวกับ..ไฟ.....

1. ชนเหมือน.....
2. เข้ากันเป็น.....
3. ขาวราวกับ.....
4. ความรู้น้อยเท่า.....
5. งงเป็น.....
6. เสียงดังราวกับ.....
7. เจียบเหมือน.....
8. ต่างกันราว.....
9. ยุ่งเหมือน.....
10. บ้านเล็กเท่า.....

11. ใจดำเหมือน.....
12. ตาโตเท่า.....
13. ผู้หญิงคนนี้สวยราวกับ.....
14. ใจกว้างเหมือน.....
15. ดูราวกับ.....
16. ไสเหมือน.....
17. ใจเสาะเป็น.....
18. ขาดดีเป็น.....
19. เบาเหมือน.....
20. เขาวิ่งเร็วปาน.....

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำในวงเล็บเติมในช่องว่างให้เหมาะสมตามความหมาย

1. ลุกรู้สึก.....ในพระคุณของคุณพ่อคุณแม่มาก (ซาบซึ้ง , ทราบซึ้ง)
2. เด็กๆไปโรงเรียนกันหมด บ้านจึง..... (เงียบเหงา , เงียบสงัด)
3. งานทุกอย่างขอให้.....เป็นผู้จัดการ อาตมาไม่มีอะไรขัดข้อง (เชอ , โยม)
4. สินค้าที่ได้มาตรฐาน จะไม่มีการ.....สารที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค (ปลอมปน,ปลอมแปลง)
5. ศรรามไม่ได้รับการ.....การเกณฑ์ทหาร (ผ่อนปรน , ผ่อนผัน)
6. ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ.....กันตามกฎหมาย (เท่าเทียม , ทัดเทียม)
7. มาลีอายุครบ 18 ปี .....วันพรุ่งนี้ (บริบูรณ์ , สมบูรณ์)
8. หญิงไทยควรมีมารยาทดี พุดจา..... (อ่อนโยน , อ่อนหวาน)
9. สมศรีมีความ.....ในการอ่านทำนองเสนาะ (สามารถ , ชำนาญ)
10. ไม่ว่าฉันจะพูดอะไร เขาเป็นต้อง .....ทุกเรื่อง (ขัดแย้ง , ขัดคอ)

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำจากคำอ่านต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

ปะ - ริน - ยา	.....ปริญา.....
1) วัด - ทะ - นะ - ทำ	.....
2) กลับ - ตา - ละ - ปัด	.....
3) ปรก - กะ - ตี	.....
4) อะ - นุ - โม - ทะ - นา	.....
5) ผู้ - พิ - ทัก - สัน - ตี - ราว	.....
6) ปัด - จุ - บัน	.....
7) อุ - ปัด - ชา	.....
8) อัด - ทะ - ยา - ไส	.....
9) คะ - รา - วาด	.....
10) ประ - สบ - กาน	.....

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวอักษรหน้าข้อความทางขวามือมาเขียนไว้หน้าข้อความทางซ้ายมือ
ที่มีความหมายเหมือนกัน

.....1. ไม่เห็นน้ำตดกระบอก	ก. แนะนำพร้าสอนเท่าไรก็ไม่เกิดผล
.....2. มือถือสาก ปากถือศีล	ข. ยอมรับผิด ไม่สมกับความผิดที่ทำไว้
.....3. เขียนเสือให้วัวกลัว	ค. ใจคอหนักแน่น
.....4. ทำนาบนหลังคน	ง. หวังในสิ่งที่ยังมาไม่ถึง
.....5. ชักไปให้เรือเสีย	จ. ไม่ช่วยแล้วยังขัดขวางการกระทำของผู้อื่น
.....6. ตัดหางปลอยวัด	ฉ. มักแสดงตัวว่าเป็นคนดีมีศีลธรรมแต่กลับประพฤติชั่ว
.....7. มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ	ช. แสร้งแสดงอำนาจข่มขู่ผู้อื่น
.....8. ตักน้ำรดหัวตอ	ซ. สนับสนุนให้ผู้อื่นคิดร้ายต่อพวกตน
.....9. เกลือเป็นหนอน	ฅ. ทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนการกระทำซึ่งกำลังดีอยู่ให้เสียไป
.....10. ตบหัวกลางศาลาขอขมาที่บ้าน	ญ. เอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่น
	ฎ. ต่างฝ่ายต่างรู้เล่ห์เหลี่ยมกัน
	ฏ. ตัดขาดไม่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนทนายปัญหาลงใน (.....) ทำยข้อความ

ความหนึ่งบ่เกรงกลัว	ผู้ใด เลยนา	(.....)
ความสองรอบรู้ไป	ทุกอย่าง	(.....)
ความสามงามผ่องใส	สวยเด่น จริงเฮย	(.....)
ความสี่แบ่งปันบ้าง	เอื้อเพื่อแก่กัน	(.....)
ความหนึ่งนั่นถือดี	บ่ฟัง ไครนา	(.....)
ความสองบ่จริงตั้ง	กล่าวไว้	(.....)
ความสามมีจิตหวัง	หลีกเลียง งานนา	(.....)
ความสี่มีสิ่งใด	ไปแบ่งปันกัน	(.....)
พิฆาตกุมภีลัดิน	ดับชนม์	(.....)
นางเปลี่ยนชื่อสองหน	ช่วยเว้า	(.....)
เป็นหอยก่อนเป็นคน	นามนั้น ไครหนอ	(.....)
สำส่อนกับหนุ่มมาก	เซนนั้นนามใด	(.....)

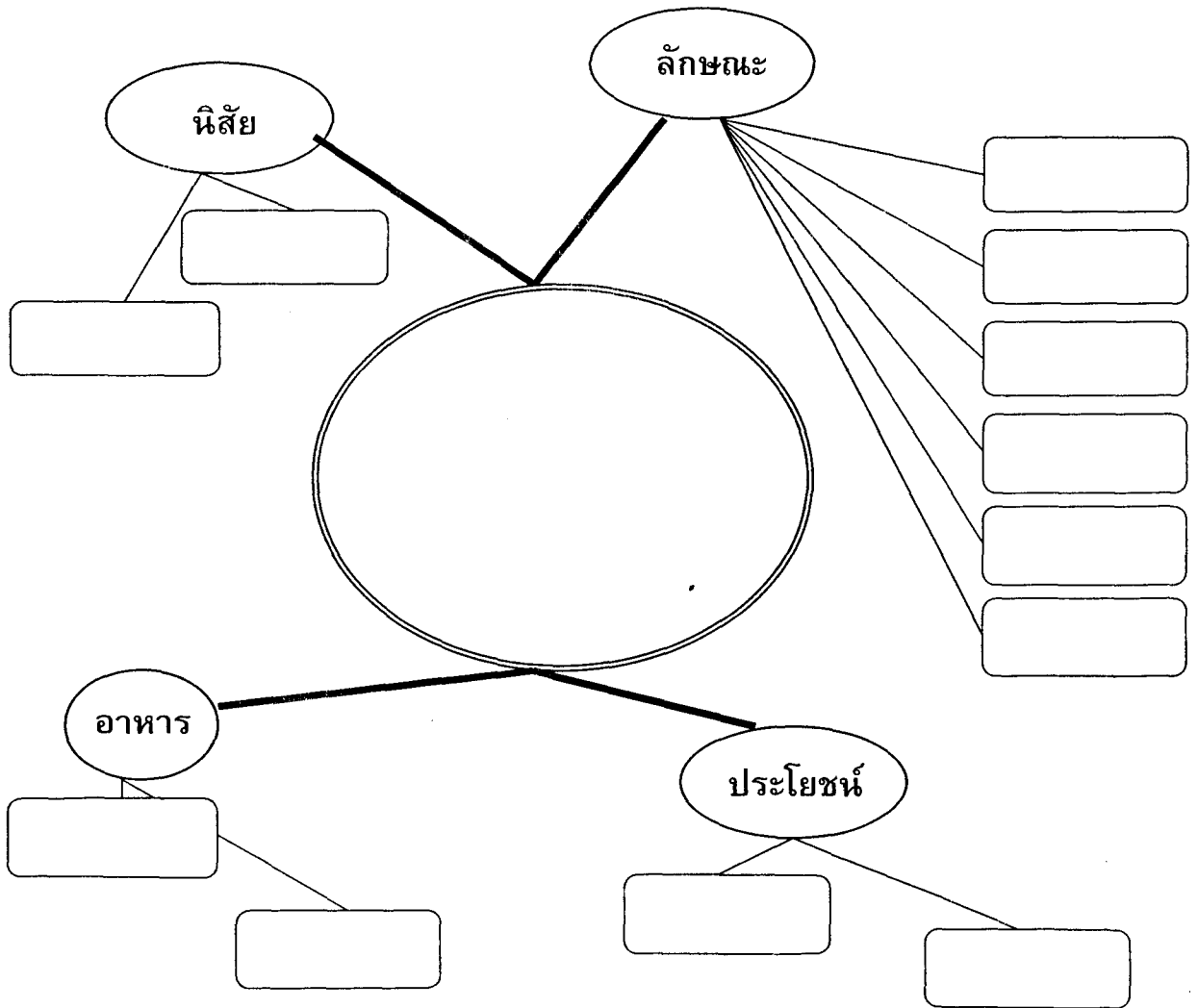
กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูแผนภูมิ แล้วเติมคำที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับหัวข้อที่กำหนดให้

แผนภูมิสรุปความสำคัญ

เรื่อง.....

กิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วหาใจความสำคัญข้อความที่ 1

“คนเป็นโรคอ้วนมีอัตราการเจ็บป่วยและการตายสูงกว่าปกติ เพราะโรคอ้วนบั่นทอนสุขภาพ ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจขาดเลือด ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ข้อเสื่อม และมะเร็งปอด”

ใจความสำคัญ คือ.....
.....

ข้อความที่ 2

“ขณะนี้ ไม่ว่าท่านจะอยู่ ณ ที่ใด ที่ในบ้าน บนรถเมล์ บนสะพานลอย บนสถานที่ราชการ หรือที่ใด ๆ ก็ตาม ท่านจะต้องใช้สายตาอ่านอยู่ตลอดเวลา ซึ่งแน่นอนว่า เราต้องยกเว้นในกรณีที่ท่านตาบอด เพราะท่านย่อมจะอ่านหนังสือในเล่มนี้ไม่ได้แน่ ยกเว้นแต่จะมีใครอ่านให้ท่านฟัง”

ใจความสำคัญ คือ.....
.....

ข้อความที่ 3

“ธรรมชาติให้ลิ้นคนเรามาลิ้นเดียวแต่หูสองหู นั่นคือเราต้องฟังคนอื่นยิ่งกว่าพูดถึงสองเท่า”

ใจความสำคัญ คือ.....
.....

ข้อความที่ 4

“คนสมบูรณ์เป็นอย่างไร ท่านอาจบอกว่าคนสมบูรณ์คือคนอ้วน เพื่อนของท่านอาจบอกว่าคนสมบูรณ์ คือคนร่ำรวย บางคนอาจบอกว่าคนสมบูรณ์คือคนไม่พิการ แต่เบคอนปรัชญาเมธีชาวอังกฤษ พิจารณาคน ผิดไปจากนั้น ท่านว่าคนสมบูรณ์คือคนอ่านหนังสือ... การอ่านหนังสือทำให้คนสมบูรณ์”

ใจความสำคัญ คือ.....
.....

ภาคผนวก ง

ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนิชช	Ph.D. (Curriculum and Instruction) ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ซาติกานนท์	โรงเรียนสาธิตมัธยม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดารกา ทองมิตร	โรงเรียนสาธิตมัธยม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์พูลศรี กิจเฉลา	โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ซาติกานนท์	โรงเรียนสาธิตมัธยม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดารกา ทองมิตร	โรงเรียนสาธิตมัธยม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์พูลศรี กิจเฉลา	โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ซาติกานนท์	โรงเรียนสาธิตมัธยม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดารกา ทองมิตร	โรงเรียนสาธิตมัธยม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์พูลศรี กิจเฉลา	โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

1. ดร. พรรณี บุญประกอบ	กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินทร์ ชูชม	Ph.D. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์วิลาสลักษณ์ ชวัลลี	Ph.D. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววิภาวี แป้นเรือง
วัน เดือน ปี เกิด	1 มกราคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	160/1 หมู่ 5 ตำบลหนองหญ้าไซ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี 72240
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดลำพันบอง ตำบลหนองโพธิ์ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี 72240
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2541	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี วิชาเอกการประถมศึกษา
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาการมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย)